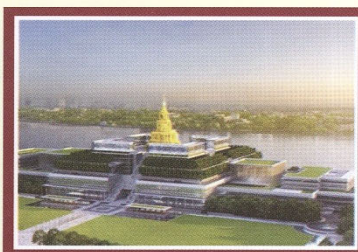

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของวุฒิสภา

อ.พ. ๑/๒๕๖๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗

ทั้งนี้ เพื่อใช้ในราชการรงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิง เบื้องต้น สำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มกราคม ๒๕๖๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นางปณิตตา สหกันไตรภพ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ชาตบุษย์จาร์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวนภพร ขวรงค์กร	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวเกศไพลิน ลักษณะวิลาศ	นิติกรปฏิบัติการ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางรัตติกายุต นวลสุข	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นายสมผล อังศุวัฒนากุล	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษา เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ สารระสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. สารระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑
๒. บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๗
๓. ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร
พ.ศ. ๒๕๒๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๒๓

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๑ -
๒. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๗ -
๓. บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ดร.พรภัทร์ ตันตีกุลานันท์ รองเลขานุการศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ
ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ประจำสำนักประธานศาลฎีกา) ..... - ๑๑ -

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๔. บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง) ..... - ๑๘ -
๕. ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๒๕ -
๖. ข้อมูลการศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบ
กับกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๔๐ -
๗. สถิติข้อหาความผิดทางอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรของศาลชั้นต้น
ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๗
(เดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน) ..... - ๔๔ -

ภาคผนวก

- : สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๒๘๒๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา ..... (๑)
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ..... (๓)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๗)
- : รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
พร้อมรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
และแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง สาระสำคัญ
และกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๑๑)

ส่วนที่ ๑

สาระสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ในมาตรา ๓ มาตรา ๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ และเพิ่มมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมการรับทราบกำหนดนัดของศาลในคดีภาษีอากรที่มีไซค์คดีอาญา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในคดีภาษีอากร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่ไม่รวมถึงคดีอาญาซึ่งต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรเช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรบางฐานความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีเนื้อหารวมจำนวน ๑๐ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” หมายความว่า คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ในมาตรา ๓)

๓. กำหนดให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลภาษีอากรกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ วรรคสอง)

๔. กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ได้แก่ ๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร ๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต และ ๔) คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยคดีความผิด ข้อ ๑) ถึงข้อ ๔) ดังกล่าว อาจมีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้คดีความผิดหนึ่งคดีความผิดใดอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรก็ได้ ทั้งนี้ คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๗/๑)

๕. กำหนดให้ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ให้ศาลภาษีอากรรับพิจารณาพิพากษาความผิดบทอื่นไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๗/๒)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

๖. กำหนดให้ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาคีอากร ศาลภาคีอากรจะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรม หรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใดกรรมหนึ่งหรือหลายกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาคีอากร โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดีใหม่ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสะดวกและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๗/๓)

๗. กำหนดให้กระบวนพิจารณาคดีในศาลภาคีอากรเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐^๑ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗)

๘. กำหนดให้ในคดีภาคีอากรที่มีไซเคดอาญา เมื่อศาลภาคีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลภาคีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาคีอากรเอง หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบกำหนดนัดต่อไปแล้ว (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

๙. กำหนดให้การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาคีอากร ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษโดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)

๑๐. กำหนดให้การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาคีอากรในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษและผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

๑๑. กำหนดให้การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ สำหรับการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาคีอากรในศาลฎีกาให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

^๑ ข้อกำหนดคดีภาคีอากร พ.ศ. ๒๕๔๔

๑๒. กำหนดบทเฉพาะกาลให้คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรซึ่งค้างพิจารณา อยู่ในศาลใดอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่คงมีอำนาจ พิพากษาคดีต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด (ร่างมาตรา ๙)

๑๓. กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

หลักการ : แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘

แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” เพื่อให้คดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลภาษีอากร โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

กำหนดให้บทบัญญัติเดิมที่กำหนดว่า เมื่อศาลภาษีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลเอง หากไม่มาให้ถือว่าได้ทราบกำหนดนัดต่อไปนั้น ใช้เฉพาะกับคดีส่วนแพ่ง ไม่ใช้กับคดีอาญาที่เป็นคดีอาญา

กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษา “คดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร” ได้แก่

- คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร
- คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต
- คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจรับพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

- สำหรับการกระทำอันเป็น *กรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท* และบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ให้ศาลภาษีอากรรับพิจารณาพิพากษาความผิดบทอื่นไว้ด้วย และ
- สำหรับการกระทำอันเป็น *ความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน* และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ศาลภาษีอากรจะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรมหรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใดกรรมหนึ่งหรือหลายกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรก็ได้

กำหนดให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์และการฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในคดีภาษีอากร และการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากร ในศาลอุทธรณ์คดีชั้นฎีกาพิเศษและในศาลฎีกาด้วยโดยอนุโลม

กำหนดบทเฉพาะกาลให้คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใด อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

บทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งและวาระที่สอง

๑.๑ วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๒

๑.๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

๑.๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ก่อนที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้นายพรภัทร์ ตันตีกุลานันท์ รองเลขาธิการศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๖^๓

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นางมนพร เจริญศรี) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี สรุปได้ ดังนี้

^๒ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ LIRT คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://dl.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๔ ในหน้าที่ ๑๕ และสามารถสืบค้นพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้ โดยสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๕ ในหน้าที่ ๑๕

^๓ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๖ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๗๖ ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีก็ได้”

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ในมาตรา ๓ มาตรา ๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ และเพิ่มมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมการรับทราบกำหนดนัดของศาลในคดีภาษีอากรที่มีใช้คดีอาญา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในคดีภาษีอากร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่ไม่รวมถึงคดีอาญาซึ่งต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรเช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรบางฐานความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นางมนพร เจริญศรี) ได้แถลงเพิ่มเติมต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยสรุปสาระสำคัญได้ว่า ปัจจุบันศาลภาษีอากรซึ่งเป็นหนึ่งในศาลชำนาญพิเศษของศาลยุติธรรม มีพันธกิจในการพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทตามกฎหมายเกี่ยวกับคดีภาษีอากร เฉพาะในส่วนคดีแพ่ง ทำให้ข้อพิพาทในส่วนคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมอื่น ได้แก่ ศาลจังหวัด หรือศาลแขวง แล้วแต่กรณี ซึ่งไม่ใช่ศาลชำนาญพิเศษ ทั้งที่คดีภาษีอากรต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร และทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร เนื่องจากต้องเดินทางไปประสานงานคดีในศาลยุติธรรมอื่น ประกอบกับการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งเดียวกันจะเกิดขึ้นต่างศาลซึ่งมีเขตอำนาจแตกต่างกัน กล่าวคือ ศาลภาษีอากรพิจารณาเฉพาะในส่วนคดีแพ่ง และศาลยุติธรรมอื่นพิจารณาในส่วนคดีอาญา ดังนั้น ศาลภาษีอากรจึงควรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... ซึ่งเสนอโดยคณะรัฐมนตรี ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ จำนวน ๑๐ มาตรา มีสาระสำคัญ
ดังนี้

(๑) กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” หมายความว่า คดีที่อยู่ในอำนาจ
พิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร”
ในมาตรา ๓)

(๓) กำหนดให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร
จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาคดี
ที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่
ในดุลพินิจของศาลภาษีอากรกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้
เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับ
ภาษีอากร ได้แก่ ๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร ๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต และ ๔) คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกา โดยคดีความผิด ข้อ ๑) ถึงข้อ ๔) ดังกล่าว อาจมีพระราชกฤษฎีกากำหนด
มิให้คดีความผิดหนึ่งคดีความผิดใดอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรก็ได้ ทั้งนี้
คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร (ร่างมาตรา ๕
เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๕) กำหนดให้ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวเป็นความผิด
ต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ให้ศาลภาษีอากรรับพิจารณาพิพากษา
ความผิดบทอื่นไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๗/๒)

(๖) กำหนดให้ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน
ในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ศาลภาษีอากรจะรับ
พิจารณาพิพากษาทุกกรรม หรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใดกรรมหนึ่งหรือหลายกรรมที่ไม่อยู่
ในอำนาจของศาลภาษีอากร โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดีใหม่ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึง
ความสะดวกและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๗/๓)

(๗) กำหนดให้กระบวนพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐^๔ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗)

(๘) กำหนดให้ในคดีภาษีอากรที่มีใช้คดีอาญา เมื่อศาลภาษีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลภาษีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาษีอากรเอง หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบกำหนดนัดต่อไปแล้ว (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

(๙) กำหนดให้การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาษีอากร ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)

(๑๐) กำหนดให้การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์และผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

(๑๑) กำหนดให้การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ สำหรับการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลฎีกาให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

(๑๒) กำหนดบทเฉพาะกาลให้คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใดอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด (ร่างมาตรา ๙)

(๑๓) กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

^๔ ข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๔๔

๑.๑.๓ การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นางมนพร เจริญศรี) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. การกำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรในคดีความผิดตามประมวลรัษฎากร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต และคดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ครอบคลุมถึงคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรทั้งหมดหรือไม่ หากไม่ครอบคลุมทั้งหมด ได้ยกเว้นคดีความผิดตามกฎหมายใดบ้าง จึงเห็นว่าควรมีการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการการอย่างละเอียด และเห็นควรให้รวมถึงคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างด้วย เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และการแก้ไขเพิ่มเติมครอบคลุมถึงกรณีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจประเมินภาษีอากรกระทำความผิดอาญาด้วยหรือไม่ เห็นว่า หากครอบคลุมก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ทำให้การฟ้องคดีและพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งเกี่ยวกับคดีภาษีอากรระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนมีความเท่าเทียมกัน กล่าวคือ เอกชนสามารถฟ้องหน่วยงานของรัฐในศาลภาษีอากรได้เช่นเดียวกับกรณีที่หน่วยงานของรัฐฟ้องเอกชน

๒. การกำหนดให้กระบวนการพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม นั้น มีความเห็นว่า ปัจจุบันอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกาได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณา และการรับฟังพยานหลักฐาน สำหรับคดีภาษีอากร หรือข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๔๔ ไว้อยู่แล้ว ดังนั้น ร่างมาตราดังกล่าวจะขัดกับเจตนารมณ์ตามหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่ประสงค์ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของศาลภาษีอากรเท่านั้น หรือไม่

๓. การกำหนดให้ในคดีภาษีอากรที่มีใช้คดีอาญา เมื่อศาลภาษีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณา ให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลภาษีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาษีอากรเอง หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

กำหนดนัดต่อไปแล้ว นั้น มีความเห็นว่า ในกรณีที่คู่ความไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน หากมีการปิดหมาย จะทำให้คู่ความฝ่ายดังกล่าวไม่ทราบนัด การที่กฎหมายกำหนดให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบ กำหนดนัดต่อไปแล้ว จึงเป็นการไม่ยุติธรรมกับคู่ความฝ่ายดังกล่าว และเห็นว่าควรมีการแจ้งกำหนดนัด ให้คู่ความทราบเสมอ

๔. การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากร เนื่องจากเป็นการรวมการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาไว้ในศาลภาษีอากร ซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษ โดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นการลดความยุ่งยาก ประหยัดเวลา และประหยัดงบประมาณในการพิจารณาพิพากษารรคดี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเพิ่มเขตอำนาจของศาลภาษีอากรให้ครอบคลุมถึงคดีอาญาจึงจำเป็นต้องใช้บุคลากรและผู้พิพากษาเพิ่มมากขึ้น แต่ปัจจุบันบุคลากรและผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากรมีจำนวนจำกัด อาจจำเป็นต้องขอให้ผู้พิพากษาจากศาลยุติธรรมอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ในศาลภาษีอากรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การพิจารณาพิพากษารรคดีในศาลยุติธรรมอื่น หรือไม่ ดังนั้น จึงสมควรมีการพิจารณาเกี่ยวกับ ความพร้อมด้านงบประมาณและด้านบุคลากรอย่างรอบคอบ

๕. แม้ว่าคดีภาษีอากรจะมีลักษณะเป็นคดีปกครอง แต่เนื่องจากประเทศไทยมีการจัดตั้ง ศาลภาษีอากรขึ้นก่อนศาลปกครอง จึงทำให้คดีภาษีอากรแยกออกมาอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม และคดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญา ใช้ระบบกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอาจส่งผลเสียทำให้ฝ่ายเอกชนที่เป็นคู่ความไม่ได้รับความเป็นธรรมในกระบวนการกลั่นกรองข้อเท็จจริง เนื่องจากคู่ความอีกฝ่ายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่ครบถ้วนได้เปรียบมากกว่า จึงมีข้อสังเกตว่า เป็นไปได้หรือไม่ ที่จะมีการแก้ไขให้ใช้ระบบไต่สวน เพื่อให้ศาลมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้นได้

๖. แม้การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีการนำคดีอาญามาพิจารณาพิพากษา ในศาลภาษีอากรโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่เป็นเพียงการแก้ไขปัญหา ที่ปลายเหตุเท่านั้น เนื่องจากปัจจุบันกระบวนการสอบสวนยังคงอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวน ซึ่งอาจไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากรเท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรแก้ไขตั้งแต่กระบวนการสอบสวน โดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

๑.๑.๔ การตอบชี้แจง

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายเสร็จแล้ว นายพรภัทร์ ต้นตึกุลานันท์ รองเลขาธิการ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

๑. การตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นี้ เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร สำหรับการกำหนด ให้กระบวนการพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

ตามมาตรา ๒๐ นั้น เนื่องจากข้อกำหนดคดีภาชีอากร มีลักษณะคล้ายคลึงกับข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งก็ได้มีการบัญญัติถึงคดีอาญาไว้เช่นเดียวกัน ดังนั้น ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ จึงไม่ใช่กรณีที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายเดิมแต่อย่างใด และเป็นรูปแบบโดยปกติของข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษต่าง ๆ

๒. สำหรับการแจ้งกำหนดวันนัดพิจารณา ที่มีข้อสังเกตว่า อาจทำให้คู่ความเสียเปรียบในกรณีที่ไม่ได้มาศาลในวันนัด นั้น เป็นสาระสำคัญที่มีกำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันอยู่แล้ว เพียงแต่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์ให้ใช้บังคับกับเฉพาะในคดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับภาชีอากรเท่านั้น ที่หากคู่ความได้รับแจ้งกำหนดนัดแล้ว ไม่มารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาชีอากรให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบกำหนดนัดต่อไปแล้ว ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อมิให้รวมถึงคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาชีอากร เนื่องจากคดีอาญาเป็นคดีที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๓. คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาชีอากรตามร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ คดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาชีอากร ได้แก่ ๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร ๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต และ ๔) คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น กรณีคดีความผิดตามกฎหมายอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๑) ถึงข้อ ๔) จึงไม่อาจเข้าสู่การพิจารณาของศาลภาชีอากรได้ ดังนั้น คดีความผิดกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตต่าง ๆ จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาชีอากร แต่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ส่วนกรณีที่มีความเห็นว่า ควรมีการบัญญัติคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาชีอากร เรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง นั้น ในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ของคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า ในเบื้องต้นควรมีการกำหนดคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาชีอากรไว้ตามร่างมาตรา ๗/๑ (๑) ถึง (๓) เท่านั้น หากในอนาคตมีการเพิ่มเติมนกฎหมายอื่น จึงตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามร่างมาตรา ๗/๑ (๔) ต่อไปได้

๔. จากการพิจารณาสถิติย้อนหลังของคดีอาญาตามประมวลรัษฎากร กฎหมายว่าด้วยศุลกากร และกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมอื่น ใน ๑ ปี มีจำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ คดี ต่อผู้พิพากษา จำนวนประมาณ ๑๐ คน ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลภาษีอากรฯ โดยกำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร จะทำให้ผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในคดีภาษีอากรได้เข้ามาพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร อันเป็นการลดจำนวนคดีของศาลยุติธรรมอื่น โดยจะไม่มี การจัดตั้งศาลภาษีอากรหรือก่อสร้างอาคารที่ทำการขึ้นใหม่ และในช่วง ๓ ปีแรก จะขอรับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประมาณ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามสิบล้านบาท) เท่านั้น

๑.๑.๕ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วยคะแนนเสียง ๔๐๐ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มีงดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง จากนั้นได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอญัตติ เพื่อของดใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๑ วรรคสอง^๕ เป็นการชั่วคราว เฉพาะกรณีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในส่วนของการเสนอชื่อโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ยังไม่สังกัดพรรคการเมือง (สืบเนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติ วินิจฉัยให้ยุบพรรคก้าวไกล เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗)^๖ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘๔^๗ ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติอนุมัติ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นคณะกรรมการมีการมีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

^๕ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๑ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๙๑ การเลือกตั้งคณะกรรมการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมการ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

ฯลฯ

ฯลฯ”

^๖ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๗ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อมีคำสั่งยุบพรรคก้าวไกล

^๗ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘๔ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๘๔ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกในที่ประชุมก็ให้งดใช้ได้”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

๑. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=D58AW>

๒. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ (อ.พ. ๒๐/๒๕๖๗)
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=O3MUV>

๓. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=RM50W>

๔. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=W01SL>

๕. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=IMBIJ>

๑.๒ วาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา^๔

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง โดยมีการพิจารณาและอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๒.๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๒ คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๓ มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๔ มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๕ มาตรา ๓ แก้ไขบทนิยามในมาตรา ๓ “คดีภาษีอากร”	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๖ มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๕ วรรคสอง	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๗ มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๘ มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๑๗	ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายจุลพงษ์ อยู่เกษ นายศุภรสิทธิ์ พจนรัฐศักดิ์ และนายสุขุมพงศ์ โง่นคำ (กรรมวิธีการ)

ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ กระบวนพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ~~และข้อขัดแย้งหนดตมหตศร ๒๘~~ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติ~~และข้อขัดแย้งหนดตงกล่าว~~

^๔ สามารถสืบค้นเอกสารรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ LIRT คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://dl.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๖ ถึง ๘ ในหน้าที่ ๒๐

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

กรรมวิธีการผู้สงวนความเห็นอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- การตัดข้อความที่เกี่ยวกับ “ข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐” ซึ่งเป็นบทบัญญัติให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาคีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานใช้บังคับในศาลภาคีอากรออกไปนั้น เนื่องจากหากยังคงไว้ อาจจะทำให้ส่งผลกระทบต่อลำดับศักดิ์ของกฎหมายในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลซึ่งควรจะต้องเริ่มพิจารณาจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาคีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาคีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ดังนั้น การกำหนดบทบัญญัติเช่นนี้จึงขัดต่อลำดับศักดิ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ อาจเกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย กรณีที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาคีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกาออกข้อกำหนดขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙

นายจิตติพจน์ วิริยะโรจน์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ กระบวนการพิจารณาคดีในศาลภาคีอากรให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ~~และข้อสั่งทนายทนายทนายทนาย ๒๒~~ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติ~~และข้อสั่งทนายทนายทนายทนาย~~ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. หลักการใน (๑) ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาคีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาคีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กำหนดไว้ว่า “ (๑) กำหนดให้ศาลภาคีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาคีอากร และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาคีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาคีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

คดีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม” ซึ่งไม่ได้หมายความรวมถึงข้อกำหนด การที่ร่างมาตรา ๖ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญได้กำหนดให้กระบวนการพิจารณาคดีในศาลภาชีอากรให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาชีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาชีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ส่วนในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลมนั้น จึงขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักการในวาระที่ ๑

๒. การที่คณะกรรมการวิสามัญเห็นชอบให้มีการออกข้อกำหนดโดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาชีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกา มีผลทำให้กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ กล่าวคือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ซึ่งตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติสิ้นผลบังคับใช้ในบางข้อนั้น เป็นการขัดกับหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตย เนื่องจากอำนาจในการตรากฎหมายเป็นของฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง

๓. เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขมาตรา ๑๗ ในเรื่องกระบวนการพิจารณาคดีในศาลภาชีอากร และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาชีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาชีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๐ ซึ่งให้อำนาจอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาชีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาแล้ว เห็นว่า อาจขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๔ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” โดยคำว่า “กฎหมายว่าด้วยการนั้น” หมายถึง กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ไม่ได้หมายความรวมถึงข้อกำหนด ดังนั้น การตรากฎหมายให้ข้อกำหนดของศาลมีผลเป็นวิธีพิจารณาคดี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๔ วรรคสอง

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง ดังนี้

๑. ข้อกำหนดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๗ เป็นข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาชีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาชีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๐ ซึ่งกำหนดให้ออกโดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาชีอากรกลางโดยอนุมัติของประธานศาลฎีกา โดยข้อกำหนดดังกล่าวจำกัดอยู่เพียง ๒ ประเด็น คือ ๑) การดำเนินกระบวนการพิจารณา และ ๒) การรับฟังพยานหลักฐาน ดังนั้น อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาชีอากรกลางจึงไม่มีอำนาจในการออกข้อกำหนดในประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน และการออกข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องเป็นไปตาม

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาชีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาชีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายลำดับศักดิ์ที่สูงกว่า ทั้งนี้ การมอบหน้าที่ให้ผู้บริหารศาลยุติธรรมออกข้อกำหนดในคดีอาญาลักษณะนี้ ปรากฏอยู่ในกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตลอดจนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งสอดคล้องกับหลักสากล โดยในต่างประเทศส่วนใหญ่ได้มีการมอบหน้าที่ในการออกข้อกำหนดของศาลไว้ในกฎหมายเช่นเดียวกัน โดยจุดประสงค์ในการมอบหน้าที่ในการออกข้อกำหนดของศาลให้แก่ผู้บริหารศาลยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ หากมีสถานการณ์หรือเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นจนทำให้กระบวนการพิจารณาที่มีอยู่เดิมไม่ทันสมัย หรือไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ดังกล่าวได้ ผู้บริหารศาลยุติธรรมสามารถดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดเพื่อให้มีความทันสมัย สามารถจัดการกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ดังกล่าวได้ทันที โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการจัดทำร่างกฎหมายและเสนอร่างกฎหมายตามกระบวนการทางนิติบัญญัติเพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติเดิม ยกตัวอย่าง เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประธานศาลฎีกาได้ออกข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งช่วยให้การบริหารจัดการคดี ในขณะที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - ๑๙) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สำหรับข้อกังวลถึงขอบเขตเนื้อหาของข้อกำหนดว่าจะมีการ Overrule หรือเหนือไปกว่ากฎหมายที่ลำดับศักดิ์สูงกว่าหรือไม่นั้น ในชั้นคณะกรรมการวิสามัญได้มีการตั้งข้อสังเกตในเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่า การออกข้อกำหนดดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นธรรม และไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไว้ รวมทั้งไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยต้องลดน้อยกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญที่ไม่มีการแก้ไข

๑.๒.๙	มาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๒๒	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๑๐	มาตรา ๘ แก้ไขมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๑๑	มาตรา ๙	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๑๒	มาตรา ๑๐	ไม่มีการแก้ไข

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

๖. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๑๘
ธันวาคม ๒๕๖๗

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=1G51Y>

๗. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๑๘
ธันวาคม ๒๕๖๗

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=PQ6M1>

๘. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=DOLWY>

๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๖๘ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มี งดออกเสียง ๒ เสียง
และไม่ลงคะแนนเสียง ๕ เสียง

๓. ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว เห็นว่าควรมี
ข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการวิสามัญเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

(๑) คณะกรรมการวิสามัญเห็นว่า การกำหนดบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่อธิบดีผู้พิพากษา
ศาลภาษีอากรกลางในการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาในศาลภาษีอากรได้ ภายใต้เงื่อนไข
ตามกฎหมายนี้ การออกข้อกำหนดดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างถูกต้อง
และเป็นธรรม และไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไว้ รวมทั้งไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญา
ของจำเลยต้องลดน้อยกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

(๒) คณะกรรมการการวิสามัญเห็นควรให้มีการจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของศาลภาษีอากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และความสามารถเกี่ยวกับกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีภาษีอากร

(๓) คณะกรรมการการวิสามัญเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนกฎหมายให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เมื่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๔) คณะกรรมการการวิสามัญเห็นควรให้ศาลภาษีอากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดมาตรการเพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน เมื่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ประกาศในราชกิจจานุเบกษา อาจมีผลกระทบต่อประชาชนที่ต้องมีการค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการเดินทางมายังศาลภาษีอากรกลาง ซึ่งจากเดิมสามารถเดินทางไปยังศาลอาญา ศาลจังหวัดหรือศาลแขวงในท้องที่ที่ใกล้เคียงได้ เช่น การนำวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

(๕) คณะกรรมการการวิสามัญเห็นควรให้ศาลภาษีอากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของศาลภาษีอากร

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๘๐ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มีงดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๓ เสียง

หมายเหตุ สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๗^๔

^๔ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๑๒๗ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ และในกรณีที่คณะกรรมการมีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบต่ออาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐๕

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฯลฯ

ฯลฯ”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

.....

๔. การวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

จากการพิจารณาศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีประเด็นข้อดีและข้อสังเกต ดังนี้

ข้อดี

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร จะเป็นการลดภาระทั้งด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่ายของประชาชนที่เป็นคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากร และการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรโดยผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากรโดยตรง ย่อมส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่เป็นคู่ความในคดีภาษีอากรได้^{๑๐}

ข้อสังเกต

คดีภาษีอากรเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีทั่วไป เป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐ แต่เนื่องจากประเทศไทยมีการจัดตั้งศาลภาษีอากรขึ้นก่อนศาลปกครอง จึงทำให้คดีภาษีอากรแยกออกมาอยู่ในอำนาจของศาลชำนาญพิเศษซึ่งเป็นศาลยุติธรรม การให้คดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญาใช้ระบบ “กล่าวหา” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อาจส่งผลทำให้ฝ่ายเอกชนที่เป็นคู่ความไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างเพียงพอในกระบวนการกลั่นกรองข้อเท็จจริง เนื่องจากคู่ความอีกฝ่ายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีบุคลากรและมีฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้เปรียบมากกว่า จึงมีข้อสังเกตว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่หากจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ ในโอกาสต่อไปจะมีการแก้ไขให้ใช้ระบบ “ไต่สวน” เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงในคดีภาษีอากรเพิ่มขึ้นได้ทำนองเดียวกันกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลปกครอง สำหรับเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ เพราะอาจเกินไปจากหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่กำหนดให้นำคดีอาญามาพิจารณาพิพากษาในศาลภาษีอากรโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเท่านั้น

^{๑๐} บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...., น. ๓, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=14XF2>.

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร

และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร

และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร

และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
 กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
 และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

<p>พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘</p> <hr/> <p>ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นปีที่ ๔๐ ในรัชกาลปัจจุบัน</p> <p>พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลภาษีอากรและให้มี วิธีพิจารณาคดีภาษีอากร</p> <p>จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <hr/> <p>..... ....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <hr/> <p>..... ....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาคดีที่เกิดขึ้น นอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อ ศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลภาษีอากรกลาง ที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง</p>	<p>“ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาคดีที่เกิดขึ้น นอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อ ศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลภาษีอากรกลาง ที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘</p> <p style="text-align: center;">“มาตรา ๗/๑ ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้</p> <p style="text-align: center;">(๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร</p> <p style="text-align: center;">(๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร</p> <p style="text-align: center;">(๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต</p> <p style="text-align: center;">(๔) คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา คดีความผิดตามวรรคหนึ่งอาจมีพระราชกฤษฎีกากำหนด มิให้คดีความผิดหนึ่งคดีความผิดใดอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรก็ได้</p> <p style="text-align: center;">คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร</p>	<p>“ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาคดีที่เกิดขึ้น นอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อ ศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลภาษีอากรกลาง ที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘</p> <p style="text-align: center;">“มาตรา ๗/๑ ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้</p> <p style="text-align: center;">(๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร</p> <p style="text-align: center;">(๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร</p> <p style="text-align: center;">(๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต</p> <p style="text-align: center;">(๔) คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา คดีความผิดตามวรรคหนึ่งอาจมีพระราชกฤษฎีกากำหนด มิให้คดีความผิดหนึ่งคดีความผิดใดอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรก็ได้</p> <p style="text-align: center;">คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๗ กระทบพิจารณาในศาลภาษีอากร ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๗/๒ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ให้ศาลภาษีอากรรับพิจารณาพิพากษาความผิดบทอื่นไว้ด้วย</p> <p>มาตรา ๗/๓ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ศาลภาษีอากรจะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรม หรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใดกรรมหนึ่งหรือหลายกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดีใหม่ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสะดวกและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ”</p> <p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๗ กระทบพิจารณาคดีในศาลภาษีอากร ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงแล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”</p>	<p>มาตรา ๗/๒ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ให้ศาลภาษีอากรรับพิจารณาพิพากษาความผิดบทอื่นไว้ด้วย</p> <p>มาตรา ๗/๓ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ศาลภาษีอากรจะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรม หรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใดกรรมหนึ่งหรือหลายกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดีใหม่ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสะดวกและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ”</p> <p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๗ กระทบพิจารณาคดีในศาลภาษีอากร ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงแล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๒๖ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลฎีกา ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ป. ทิณสุถานนท์ นายกรัฐมนตรี</p>	<p>มาตรา ๒๖ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p> <p>การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลฎีกา ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”</p> <p>มาตรา ๙ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลโดยอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>..... .....</p>	<p>มาตรา ๒๖ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p> <p>การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลฎีกา ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”</p> <p>มาตรา ๙ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลโดยอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>..... .....</p>

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....^๑

สำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง^๒ โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. กระบวนการและขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....^๓ ดังนี้

๑.๑ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑) ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยให้ผู้เกี่ยวข้อง แสดงความเห็นผ่านทางเว็บไซต์ (<https://lawsurvey.coj.go.th>) เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม (<https://www.coj.go.th>) หัวข้อ ร่างกฎหมายที่รับฟังการแสดงความเห็น เว็บไซต์สำนักกฎหมาย และวิชาการศาลยุติธรรม (<https://jla.coj.go.th>) หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย และประกาศ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (<https://www.law.go.th>)

๒) มีหนังสือเพื่อสอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานอื่น ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลภาษีอากรกลาง กรมราชทัณฑ์ และสภาพนายความ

๓) ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th)

^๑ เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๗๗ ๑๓๓ ๑๓๓

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๑๓๓ ๑๓๓”

^๓ รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร), น.-๑-ถึง-๗- , สืบค้นได้จาก <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=14XF2>

๑.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการแสดงความคิดเห็น

๑) การรับฟังความคิดเห็นในชั้นการยกร่างของสำนักงานศาลยุติธรรมก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ครั้ง ระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ รวมระยะเวลา ๑๖ วัน

๒) การรับฟังความคิดเห็นในชั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๒ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการ ระหว่างวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕

ครั้งที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในวาระที่สาม ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

ทั้งนี้ ไม่มีผู้ใดแสดงความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นทั้ง ๒ ครั้ง ข้างต้น

๑.๓ พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม หน่วยงานของรัฐ และบุคคลทั่วไป

๒. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

๑) การกำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยอนุโลม

ผลการรับฟังความคิดเห็น

(๑) เนื่องจากความผิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายภาษีอากรเป็นความผิดที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะด้านโดยเฉพาะ จึงควรให้ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาคดีอาญาด้วย

(๒) คดีอาญาเกี่ยวกับภาษี เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบปรับเป็นส่วนใหญ่คดีที่เหลือไม่มากพอที่จะขึ้นศาลภาษี ไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและความผิดทางอาญาเกี่ยวกับภาษีไม่ยุ่งยากเหมือนคดีส่วนแพ่ง และร่างนี้มีเจตนารมณ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของบุคลากรมากกว่าประโยชน์ของประชาชน

(๓) ศาลภาษีอากรกลาง มีความเห็นว่า การจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพต้องมีการกำหนดมาตรการทางปกครองเพื่อให้เกิดสภาพบังคับและส่งผลให้การจัดเก็บภาษีของรัฐมีประสิทธิภาพสามารถนำภาษีอากรที่จัดเก็บได้ไปดูแลความสงบเรียบร้อยและพัฒนาประเทศ ดังนั้น การที่ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวกับภาษีอากรจึงส่งผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บภาษีอากรในภาพรวม ทั้งยังสร้างภาระ ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินคดีอันเป็นมูลคดีเดียวกัน แต่มีความผิดทั้งส่วนแพ่งและอาญาของประชาชนผู้มีอรรถคดี รวมถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร นอกจากนี้ ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลภาษีอากรยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรโดยเฉพาะ การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญเฉพาะด้าน ก็จะสามารถดำเนินไปได้อย่างถูกต้องตามหลักการของกฎหมายภาษีอากร อันจะนำไปสู่ประโยชน์ของประชาชนและสังคมโดยรวม

คำชี้แจงรายประเด็น

การพิจารณาคดีอาญาในศาลภาษี มีเจตนาจะให้การพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรอยู่ในการพิจารณาของผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรโดยส่วนใหญ่ต้องผ่านการพิจารณาในส่วนแพ่งอยู่แล้ว การพิจารณาคดีอาญาดังกล่าวโดยศาลภาษี จึงเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า ทั้งนี้ การแก้ไขบทนิยามคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรจึงได้กำหนดให้เฉพาะคดีอาญาที่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาษีอากรจึงจะอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลภาษีอากร ในส่วนคดีอาญาที่ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากร เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช ๒๔๘๖^๔ ยังเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเช่นเดิม

๒) การกำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในส่วนของคดีอาญา โดยข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม

ผลการรับฟังความคิดเห็น

(๑) เป็นไปตามหลักของผู้มีอำนาจออกข้อกำหนด

(๒) ศาลภาษีอากรกลาง มีความเห็นว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลภาษีอากร ซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษ ย่อมมีข้อแตกต่างจากการดำเนินคดีแพ่งหรือคดีอาญาโดยทั่วไป ข้อพิพาททางภาษีอากรมีลักษณะพิเศษที่ต้องอาศัยมาตรการที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความทั่วไป เพราะนอกจากจะต้องพิจารณากฎหมายหลักในระดับประมวลกฎหมายหรือพระราชบัญญัติแล้ว จะต้องพิจารณาสนธิสัญญา ความตกลงระหว่างประเทศ หรือกฎระเบียบที่มีการออกมาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบของคู่ความดังความในข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ “คำฟ้องหรือคำให้การที่อ้างบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือคำวินิจฉัยใดที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียง ให้แนบสำเนาพร้อมกับคำคู่ความดังกล่าวด้วย เว้นแต่คำคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะได้อ้างไว้แล้ว” เมื่อศาลภาษีอากรจะพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงกำหนดไว้ว่า ข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายย่อมเป็นการวางหลักเพื่อประกันสิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ ที่บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย”

^๔ พระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช ๒๔๘๖, เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๖๙, ราชกิจจานุเบกษา, (๒๘ ธันวาคม ๒๔๘๖): น. ๑๗๙๔, สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=SW049>.

คำชี้แจงรายประเด็น

เนื่องจาก ไม่มีข้อคัดค้านของหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้อง มีเพียงความเห็นของศาลภาษีอากรกลางดังกล่าวเท่านั้น จึงไม่มีประเด็นที่ต้องชี้แจง

๓) การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ ฎีกา คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร รวมถึงให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษและศาลฎีกาโดยอนุโลม

ผลการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของบุคลากรมากกว่าประโยชน์ของประชาชน

(๒) ศาลภาษีอากรกลาง มีความเห็นว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรด้วย จึงเป็นกรณีสมควรที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา ๒๔ เกี่ยวด้วยการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลภาษีอากร ให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวกับภาษีอากรในชั้นอุทธรณ์อยู่แล้ว ให้อำนาจพิจารณาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรในชั้นอุทธรณ์ด้วย โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับด้านภาษีอากร ตั้งแต่เริ่มต้นฟ้องคดีจนกระทั่งคดีถึงที่สุด

คำชี้แจงรายประเด็น

การพิจารณาคดีอาญาในศาลภาษีอากรมีเจตนาจะให้การพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในการพิจารณาของผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว และคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรโดยส่วนใหญ่ต้องผ่านการพิจารณาในส่วนแพ่งอยู่แล้ว การพิจารณาคดีอาญาดังกล่าวโดยศาลภาษีอากร จึงเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า ทั้งนี้ การแก้ไขบทนิยามคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรจึงได้กำหนดให้เฉพาะคดีอาญาที่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาษีอากร จึงจะอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลภาษีอากรในส่วนคดีอาญาที่ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษี เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช ๒๔๘๖ ยังเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเช่นเดิม

๔) การกำหนดความผิดที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘

ผลการรับฟังความคิดเห็น

ศาลภาษีอากรกลาง มีความเห็นว่า การกระทำความผิดอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีอากรหรือส่งผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บภาษีอากรโดยตรง และการกระทำความผิดอาญาที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นลักษณะพิเศษ ซึ่งการกระทำความผิดอาญาทั้ง ๒ ลักษณะดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายภาษีอากรที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง และระบบการจัดเก็บภาษีอากรโดยภาพรวม เพื่อที่คณะผู้พิพากษาผู้พิจารณาพิพากษารรคดียังกล่าวจะได้มีความเข้าใจและสามารถชั่งน้ำหนัก รวมถึงวิเคราะห์ความร้ายแรงของการกระทำ และผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บภาษีอากรในภาพรวม ส่งผลให้องค์คณะผู้พิพากษาสามารถที่จะพิจารณาและใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ สำหรับการกระทำ

ความผิดอาญาตามกฎหมายอาญาที่ไม่ต้องอาศัยเจตนาในการพิจารณา คณะผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวย่อมต้องมีความเข้าใจถึงที่มาที่ไป ลักษณะของการกระทำที่จะถือว่าเป็นความผิดอาญาตามบทบัญญัติดังกล่าว ทั้งเหตุผลและที่มา รวมถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดลักษณะพิเศษนั้น ๆ ดังนั้น คดีอาญาในลักษณะดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาพิพากษาจากผู้พิพากษาของศาลอาญา ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดเก็บภาษี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรทั้งทางแพ่งและทางอาญาเป็นอย่างดี จึงเห็นด้วยกับการกำหนดบทบัญญัติแห่งความผิดอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลอาญาให้ชัดเจน นอกจากนี้ ในปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การกำหนดให้ความผิดคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในรูปแบบของบัญชีพระราชบัญญัติ เพื่อให้เขตอำนาจของศาลอาญาที่มีความชัดเจนและสะดวกต่อการปรับปรุงแก้ไขในภายหลัง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ เช่น กรณีที่มีการแก้ไขกฎหมายภาษีอากร หรือมีการยกเลิกความผิดต่าง ๆ การแก้ไขปรับปรุงก็สามารถกระทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และเท่าทันต่อสถานการณ์รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของกฎหมายภาษีอากร

คำชี้แจงรายประเด็น

เนื่องจากไม่มีข้อคัดค้านของหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้อง มีเพียงความเห็นของศาลอาญาอากรกลางดังกล่าวเท่านั้น จึงไม่มีประเด็นที่ต้องชี้แจง

๒.๒ ข้อคัดค้านของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาและวิธีพิจารณาคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีเจตนารมณ์เพื่อเรียกร้องและแก้ปัญหาความลักลั่นในด้านสิทธิประโยชน์ ค่าตอบแทน ที่พึงได้รับหากมีอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา หรือไม่ จึงควรพิจารณาให้รอบคอบ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญมากกว่าด้านสิทธิประโยชน์ของบุคลากร รวมทั้งคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบปรับเป็นส่วนใหญ่ คดีที่เหลือจึงไม่มากพอที่จะขึ้นศาลอาญา ซึ่งอาจไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและความผิดทางอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรไม่มีความยุ่งยากเหมือนส่วนแพ่ง

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากการตราร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาอากรและวิธีพิจารณาคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....^๕ มีดังนี้

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

เชิงบวก : ลดภาระทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่ายของคู่ความ ศาล และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร รวมถึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายอาญาเพื่อจัดเก็บผลประโยชน์ของรัฐ

เชิงลบ : (ไม่มี)

^๕ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๓, น. - ๖ -

ผลกระทบต่อสังคม

เชิงบวก : การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรโดยศาลภาษีอากร ซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรและมีผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมายเฉพาะด้าน จะส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร

เชิงลบ : เป็นการเพิ่มภาระและปริมาณงานเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากรแก่ข้าราชการตุลาการและเจ้าหน้าที่ในศาลภาษีอากร

ผลกระทบต่องบประมาณ

เชิงบวก : การจัดเก็บผลประโยชน์ของรัฐเพิ่มมากขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพ

เชิงลบ : การเพิ่มขึ้นของปริมาณงานเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ศาลภาษีอากรจึงจำเป็นต้องได้รับจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สถานที่ รวมถึงครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

สำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีการเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม (<https://www.coj.go.th>)

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานศาลยุติธรรม ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เห็นว่า ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกต
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....^๑

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

ปัจจุบันศาลภาษีอากรซึ่งเป็นหนึ่งในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษของศาลยุติธรรม มีพันธกิจในการพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทตามกฎหมายเกี่ยวกับคดีภาษีอากรเฉพาะในส่วนคดีแพ่ง ทำให้ข้อพิพาทในส่วนคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมอื่น ได้แก่ ศาลจังหวัด หรือศาลแขวง แล้วแต่กรณี ซึ่งไม่ใช่ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ทั้งที่คดีภาษีอากรต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร และทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร เนื่องจากต้องเดินทางไปประสานงานคดีในศาลยุติธรรมอื่น ประกอบกับการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งเดียวกันจะเกิดขึ้นต่างศาลซึ่งมีเขตอำนาจแตกต่างกัน กล่าวคือ ศาลภาษีอากรพิจารณาเฉพาะในส่วนคดีแพ่ง และศาลยุติธรรมอื่นพิจารณาในส่วนคดีอาญา ดังนั้น ศาลภาษีอากรจึงควรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^๒

๒. บทวิเคราะห์

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๘ มาตรา ๓ ได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “ภาษีอากร” และ “คดีภาษีอากร” ไว้ ดังนี้

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ภาษีอากร” หมายความว่า “ภาษี อากร และค่าภาคหลวงทุกชนิด และหมายความรวมถึง

(๑) แสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

(๒) ค่าธรรมเนียมสำหรับการประทับตราไฟตามกฎหมายว่าด้วยไฟ

(๓) ค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(๔) ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกภายนอก และการนำเข้ามา

ในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

(๕) ค่าธรรมเนียมการส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(๖) เงินสงเคราะห์ที่ผู้ส่งออกต้องเสียตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

(๗) ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นภาษีอากรตามพระราชบัญญัตินี้

^๑ เรียบเรียงโดยนางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์, วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักงานกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๒ สำนักงานกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา “เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”, น. ๒, สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗, <https://document.senate.go.th/fileR/R-1014.pdf>.

“คดีภาษีอากร” หมายความว่า “คดีแพ่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร”^๓

ทั้งนี้ คดีภาษีอากรนั้น แม้ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘^๔ จะบัญญัติให้เป็นคดีแพ่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๗ แล้วจะเห็นว่า มีลักษณะเป็นคดีปกครอง กล่าวคือ ผู้มีอำนาจออกคำสั่งนั้น ๆ เป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองอันมีลักษณะเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕^๕ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลสองฝ่าย กล่าวคือ ระหว่างเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายกับเอกชนผู้ต้องเสียภาษี อีกทั้งกระบวนการในการออกคำสั่งของฝ่ายปกครองยังต้องกระทำภายในกรอบของกฎหมายในทำนองเดียวกันกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่น กรณีตามประมวลรัษฎากร ถ้าโจทก์ประสงค์จะฟ้องให้เพิกถอนการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคล ก่อนจะฟ้องคดีต่อศาล ผู้ฟ้องคดีจะต้องอุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คดีภาษีอากร เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว หากไม่พอใจจึงจะมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ จะเห็นได้ว่า การนำคดีเกี่ยวกับภาษีอากรขึ้นสู่ศาลภาษีอากรกลางนั้นมีขั้นตอนแตกต่างไปจากคดีแพ่งธรรมดาแต่มีลักษณะเหมือนกับคดีปกครองที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง^๖

สำหรับการพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรกลางนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๓ และมาตรา ๗ ได้บัญญัติให้คดีภาษีอากรเป็นคดีแพ่ง อาจเป็นเพราะในขณะที่มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ ดังกล่าว ระบบศาลของประเทศไทยยังเป็นระบบศาลเดียวที่มีศาลยุติธรรมเพียงศาลเดียวที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีชำนาญพิเศษ ดังนั้น คดีภาษีอากรจึงเป็นเพียงแผนกหนึ่งของคดีแพ่งทำให้ความหมายของคดีภาษีอากรกลายเป็นคดีแพ่ง และต้องอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเป็นกระบวนการพิจารณาในระบบ “กล่าวหา” โดยภาระการพิสูจน์เป็นของคู่ความ (burden of proof) ศาลเป็นผู้กำหนดว่า ฝ่ายใดมีภาระการพิสูจน์ก่อนและเป็นหน้าที่ของคู่ความที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้หรือตามที่ศาลสั่ง ทำให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้กล่าวหาจะต้องเป็นผู้พิสูจน์ความผิดของอีกฝ่ายที่ถูกกล่าวหา ถ้าผู้เสียภาษีอากรไม่พิสูจน์ข้อเท็จจริงซึ่งตนมีภาระหรือหน้าที่ที่จะต้องชี้แจงในประเด็นข้อนั้น ซึ่งแตกต่างกับกระบวนการพิจารณาในคดีปกครองที่ใช้ระบบ “ไต่สวน” อันเป็นระบบที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ฝ่ายที่มีสถานะด้อยกว่าและศาลมีหน้าที่ในการค้นหาข้อเท็จจริง รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการที่จะสืบพยานหรือดลสืบพยานใดก็ได้

^๓ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘, เล่ม ๑๐๒, ตอนที่ ๑๒๐, ฉบับพิเศษ, ราชกิจจานุเบกษา, (๕ กันยายน ๒๕๒๘): น. ๔๖, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=741589&ext=pdf>.

^๔ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๓.

^๕ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕, เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๐ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕): น.๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=720250&ext=pdf>.

^๖ อัจฉรา ฉะอ้อน, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจในการพิจารณาคดีของศาลภาษีอากรกลาง,” บทความวิทยานิพนธ์, หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, น. ๑๐๗๔ ถึง ๑๐๗๕ สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๗, <https://grad.dpu.ac.th/upload/content/files/ปีที่%20๒๐%20ฉบับที่%201/วารสารบัณฑิตศึกษา-88.pdf>.

ถึงแม้คู่ความจะมีสิทธินำเสนอพยานหลักฐานต่อศาล แต่ศาลก็สามารถสั่งให้มีการสืบพยานเพิ่มเติมได้อีก ซึ่งหากกระบวนการพิจารณาคดีภาคีอากรเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นการพิจารณาในระบบ “ไต่สวน” ย่อมก่อให้เกิดความเป็นธรรมและเอื้อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมแก่ฝ่ายเอกชนผู้เสียหายอากร ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งใด ๆ อันเป็นคำสั่งทางปกครองที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐได้มากขึ้น และจะช่วยลดช่องว่างความเสียเปรียบในการนำเสนอพยานหลักฐานของฝ่ายเอกชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่เอกชนผู้เสียหายจากการกระทำทางปกครองของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายภาคีอากร

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒^๗ มาตรา ๙ (๑) บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจในการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำ โดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อคดีเกี่ยวกับภาคีอากรมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นศาลปกครอง ย่อมเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ศาลภาคีอากรกลางไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ วรรคสอง (๓) ได้บัญญัติไว้ว่า คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลชำนาญพิเศษ อันได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาคีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย และศาลชำนาญพิเศษอื่น มิให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาคดีเหล่านั้น ทำให้ปัจจุบันเมื่อเกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับ ภาคีอากรขึ้น แม้จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองก็ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง ผลจากบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาว่าคดีเกี่ยวกับภาคีอากรที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง แต่ต้องอยู่ในเขตอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีของศาลภาคีอากรกลาง ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมที่นำกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาปรับใช้ กับคดีเกี่ยวกับภาคีอากรย่อมไม่สอดคล้องกับลักษณะคดีที่เป็นคดีปกครอง ดังนั้น กระบวนการพิจารณาคดี เกี่ยวกับภาคีอากรในปัจจุบันที่อยู่ภายใต้ระบบศาลยุติธรรมจึงอาจจะไม่เอื้ออำนวยในการต่อสู้คดีแก่ฝ่ายเอกชน ผู้เสียหายอากร ด้วยเหตุนี้ กระบวนการพิจารณาคดีภาคีอากรจึงควรเป็นระบบไต่สวนที่ศาลสามารถแสวงหา ข้อเท็จจริงได้อย่างอิสระซึ่งจะเป็นการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้มากขึ้น^๘

อย่างไรก็ดี จะเห็นได้ว่า ศาลภาคีอากรเป็นศาลชำนาญพิเศษที่ใช้วิธีพิจารณาตามที่บัญญัติ ไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาคีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาคีอากรฯ ซึ่งแตกต่างจากศาลชั้นต้นทั่วไป โดยผู้พิพากษาศาลชำนาญพิเศษจะเป็นผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องภาคีอากรโดยเฉพาะ ซึ่งตามปกตินั้น คดีภาคีอากรจะเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก่อน จากนั้นข้อโต้แย้ง อาจถูกนำเสนอในรูปแบบคดีพิพาทเพื่อให้ศาลภาคีอากรพิจารณาพิพากษาต่อไป โดยการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาคีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาคีอากรฯ ในครั้งนี้ เพื่อให้ศาลภาคีอากร มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาคีอากรในส่วนที่เป็นคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาคีอากรบางฐานความผิด ที่ควรให้ผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยภาคีอากรเป็นผู้พิจารณาพิพากษา

^๗ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒, เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๙๔ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๒): น.๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=648543&ext=pdf>.

^๘ อ้างแล้วตามเชิงอรรถที่ ๖, น. ๑๐๗๕ ถึง ๑๐๗๖.

๓. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร จะเป็นการลดภาระทั้งด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่ายของประชาชนที่เป็นคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากร และการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรโดยผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากรโดยตรง ย่อมส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่เป็นคู่ความในคดีภาษีอากรได้^๔

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

คดีภาษีอากรเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีทั่วไป เป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐ แต่เนื่องจากประเทศไทยมีการจัดตั้งศาลภาษีอากรขึ้นก่อนศาลปกครอง จึงทำให้คดีภาษีอากรแยกออกมาอยู่ในอำนาจของศาลชำนาญพิเศษซึ่งเป็นศาลยุติธรรม การให้คดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญาใช้ระบบ “กล่าวหา” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อาจส่งผลทำให้ฝ่ายเอกชนที่เป็นคู่ความไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างเพียงพอในกระบวนการกลั่นกรองข้อเท็จจริง เนื่องจากคู่ความอีกฝ่ายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีบุคลากรและมีฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้เปรียบมากกว่า จึงมีข้อสังเกตว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่หากจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ ในโอกาสต่อไปจะมีการแก้ไขให้ใช้ระบบ “ไต่สวน” เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงในคดีภาษีอากรเพิ่มขึ้นได้ทำนองเดียวกันกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลปกครอง สำหรับเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ เพราะอาจเกินไปจากหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่กำหนดให้นำคดีอาญามาพิจารณาพิพากษาในศาลภาษีอากรโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเท่านั้น

^๔ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...., น. ๓, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=14XF2>.

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์ รองเลขาธิการศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ
ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา)

นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์
วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย
ผู้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการฉบับนี้ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้รับความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์จาก นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์ รองเลขาธิการศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมเล็ก ชั้น ๒๕ สำนักงานศาลยุติธรรม ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยมี นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้สัมภาษณ์ และมีคณะข้าราชการกลุ่มงานกฎหมาย ๒ เข้าร่วมสังเกตการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการ ประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญตามประเด็นการสัมภาษณ์ สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นคำถามจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ขอรบถึงปัญหา อุปสรรค เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

นายพรภักดิ์ ตันติกุลานันท์ : “ศาลภาษีอากร” เป็นศาลยุติธรรมขั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร ซึ่งมีสถานะเป็นศาลชำนาญพิเศษ ปัจจุบันมีศาลชำนาญพิเศษอยู่ทั้งสิ้น จำนวน ๕ ศาล ได้แก่ ๑) ศาลภาษีอากร ๒) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ๓) ศาลล้มละลาย ๔) ศาลเยาวชนและครอบครัว และ ๕) ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากรมีอยู่เพียงศาลเดียว คือ “ศาลภาษีอากรกลาง” ตั้งอยู่ ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

สำหรับปัญหา อุปสรรค เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘^๑ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน นั้น กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรในส่วนแบ่งเท่านั้น โดยไม่รวมถึงคดีในส่วนอาญา จึงมีข้อพิจารณาว่า คดีที่เป็นการกระทำความผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายภาษีอากร เช่น นำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าจากต่างประเทศโดยมีความผิดตามกฎหมายศุลกากรต้องนำตัวผู้กระทำความผิดไปพิจารณาคดีที่ศาลใด ซึ่งในกรณีดังกล่าวจะต้องนำตัวผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดีที่ศาลอาญา ศาลจังหวัดหรือศาลแขวง ไม่ได้ดำเนินคดีที่ศาลภาษีอากร เนื่องจากศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนแบ่งเท่านั้น กรณีนี้จะเริ่มเห็นถึงความถักถักของกฎหมาย หากมีปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีภาษีอากรเกิดขึ้น คดีในส่วนแบ่งจะพิจารณาพิพากษาที่ศาลภาษีอากร แต่คดีในส่วนอาญาจะพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลอาญา ศาลจังหวัดหรือศาลแขวงตามหลักการเขตอำนาจศาล การแยกพิจารณาคดีในแต่ละศาลส่งผลให้ประชาชนเดือดร้อนต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาล ๒ ศาล

นอกจากนี้ การที่คดีภาษีอากรในส่วนอาญาไปเข้าสู่การพิจารณาของศาลที่มีเขตอำนาจซึ่งได้แก่ ศาลจังหวัดหรือศาลแขวงทั่วประเทศ นั้น แต่ละศาลอาจจะวินิจฉัยคดีไม่เหมือนกัน แนวคำพิพากษาที่วางไว้ก็อาจแตกต่างกัน เช่น คดีประเภทเดียวกัน เมื่อมีการพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่ อาจใช้ดุลพินิจอย่างหนึ่ง แต่เมื่อไปพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลจังหวัดสงขลา ก็อาจจะใช้ดุลพินิจอีกอย่างหนึ่ง เพราะผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดีอาจไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีอากร ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้เสนอร่างกฎหมายฉบับนี้เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรได้

^๑ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘, เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๒๐ ฉบับพิเศษ, ราชกิจจานุเบกษา, (๕ กันยายน ๒๕๒๘): น. ๔๖, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=741589&ext=pdf>.

๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มีการแก้ไขเพิ่มเติมการรับทราบกำหนดนัดของศาลในคดีภาษีอากร ที่มีใช้คดีอาญา รวมทั้งมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในคดีภาษีอากรนั้น มีความแตกต่างจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน อย่างไร

นายพรภทร์ ตันติกุลานันท์ : สำหรับคำถามนี้ขอตอบเป็น ๒ ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑) การรับทราบกำหนดของศาล ตามกฎหมายปัจจุบัน คดีภาษีอากรที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลภาษีอากรเป็นคดีในส่วนแพ่งทั้งหมด เพราะฉะนั้น เพื่อความสะดวกรวดเร็วพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๒ จึงบัญญัติไว้ว่า “เมื่อศาลภาษีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลภาษีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาษีอากรเอง หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบกำหนดนัดต่อไปแล้ว” กล่าวคือ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายที่ไม่มาศาลในวันนั้น รับทราบกำหนดนัดต่อไปโดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในมาตรา ๒๒ ปัจจุบันเป็นบทบัญญัติที่ใช้เฉพาะคดีในส่วนแพ่ง แต่ถ้าเป็นคดีอาญาจะมีหลักการสำคัญตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “การพิจารณาและสืบพยานในศาลให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย...” เพราะฉะนั้น จะนำหลักการตามมาตรา ๒๒ มาใช้กับคดีอาญาไม่ได้ กล่าวคือ หากจำเลยไม่ได้มาศาลตามกำหนดนัดแล้ว จะถือว่าจำเลยนั้นรับทราบกำหนดนัดต่อไปโดยอัตโนมัติไม่ได้ จึงเป็นที่มาของการเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๒ โดยการเพิ่มเติมความว่า “ในคดีภาษีอากรที่มีใช้คดีอาญา...” เพื่อแก้ไขให้ชัดเจนว่า หลักการตามมาตรา ๒๒ นี้ ใช้กับคดีภาษีอากรในส่วนแพ่งเท่านั้น ไม่รวมถึงคดีภาษีอากรในส่วนอาญา

ประเด็นที่ ๒) เรื่องการอุทธรณ์และการฎีกา เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการอุทธรณ์และการฎีกาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๖ สามารถปรับใช้กับคดีภาษีอากรในส่วนแพ่งเท่านั้น แต่ไม่รวมถึงคดีภาษีอากรในส่วนอาญา จึงเป็นที่มาในการเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตราต่าง ๆ ดังกล่าว

๓. การตราพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชน หรือไม่ อย่างไร

นายพรภทร์ ตันติกุลานันท์ : หากมีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่ถูกดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ จะได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากร จากเดิมที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมทั่วไปซึ่งอาจยังไม่ใช่ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านคดีภาษีอากร นอกจากนี้ เมื่อมีการรวมการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรให้อยู่ที่ศาลเดียวกัน แนวคำพิพากษาหรือแนวคำวินิจฉัยก็จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่เกิดความลักลั่น และมีความชัดเจนแน่นอน ทำให้ประชาชนสามารถคาดการณ์ได้ว่า การกระทำของตนจะเป็นความผิดหรือไม่ หรือผลที่ตามมาจะต้องรับโทษสถานใด

ประเด็นคำถามจากการอภิปรายในชั้นสภาผู้แทนราษฎร

๑. ท่านมีความเห็นว่าการกำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรนั้น มีความครอบคลุมคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรทั้งหมดแล้วหรือไม่และเพราะเหตุใดร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมิได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์ : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ฉบับที่เสนอโดย สำนักงานศาลยุติธรรม นั้น ได้กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่เป็นคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ด้วยกันหลายฉบับ แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวอยู่ในชั้นการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีการปรับลดกฎหมายให้เหลือเพียง ๓ ฉบับ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗/๑ กล่าวคือ “ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้ (๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร (๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร (๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ....” คดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอื่น ๆ มีอยู่อีกจำนวนหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒^๒ พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐^๓ พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘^๔ และพระราชบัญญัติอากรรังนกอีแอ่น พ.ศ. ๒๕๔๐^๕ สาเหตุที่ไม่รวมความผิดตามกฎหมายดังกล่าวไว้ด้วย เนื่องจากเมื่อมีการรวบรวมข้อมูลสถิติคดีย้อนหลังเพื่อประกอบการพิจารณาแล้ว ปรากฏว่า สถิติคดีอาญาตามกฎหมายที่เกี่ยวกับภาษีอากรส่วนใหญ่จะจำกัดอยู่เฉพาะกฎหมาย ๓ ฉบับนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าการกำหนดกฎหมายไว้เพียง ๓ ฉบับดังกล่าว ก็มีความครอบคลุมถึงคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรเกือบทั้งหมดแล้ว

สำหรับสาเหตุที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มิได้กำหนดให้รวมถึงคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง นั้น ด้วยเหตุผลตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า การกำหนดกฎหมายที่เป็นหลักเพียง ๓ ฉบับดังกล่าวก็มีความครอบคลุมถึงคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรเกือบทั้งหมดแล้ว แต่หากในอนาคตสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป เช่น สถิติคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอื่น ๆ นอกจากกฎหมาย ๓ ฉบับนี้เพิ่มจำนวนมากขึ้น และต้องการนำคดีเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรก็สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มาตรา ๗/๑ (๔) ได้มีการบัญญัติไว้ว่า “คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา” ดังนั้น ในอนาคต

^๒ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒, เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๓๐ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒): น. ๑๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=829030&ext=pdf>.

^๓ พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐, เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๑๔ ฉบับพิเศษ, ราชกิจจานุเบกษา, (๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๐): น. ๖, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=303849&ext=pdf>.

^๔ พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘, เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๗๒ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๕ สิงหาคม ๒๕๕๘): น. ๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=732539&ext=pdf>.

^๕ พระราชบัญญัติอากรรังนกอีแอ่น พ.ศ. ๒๕๔๐, เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๖ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๐): น. ๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=320423&ext=pdf>.

หากคดีความผิดตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ สมควรที่จะต้องนำมาให้ศาลภาษีอากรพิจารณาพิพากษาด้วยก็สามารถตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลภาษีอากรได้

๒. ท่านมีความเห็นว่าคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรมีความครอบคลุมถึงกรณีที่เอกชนยื่นฟ้องหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจประเมินภาษีอากรกระทำความผิดอาญาด้วยหรือไม่

นายพรภัทร์ ตันติกุลนันท์ : เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา ๗/๑ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้ (๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร (๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร (๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ....” อาจทำให้เข้าใจได้ว่า ในคดีที่กล่าวหาว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าว ต้องเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรด้วย แต่ในความเป็นจริงแล้ว ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙^๖ ซึ่งได้มีบทบัญญัติที่ชัดเจนว่า “คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” หมายถึง คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น หากเป็นคดีที่กล่าวหาว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบจะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางและศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค

๓. ประเด็นอื่น ๆ ที่ท่านมีความประสงค์จะให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

นายพรภัทร์ ตันติกุลนันท์ : ปัจจุบันคดีอาญาเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลจังหวัดและศาลแขวงทั่วประเทศ หากมีการรวมการพิจารณาพิพากษาไว้ที่ศาลภาษีอากรกลาง จะทำให้ประชาชนได้รับความลำบากหรือไม่ เช่น จากเดิมหากมีการกระทำความผิดที่จังหวัดสงขลา อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดสงขลา การพิจารณาพิพากษาคดีกระทำที่ศาลจังหวัดสงขลา แต่หากพระราชบัญญัตินี้บังคับใช้ คดีก็จะเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรกลางซึ่งตั้งอยู่ที่ศูนย์ราชการฯ กรุงเทพมหานคร

กรณีดังกล่าวไม่น่าเป็นปัญหา เพราะสอดคล้องกับศาลชำนาญพิเศษอื่น ๆ ได้แก่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและศาลล้มละลายกลางซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ ณ ศูนย์ราชการฯ กรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกัน โดยที่ทั้ง ๒ ศาลดังกล่าว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั่วประเทศ ยกตัวอย่าง ปัจจุบันศาลทรัพย์สินทางปัญญา มีผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีจากต่างจังหวัดอยู่เป็นประจำ และศาลทรัพย์สินทางปัญญา ได้ดำเนินการสืบพยานผ่านระบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) หรือกรณีที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญก็อาจให้อำนาจผู้พิพากษาศาลจังหวัดนั้น ๆ ทำการพิจารณาสั่งคำร้องแทนได้

^๖ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๗๑ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙): น. ๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=756246&ext=pdf>.

การดำเนินกระบวนการพิจารณาส่วนใหญ่สามารถดำเนินการผ่านระบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) ได้ แต่ผู้พิพากษาที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาจะเป็นผู้พิพากษาของศาลภาษีอากรกลาง

YouTube

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

ให้สัมภาษณ์ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๗

EXCLUSIVE INTERVIEW นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์
รองเลขาธิการศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ
ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

YOUTUBE : ฐีช่อง ส่อง กฎหมาย

WWW.SENATE.GO.TH

ฐี ช่อง ส่อง กฎหมาย
(สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา)

SUBSCRIBE

Scan QR Code รับชมการสัมภาษณ์
นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์
รองเลขาธิการศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ
ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา

(ความยาว ๒๓.๕๗)

หมายเหตุ: เนื้อหาการสัมภาษณ์ที่ปรากฏในวิดีโอคลิป อาจมีความแตกต่างจากข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) ซึ่งเกิดจากกระบวนการตรวจสอบเนื้อหาเชิงวิชาการในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) เพื่อให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ หรือกระชับมากยิ่งขึ้น

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง)

นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์
วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย
ผู้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการฉบับนี้ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้รับความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์จาก นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๗ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๕ ศาลภาษีอากรกลาง ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร โดยมี นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้สัมภาษณ์ และมีคณะข้าราชการกลุ่มงานกฎหมาย ๒ เข้าร่วมสังเกตการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญตามประเด็นการสัมภาษณ์สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นคำถามจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ขอรบถึงปัญหา อุปสรรค เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ : ปัจจุบันศาลภาษีอากรกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากร ซึ่งมีลักษณะเป็นคดีปกครองเฉพาะส่วนคดีแพ่งเท่านั้น แต่ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรในส่วนคดีอาญา จึงมีการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาในส่วนของความผิดที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร^๑ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐^๒ และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐^๓ หากมีคดีความผิดตามกฎหมายอื่น ก็ให้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา เพราะคดีความผิดตามกฎหมายดังกล่าว ในส่วนคดีอาญา บางครั้งมีส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายทับซ้อนกับคดีภาษีอากรส่วนคดีแพ่ง ยกตัวอย่างเช่น กรณีการออกใบกำกับภาษีปลอมซึ่งเป็นความผิดอาญา และในขณะเดียวกันก็เป็นความผิดในส่วนของคดีแพ่งด้วย ดังนั้น การรับฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายควรเหมือนกันทั้งในคดีอาญาและคดีแพ่ง แต่ปัจจุบันเขตอำนาจศาลในส่วนคดีอาญาเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ คือ เมื่อความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลใดให้ชำระที่ศาลนั้น แต่ถ้าเมื่อจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับในท้องที่หนึ่งหรือมีการสอบสวนในท้องที่หนึ่งนอกเขตของศาลดังกล่าว จะชำระที่ศาลซึ่งท้องที่นั้นอยู่ในเขตอำนาจก็ได้ หรือเมื่อความผิดเกิดนอกราชอาณาจักรก็อยู่ในอำนาจของศาลอาญา หรือศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่มีการสอบสวนก็ได้ ซึ่งผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีอาญาดังกล่าว อาจไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายภาษีอากร ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ศาลภาษีอากรที่พิจารณาคดีแพ่งกับศาลอื่นที่พิจารณาคดีอาญาอาจรับฟังข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายในกรณีเดียวกันแตกต่างกัน อันอาจนำไปสู่ผลคำพิพากษาที่แตกต่างกันทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ ซึ่งขัดกับหลักความแน่นอน (The Principle of Certainty) ในกรณีนี้คือ คดีที่มีจำเลยเป็นบุคคลเดียวกัน ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเหมือนกัน แต่ศาลภาษีอากรพิพากษาไปทางหนึ่ง ส่วนศาลยุติธรรมอื่นพิพากษาไปอีกทางหนึ่ง การที่แนวคำพิพากษาที่ไม่นิ่งเช่นนี้ ทำให้สาธารณชนเกิดความสับสนอย่างแน่นอน Professor Paul Freund กล่าวไว้ว่า “A court ought not be influenced by the weather of the day but will be influenced by the climate of the era.” หมายความว่า แนวคำพิพากษาไม่ควรจะเปลี่ยนแปลงได้ง่าย แนวคำพิพากษาควรจะต้องมีความเสมอต้นเสมอปลายมีความแน่นอน เพื่อให้คำพิพากษามีความน่าเชื่อถือ

^๑ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑ และประมวลรัษฎากร, เล่ม ๕๖, ราชกิจจานุเบกษา, (๑ เมษายน ๒๔๘๒): น. ๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=617709&ext=pdf>. และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๔) พ.ศ. ๒๕๖๔, เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๗๓ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔): น. ๙๐, สืบค้นจาก <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/17186431.pdf>.

^๒ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๕๓ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐): น. ๒๖, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=776904&ext=pdf>.

^๓ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๓๒ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐): น. ๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=772370&ext=pdf>.

๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มีการแก้ไขเพิ่มเติมการรับทราบกำหนดนัดของศาลในคดีภาษีอากร ที่มีข้อคดีอาญา รวมทั้งมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในคดีภาษีอากรนั้น มีความแตกต่างจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน อย่างไร

นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แก้ไขเพิ่มเติมการรับทราบกำหนดนัดของศาลในคดีภาษีอากรให้ชัดเจนว่า ใช้กับเฉพาะคดีส่วนแพ่งเช่นที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่กับคดีส่วนอาญา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีส่วนแพ่ง กล่าวคือ หากศาลแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลตามกำหนดนัดให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นรับทราบกำหนดนัดพิจารณานั้นแล้ว และมีหน้าที่ต้องติดตามมารับทราบกำหนดนัดพิจารณาต่อไปจากศาลเอง ซึ่งวิธีพิจารณาดังกล่าวจะไม่ใช้ในคดีอาญา ในส่วนของคดีอาญาคงเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเหมือนคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ สิทธิของคู่ความตามรัฐธรรมนูญ หรือกระบวนการที่ชอบธรรมตามกฎหมาย (Due Process of Law) มีอย่างไร ก็ให้เป็นไปตามนั้น สำหรับในส่วนของการใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกานั้น ปัจจุบันกฎหมายกำหนดให้การอุทธรณ์คดีอาญาต้องอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ภาคหรือศาลอุทธรณ์แล้วแต่กรณี แต่เมื่อมีการกำหนดให้คดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลภาษีอากรแล้ว ต่อไปหากมีการอุทธรณ์คดีอาญาดังกล่าวก็จะต้องอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ แผนกคดีภาษีอากรซึ่งใช้วิธีพิจารณาความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเหมือนคดีอาญาทั่วไปเช่นกัน

๓. การตราพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชน หรือไม่ อย่างไร

นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ : ตามที่กล่าวไปแล้วในประเด็นแรก การตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จะทำให้คำพิพากษาในคดีภาษีอากร ทั้งส่วนแพ่งและส่วนอาญาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน คดีภาษีอากรเป็นคดีที่ต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง ผู้พิพากษาโดยทั่วไปอาจไม่มีความเชี่ยวชาญกฎหมายภาษีอากรเท่าที่ควร ดังนั้น ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจนคือ คดีภาษีอากรเกือบทั้งหมดจะได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญกฎหมายภาษีอากรทำให้ผลคำพิพากษามีความแน่นอน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ไม่สร้างความสับสนให้แก่สาธารณชน

ประเด็นคำถามจากการอภิปรายในชั้นสภาผู้แทนราษฎร

๑. ท่านมีความเห็นว่าการกำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรนั้น มีความครอบคลุมคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรทั้งหมดแล้วหรือไม่และเพราะเหตุใดร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงมิได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ : ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ ๓ ฉบับ ได้แก่ คดีความผิด

ตามประมวลรัษฎากร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ซึ่งเป็นการเริ่มต้นบังคับใช้ในระยะแรกไปก่อน หากในอนาคตมีความจำเป็นก็สามารถแก้ไขเพิ่มเติมให้รวมถึงความผิดตามกฎหมายภาษีอากรอื่นโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ ปัญหาว่าเหตุใดร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงมิได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง คงต้องขอกล่าวถึงประเด็นปัญหาในคดีส่วนแบ่งตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๒^๔ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ที่ผ่านมาเมื่อครั้งยังบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕^๕ คู่ความในคดีส่วนใหญ่เป็นนิติบุคคล แต่ปัจจุบันหลังจกบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ จากสถิติคดีย้อนหลังไปประมาณ ๔ ปี ถึง ๕ ปี ปรากฏว่า คู่ความในคดีส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดา จึงไม่แน่ใจเจตนารมณ์ของการตรากฎหมายของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างฉบับดังกล่าวว่าเล็งเห็นผลที่เกิดขึ้นหรือไม่ ที่เป็นเช่นนี้เพราะตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ กำหนดให้การประเมินภาษีคำนวณจากค่ารายปีคือ ค่าเช่าโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่สมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ หากประเมินแล้วจำนวนเงินค่าเช่าที่สมควรได้จากการให้เช่าทรัพย์สินนั้นมากก็ต้องชำระภาษีมากตามค่ารายปีที่สมควรได้รับ แต่ปัจจุบันตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การประเมินภาษีคำนวณจากมูลค่าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งในบางครั้งชาวบ้านไม่ได้นำที่ดินที่ถูกประเมินภาษีไปใช้ประโยชน์แต่ก็ต้องชำระภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวซึ่งเดิมคงต้องชำระเฉพาะภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งมีอัตราต่ำเท่านั้น ถ้าหาเงินมาชำระภาษีไม่ได้ ก็อาจจำยอมต้องขายที่ดินดังกล่าวไปให้แก่กลุ่มทุนเพื่อนำเงินมาชำระภาษี ในที่สุดกรรมสิทธิ์ที่ดินจำนวนมากเหล่านี้ก็อาจตกเป็นของกลุ่มทุนเป็นการสนับสนุนระบบผูกขาดที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้นไปอีก ทั้งนี้ เป็นเพียงการคาดคะเนเท่านั้น อีกประการหนึ่งต้องยอมรับว่ากฎหมายภาษีอากรเป็นกฎหมายที่มีความซับซ้อนและมีรายละเอียดมาก แม้แต่นักกฎหมายเองยังยากที่จะทำความเข้าใจ เมื่อบุคคลธรรมดาคือ ชาวบ้าน เข้ามาเป็นคู่ความในคดีและไม่มีเงินจ้างทนายความ จึงจำเป็นต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง บางครั้งด้วยความไม่รู้กฎหมายทำให้ต้องแพคดีไป ผลกระทบจากการใช้กฎหมายดังกล่าว จึงตกอยู่กับชาวบ้าน คำถามคือ ผลของกฎหมายฉบับนี้เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ที่ต้องเสียภาษีจากผู้มีรายได้มากไปเป็นผู้มีรายได้น้อยหรือไม่ และเงินภาษีที่เก็บได้นั้นมากขึ้นหรือน้อยลง ดังนั้น จึงควรจะมีการทาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบหลังจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังกล่าว ต้องขอร้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขอทบทวนว่าการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นธรรมแก่ประชาชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้วหรือไม่ สมควรต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ อีกประการหนึ่งคือ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติที่กำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

^๔ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒, เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๓๐ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒): น. ๒๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=829030&ext=pdf>.

^๕ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕, เล่ม ๔๙, ราชกิจจานุเบกษา, (๒๐ เมษายน ๒๔๗๕): น. ๕๑, สืบค้นจาก <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=TN8KE>.

จะพบว่าให้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นสามารถเปรียบเทียบความผิดตามกฎหมายดังกล่าวได้เป็นส่วนมาก โดยไม่ต้องนำคดีมาสู่ศาลอยู่แล้ว ส่งผลให้มีคดีอาญาเข้าสู่การพิจารณาของศาลอาชญากรรมกลางไม่มาก เชื่อว่าเหล่านี้คือ เหตุผลที่ไม่นำพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาบรรจุไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๒. ท่านมีความเห็นว่าคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอาชญากรรม มีความครอบคลุมถึงกรณีที่ยื่นฟ้องหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ประเมินภาษีอากรกระทำความผิดอาญาด้วยหรือไม่

นายบุญเชษฐ์ พุ่มทิพย์ : ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในมาตรา ๗/๒ และ ๗/๓ กำหนดให้ศาลอาชญากรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท รวมถึงกรณีความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกันซึ่งในกรณีเจ้าพนักงานกระทำความผิด ส่วนหนึ่งแยกออกไปบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และอาจเกี่ยวกับเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี เช่น เจ้าพนักงานในกรมศุลกากร กรมสรรพสามิต และกรมสรรพากร ซึ่งหากเป็นกรณีการกระทำความผิดอาญาของเจ้าพนักงานที่มีการบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เช่น กรณีเจ้าพนักงานได้ข้อมูลของผู้เสียภาษีจากการปฏิบัติหน้าที่แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้จากร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาชญากรรมและวิธีพิจารณาคดีอาชญากรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... คดีดังกล่าวย่อมอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานกระทำความผิดอาญาอันเนื่องมาจากการทุจริตในการประเมินภาษีอากร ซึ่งมีได้บัญญัติไว้เป็นความผิดตามประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีดังกล่าวจึงยังไม่ได้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอาชญากรรม ข้อสังเกตในประเด็นนี้เป็นเรื่องเดียวกันกับประเด็นแรกที่ได้กล่าวมาแล้วในเบื้องต้น กล่าวคือ หากในการพิจารณาคดีเรื่องเดียวกันมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เหมือนกัน การพิจารณาพิพากษาต้องเหมือนกัน ดังนั้น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในกรณีเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจประเมินภาษีอากรกระทำความผิดอาญาอันเนื่องมาจากการทุจริตในการประเมินภาษีอากรจึงควรกำหนดให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอาชญากรรมเช่นเดียวกัน ในอนาคตแม้สามารถกระทำได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่ต้องแก้ไขประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙^๖ เพื่อให้สอดคล้องกันด้วย มิฉะนั้น กฎหมายจะขัดกัน เพราะความผิดดังกล่าวอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น หากต้องการให้ศาลอาชญากรรมกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาประเภทคดีดังกล่าวก็ต้องแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ เห็นว่า การที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิจารณาคดีใช้ระบบไต่สวน แต่ศาลยุติธรรมอื่น ๆ ส่วนใหญ่ พิจารณาคดีโดยใช้ระบบกล่าวหา การพิจารณาประเภทเดียวกันแต่ใช้วิธีพิจารณาคดีแตกต่างกันเป็นเรื่องแปลกประหลาด

^๖ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๗๑ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙): น. ๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=756246&ext=pdf>.

และการที่ประเทศไทยใช้ทั้งระบบกล่าวหาและระบบไต่สวนในการพิจารณาคดีอาญาโดยไม่ได้ยกเลิกระบบใดระบบหนึ่งก็เป็นเรื่องแปลกเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเหตุผลทางประวัติศาสตร์ก็พอเข้าใจได้ เนื่องจากในยุคล่าอาณานิคมประเทศไทยมีสถานะเป็นรัฐกันชน (Buffer State) ระหว่างประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศส จึงทำให้เราได้รับอิทธิพลจากทั้งสองประเทศในเรื่องการใช้ระบบการพิจารณาคดีจึงกลายเป็นแบบผสมผสานกัน

๓. ประเด็นอื่น ๆ ที่ท่านมีความประสงค์จะให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

นายบุญเขตร์ พุ่มทิพย์ : สำหรับประเด็นอื่น ๆ ไม่มีอะไรเพิ่มเติม แต่ขอความกรุณาวุฒิสภาให้ช่วยผ่านร่างกฎหมายฉบับนี้ เพื่อบังคับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป เพราะร่างกฎหมายฉบับนี้ค้างการพิจารณาเป็นระยะเวลานานมากแล้ว เนื่องจากมีการยุบสภาและต้องนำร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาซ้ำอยู่หลายครั้ง หากฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วยความรวดเร็วก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยเร็วเช่นกัน

Scan QR Code รับชมการสัมภาษณ์
นายบุญเชตร ทุมทิพย์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง

(ความยาว ๑๖.๒๔)

หมายเหตุ: เนื้อหาการสัมภาษณ์ที่ปรากฏในวิดีโอคลิป อาจมีความแตกต่างจากข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) ซึ่งเกิดจากระบวนการตรวจสอบเนื้อหาเชิงวิชาการในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) เพื่อให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ หรือกระชับมากยิ่งขึ้น

ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. แนวคิดเกี่ยวกับคดีภาษีอากรของประเทศไทย

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓ ประกอบด้วยมาตรา ๗ ได้บัญญัตินิยามศัพท์ของคดีภาษีอากรไว้ว่า “คดีภาษีอากร” หมายความว่า คดีแพ่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร อันได้แก่ คดีอุทธรณ์คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของรัฐในหนี้ค่าภาษีอากร การขอคืนค่าภาษีอากร หรือสิทธิหรือหน้าที่ตามข้อผูกพันซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากร และคดีอื่นใดที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร ซึ่งหากพิจารณาจากนิยามศัพท์ดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าคดีภาษีอากรมีลักษณะเป็นคดีแพ่ง

แต่จากการศึกษาบันทึกการประชุมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๗) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๕ พบว่า คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่า “คดีภาษีอากรเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษเพราะเป็นข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน สมควรวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นพิเศษ” นอกจากนี้ การที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเฉพาะคดีแพ่งเท่านั้น โดยคดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญากำหนดให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีส่วนอาญา โดยใช้ถ้อยคำว่าคดีภาษีอากรเป็น “คดีแพ่ง” นี้ มีนัยกฎหมายบางท่านโดยเฉพาะที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศฝรั่งเศสไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะแนวความคิดของนักกฎหมายฝรั่งเศสถือว่าคดีภาษีอากรเป็นข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน ในฐานะที่รัฐใช้อำนาจเหนือเอกชน จึงมีลักษณะเป็น “คดีปกครอง”

ดังนั้น การสรุปว่าคดีภาษีอากรมีลักษณะเป็นคดีแพ่งในขณะนั้น หากพิจารณาจากปัจจัยแวดล้อมในเรื่องแนวคิดเรื่องลักษณะคดีและระบบศาลเดี่ยวที่ใช้ในช่วงเวลาที่มีการยกร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อาจอธิบายได้ว่า เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีแนวคิดในการแยกคดีแพ่งกับคดีปกครองออกจากกัน มีเพียงการจำแนกลักษณะคดีออกเป็นเพียงคดีแพ่งกับคดีอาญาเท่านั้น ประกอบกับประเทศไทยยังไม่มี การจัดตั้งศาลปกครองขึ้น มีเพียงศาลยุติธรรมเป็นศาลหลักเพียงศาลเดียว จึงทำให้รูปแบบการจัดแบ่งเขตอำนาจศาลภาษีอากรมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเช่นเดียวกับศาลยุติธรรม เพียงแต่การเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่งต้องมีวิธีพิจารณาคดีโดยเฉพาะเพื่อแก้ปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาคดีของศาลพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่งอันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดตั้งศาลภาษีอากร ทำให้ศาลภาษีอากรถูกจัดแยกออกมาเป็นศาลชำนาญพิเศษในระบบศาลยุติธรรม

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดตั้งศาลปกครองในระบบศาลคู่แล้วตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งทำให้มีการแยกคดีแพ่งกับคดีปกครองออกจากกัน และหากพิจารณาลักษณะคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร ซึ่งเป็นคดีที่มีลักษณะที่เป็นข้อพิพาทระหว่างองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองกับเอกชน อันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำ

ที่องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำ หรือการละเว้น การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า คดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจ ศาลภาษีอากรมีลักษณะเป็นคดีปกครองที่ต้องใช้เกณฑ์การตรวจสอบตามหลักกฎหมายปกครอง^๑

๒. ศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

๒.๑ ศาลภาษีอากร

๒.๑.๑ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลภาษีอากรของประเทศไทย

คดีภาษีอากรแต่เดิมก่อนที่จะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ นั้น มีการฟ้องร้องในศาลแพ่งเช่นเดียวกับคดีแพ่งทั่วไป แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับจัดทำแผนพัฒนาศาล และกระทรวงยุติธรรมขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๙) คณะกรรมการดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวางแผนและจัดระบบศาล และวิธีพิจารณาความของศาล คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีความเห็นว่า คดีภาษีอากรและคดีพาณิชย์ เป็นคดีมีลักษณะพิเศษ ต้องการความรวดเร็วในการพิจารณาพิพากษาบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความยุ่งยาก อีกทั้งผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีมีความรอบรู้ในด้านธุรกิจพาณิชย์และการบัญชี จึงไม่เหมาะกับการใช้กฎหมาย วิธีพิจารณาความที่ต้องมีการรับฟังพยานหลักฐานอย่างเคร่งครัด หรือให้ผู้พิพากษาที่ต้องพิจารณาคดีอื่นด้วย เป็นผู้พิจารณา ซึ่งทำให้การพิจารณาล่าช้า และติดขัด ไม่สามารถอำนวยความสะดวกแก่วงการธุรกิจ การค้าได้ดีพอ จึงสมควรมีการจัดตั้งศาลภาษีอากรขึ้นในลักษณะศาลชำนาญพิเศษ โดยมีวิธีพิจารณา เป็นพิเศษ และมีผู้พิพากษาที่มีความรู้และชำนาญในคดีประเภทนี้ และได้ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลภาษีอากรและพาณิชย์และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรและพาณิชย์ขึ้น เสนอคณะรัฐมนตรีครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นใน ๓ ประเด็นสำคัญ ประเด็นแรก เห็นว่าคดีพาณิชย์ เป็นคดีระหว่างผู้ประกอบการพาณิชย์กับบุคคลทั่วไป ส่วนคดีภาษีอากรเป็นคดีระหว่างเอกชนกับรัฐ ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบังคับ จึงไม่สมควรรวมคดีภาษีอากรและคดีพาณิชย์ไว้ในศาลเดียวกัน เพราะมีลักษณะ และวิธีพิจารณาคดีที่แตกต่างกัน ประเด็นที่สองคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า คดีพาณิชย์มีลักษณะไม่แตกต่าง จากคดีแพ่งโดยทั่วไปเท่าใดนัก จึงสมควรที่จะตั้งศาลพาณิชย์ต่างหากจากศาลแพ่ง แต่คดีภาษีอากร มีลักษณะพิเศษเพราะเป็นข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน สมควรมีวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นพิเศษ ส่วนจะให้การพิจารณาคดีโดยจัดตั้งเป็นศาลภาษีอากรขึ้นมาใหม่หรือจะจัดตั้งเป็นแผนกภาษีอากร ขึ้นในศาลที่มีอยู่แล้ว เป็นปัญหานโยบายกับหลักการซึ่งสมควรให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย และประเด็นที่สาม ในเรื่องผู้พิพากษาสมทบนั้นเห็นว่าศาลภาษีอากรยังไม่สมควรมี เพราะอาจมีปัญหาในด้านความเป็นกลาง

^๑ สดุดี ธนกิจเจริญพัฒน์, “ปัญหาเขตอำนาจศาลและการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับคดีภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร,” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖, น. ๑๒๔-๑๒๕, สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๗, <https://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/10022/1/Sadudee.pdf>.

ของผู้พิพากษาสมทบซึ่งขึ้นอยู่กับการแต่งตั้ง เพราะผู้พิพากษาสมทบต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในด้านภาษีกฎหมายที่มาจากพ่อค้าหรือเอกชนอื่น ความเอนเอียงอาจมีได้ นอกจากนั้น ในต่างจังหวัดก็อาจจะหาผู้พิพากษาสมทบที่มีคุณสมบัติที่ต้องการได้ยาก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งความเห็นดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีภาษีกฎหมายขึ้นเป็นพิเศษ โดยในช่วงเวลาระหว่างการดำเนินการจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายนั้น ให้เปิดแผนกคดีภาษีกฎหมายขึ้นในศาลแพ่งทำหน้าที่เป็นศาลภาษีกฎหมายกลาง โดยใช้วิธีพิจารณาคดีพิเศษไปพลางก่อน หลังจากนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร่วมกับผู้แทนกระทรวงยุติธรรม และผู้แทนกระทรวงการคลัง ได้ร่วมกันร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีภาษีกฎหมาย พ.ศ. .... โดยถือร่างของกระทรวงยุติธรรมเป็นหลัก และต่อมาได้มีการตราเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีภาษีกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๘ และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๘ และมีกรจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีภาษีกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้อธิบายถึงเหตุผลในการจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายไว้ว่า คดีภาษีกฎหมายเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่งแตกต่างจากการพิจารณาคดีแพ่งอย่างอื่น กล่าวคือ เป็นกรณีพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนจึงจำเป็นต้องมีศาลที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษ สำหรับพิจารณาคดีภาษีกฎหมายโดยเฉพาะ โดยมุ่งคัดเลือกผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องภาษีกฎหมายเป็นผู้พิพากษาประจำ เพื่อลดขั้นตอนการพิจารณาคดีภาษีกฎหมายให้น้อยลงและดำเนินการพิจารณาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒.๑.๒ อำนาจหน้าที่

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีภาษีกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๗ บัญญัติให้ศาลภาษีกฎหมายกลางมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีแพ่งที่เกี่ยวกับการประเมินภาษีกฎหมาย สิทธิเรียกร้องของรัฐในหนี้ค่าภาษีกฎหมาย การขอคืนค่าภาษีกฎหมาย สิทธิหรือหน้าที่ตามข้อผูกพันซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีกฎหมาย โดยศาลภาษีกฎหมายมีอำนาจพิจารณาทั้งในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และหากประเด็นแห่งคดีปรากฏเป็นอันยุติว่า คำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวกับภาษีกฎหมายที่มีลักษณะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลภาษีกฎหมายมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวหรืออาจสั่งให้ลดเบี้ยปรับได้ในกรณีเบี้ยปรับสูงเกินกว่าเหตุผลอันสมควร

๒.๑.๓ ลักษณะคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีกฎหมาย เมื่อมีคดีพิพาทในทางภาษีกฎหมายเกิดขึ้นมิใช่จะนำข้อพิพาทนั้น ๆ ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลภาษีกฎหมายได้เสมอ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีภาษีกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๗ ได้จำกัดอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีกฎหมายไว้ว่า “ศาลภาษีกฎหมายมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง” ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) คดีอุทธรณ์คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีกฎหมาย

คำว่า “อุทธรณ์คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีกฎหมาย” ในบทบัญญัตินี้มีความหมายจำแนกออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีที่การอุทธรณ์

เป็นเงื่อนไขในการฟ้องคดี ต้องมีการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในชั้นปกครองก่อน ผู้เสียหายอากรที่ถูกโต้แย้งสิทธิจึงจะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภาษีอากรได้ และกรณีที่มีการอุทธรณ์มิใช่เงื่อนไขในการฟ้องคดี กล่าวคือ หากผู้เสียหายอากรถูกโต้แย้งสิทธิโดยมีมูลเหตุ เนื่องจากคำสั่งหรือการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายแล้ว ก็มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภาษีอากรได้โดยไม่ต้องอุทธรณ์ในชั้นปกครองก่อน

กรณีแรก : การอุทธรณ์เป็นเงื่อนไขแห่งการฟ้องคดี ในการประเมินภาษีอากรที่ต้องชำระ เจ้าพนักงานประเมินอาจทำการประเมินให้ผู้เสียหายชำระค่าภาษีอากรตามจำนวนที่เจ้าพนักงานประเมินกำหนด เมื่อผู้เสียหายไม่เห็นด้วยกับการประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน ผู้เสียหายนั้นอาจอุทธรณ์การประเมินต่อเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี และเมื่อเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำสั่งวินิจฉัยอย่างใดแล้ว หากผู้เสียหายยังไม่พอใจก็อาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยนั้น โดยวิธียื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรได้ คดีพิพาทในกรณีนี้จึงเป็นกรณีที่ผู้เสียหายซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเป็นโจทก์ยื่นฟ้องเจ้าพนักงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นจำเลยโดยอ้างว่า การประเมินของเจ้าพนักงานประเมินหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่ชอบ ขอให้เพิกถอนการประเมินหรือคำวินิจฉัยดังกล่าว ซึ่งหากไม่ได้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๓๐ เสียก่อน ศาลภาษีอากรวินิจฉัยว่าเป็นการต้องห้ามมิให้นำคดีมาฟ้องตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๘

กรณีที่สอง : การอุทธรณ์ในชั้นปกครองมิใช่เงื่อนไขแห่งการฟ้องคดี กล่าวคือ คำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวกับภาษีอากรตามที่มีบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรนั้น นอกจากคำสั่งจากการประเมินภาษี คำสั่งยึดอายัด และคำสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน คำสั่งในการคืนหรือไม่คืนภาษีอากร ตามที่มีกฎหมายกำหนดเงื่อนไขการฟ้องคดีไว้โดยเฉพาะแล้ว ยังมีคำสั่งทางปกครองอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นมูลเหตุอันนำมาซึ่งการโต้แย้งสิทธิของเอกชนผู้เสียหายอากรได้ เช่น คำสั่งต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ของเจ้าพนักงานประเมิน คำสั่งไม่อนุมัติให้ขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาในเรื่องต่าง ๆ ของอธิบดีกรมสรรพากร หรือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓ อัญญา ซึ่งได้แก่ กำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการหรือแจ้งรายการต่าง ๆ กำหนดเวลาการอุทธรณ์ หรือกำหนดเวลาการเสียภาษีอากร ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำสั่งทั้งหลายที่กล่าวถึงนี้ออกมาโดยมีลักษณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เอกชนผู้ถูกโต้แย้งสิทธิสามารถฟ้องขอให้ศาลภาษีอากรเพิกถอนบรรดาคำสั่งดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก่อน เพราะถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๗ (๑)

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของรัฐในหนี้ค่าภาษีอากร

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินให้ผู้เสียหายชำระค่าภาษีอากรแล้ว บุคคลนั้นไม่ชำระค่าภาษีอากรภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานประเมินกำหนดให้ชำระหรือภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ย่อมถือว่าบุคคลนั้นเป็นหนี้ค่าภาษีอากรรัฐโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร

อาจยื่นฟ้องต่อศาลขอให้บังคับบุคคลนั้นให้ชำระค่าภาษีอากรได้ คดีเรื่องนี้จึงเป็นกรณีของรัฐโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้เสียภาษีเป็นจำเลยขอให้บังคับชำระค่าภาษีอากรค้าง พร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม (ถ้าหากมี) อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิฟ้องคดีในลักษณะนี้ กฎหมายมิได้มีบทบังคับให้ผู้ถูกโต้แย้งสิทธิต้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก่อน เหมือนเช่นในกรณีฟ้องขอให้เพิกถอนการประเมิน

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการขอคืนค่าภาษีอากร

ในการชำระค่าภาษีอากรจะมีบางกรณีที่ผู้เสียภาษีชำระค่าภาษีอากรไปโดยไม่มีหน้าที่ต้องชำระหรือชำระเกินกว่าที่ควรจะต้องชำระ ในกรณีเช่นนี้ หากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่คืนภาษีอากรที่รับชำระไว้นั้น ก็อาจถูกผู้เสียภาษีฟ้องเรียกคืนภาษีอากรนั้นได้

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามข้อผูกพันซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากร

ในการจัดเก็บภาษีอากร นอกจากผู้เสียภาษีอากรมีหน้าที่ต้องชำระภาษีอากรแล้วยังอาจมีผู้อื่นซึ่งตกลงทำข้อผูกพันชำระค่าภาษีอากรแทนผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากร เช่น กรณีฟ้องบังคับชำระหนี้ภาษีอากรตามเช็คที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน กรณีผู้ค้าประกัน หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งกรณีเช่นนี้ การดำเนินคดีต่อผู้ที่ได้ทำข้อผูกพันชำระค่าภาษีอากรแทนผู้เสียภาษีอากรก็อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรเช่นเดียวกัน หากใช้จำกัดเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินคดีแก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรโดยตรงแต่เพียงฝ่ายเดียวไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การดำเนินคดีฟ้องร้องลูกหนี้ค่าภาษีอากรและผู้ที่ได้ทำข้อผูกพันชำระค่าภาษีอากรแทนผู้เสียภาษีอากรในศาลเดียวกัน ไม่ต้องแยกฟ้องยังศาลอื่นเพราะเป็นเรื่องเดียวกัน

(๕) คดีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร

บทบัญญัติอนุมาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ล่วงหน้าในกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติอาจประสงค์ให้คดีประเภทอื่นนอกจากกรณีตามมาตรา ๗ (๑) ถึง (๔) อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร ฝ่ายนิติบัญญัติจะตรากฎหมายบัญญัติให้คดีประเภทนั้นอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรได้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบัญญัติระบุกรณีอื่นให้อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร

๒.๒ ศาลยุติธรรม

๒.๒.๑ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลยุติธรรมของประเทศไทย

ศาลยุติธรรมได้รับการจัดตั้งเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีต่าง ๆ ที่ไม่ได้ถูกบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น โดยมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนและทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และเป็นหลักประกันเกี่ยวกับทรัพย์สินของประชาชนอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การใช้อำนาจของศาลจึงต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและกฎหมายเฉพาะ ได้แก่ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นกฎหมายกำหนดรูปแบบและอำนาจหน้าที่ของศาล และอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษา

๒.๒.๒ อำนาจหน้าที่

ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

๒.๒.๓ ลักษณะคดีเกี่ยวกับภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่ง

คดีเกี่ยวกับภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ได้แก่ คดีพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรอันมีมูลเหตุมาจากประเด็นข้อพิพาทในทางแพ่ง เช่น ประเด็นพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ถูกยึดเนื่องจากมูลหนี้ภาษีอากรค้าง ประเด็นพิพาทหลักเป็นมูลคดีทางแพ่ง เช่น เรื่องผิดสัญญา หรือชำระราคาสินค้าอันมีประเด็นสืบเนื่องเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย และประเด็นพิพาทเป็นเรื่องที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์ โดยอ้างเหตุว่าจำเลยส่งมอบใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่มปลอม

๒.๒.๔ ลักษณะคดีเกี่ยวกับภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลพิจารณาพิพากษาคดีส่วนอาญา

คดีเกี่ยวกับภาษีอากรจะมีทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา แต่เนื่องด้วยศาลภาษีอากรเป็นศาลที่ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ดังที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๗ คดีพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรอันมีมูลเหตุมาจากประเด็นข้อพิพาทในทางอาญาจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลพิจารณาพิพากษาคดีส่วนอาญา

การกระทำเกี่ยวกับภาษีอากรที่เป็นความผิดทางอาญานั้น ประมวลรัษฎากรได้กำหนดไว้ในบทลงโทษของภาษีทุกประเภท เช่น ฝ่าฝืนไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากร^๒ มาตรา ๓๕ แจ้งข้อความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือทำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีอากรตามมาตรา ๓๗ เจตนาหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยกระทำการใด ๆ โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบายหรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกันตามมาตรา ๙๐/๔ (๖) ฝ่าฝืนไม่จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๙๑/๑๘ หรือซิดฆ่าแสดตมภ์ เพิกเฉย หรือปฏิเสธไม่เสียอากรหรือไม่ซิดฆ่าแสดตมภ์ตามมาตรา ๑๒๔

จากบทกำหนดโทษในทางอาญาในมาตราต่าง ๆ หากกรมสรรพากรต้องการที่จะนำคดีขึ้นสู่ศาล เช่น กรณีที่กรมสรรพากรต้องการจะฟ้องผู้เสียภาษีในประเด็นข้อพิพาทเรื่องจงใจหลีกเลี่ยงภาษีตามความในมาตรา ๓๗ กรมสรรพากรก็ต้องฟ้องร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ฐานเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร แต่สำหรับในประเด็นเปรียบเทียบปรับแทนโทษจำคุกนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา ๓ ทวิ ได้บัญญัติลักษณะพิเศษการใช้อำนาจฟ้องคดีอาญาว่า ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าจะเปรียบเทียบปรับหรือไม่ แต่ถ้าพิจารณาให้มีการเปรียบเทียบปรับแล้ว หากผู้ต้องหาได้ใช้ค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่ผู้มีอำนาจ

^๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “ประมวลรัษฎากร,” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๗, สืบค้นจาก <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/public/doc/UIRzZkRZG10RKVYeUh3ZEFyaS9tUT09>.

เปรียบเทียบกำหนด ก็ให้ถือว่าเป็นอันคุ้มครองผู้ต้องหาให้ถูกฟ้องร้องต่อไปในกรณีแห่งความผิดนั้น แต่หากผู้ต้องหาไม่ยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนด กรมสรรพากรมีอำนาจในการฟ้องคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาได้

๒.๓ ศาลปกครอง

๒.๓.๑ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลปกครองของประเทศไทย

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๖ จึงมีการตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒^๓ เพื่อให้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้น โดยมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำ หรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมาย ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎ หรือคำสั่งทางปกครอง การกระทำละเมิดในทางปกครอง หรือการทำสัญญาทางปกครอง อันเป็นเรื่องของกฎหมายมหาชน และโดยที่ระบบการพิจารณาและพิพากษาคดีจำเป็นต้องมีกระบวนการเป็นพิเศษ ต่างจากคดีปกติทั่วไป เพราะผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดิน หรือต้องจ่ายเงินภาษีอากรของส่วนรวมเป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่เอกชน ในขณะที่หากเอกชน จะอยู่ในฐานะเสียเปรียบที่ไม่อาจทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐได้ ในการพิจารณาจึงจำเป็นต้องใช้ระบบไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง และต้องมีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะซึ่งสามารถ ตรวจสอบได้จากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และประชาชนทั่วไปซึ่งจะถูกกระทบในทางใดทางหนึ่ง จากคำพิพากษาของศาลปกครอง รวมทั้งต้องมีหน่วยงานธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ

๒.๓.๒ อำนาจหน้าที่

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองไว้ในมาตรา ๙ ถึงมาตรา ๑๑

๒.๓.๓ ลักษณะคดีเกี่ยวกับภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง

(๑) อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีประเด็นเกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้

(๑.๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามประมวลรัษฎากร ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

^๓ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒, เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๙๔ ก, ราชกิจจานุเบกษา, (๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๒): น.๑, สืบค้นจาก <https://krisdika.ocs.go.th/librarian/get?sysid=648543&ext=pdf>.

(๑.๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามประมวลรัษฎากร อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายภาษีอากร หรือจากกฎคำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายภาษีอากรกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๑.๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับประเด็นความชอบของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรที่มีค่าบังคับต่ำกว่าพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวง”

(๒) อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีประเด็นเกี่ยวกับภาษีอากรดังต่อไปนี้

(๒.๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับประเด็นความชอบของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ในชั้นพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวง กล่าวคือ กฎหมายลำดับรองในชั้นพระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวงถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากได้ตราหรือออกโดยองค์กรฝ่ายปกครองระดับสูง เช่น พระมหากษัตริย์ หรือโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี กฎหมายจึงได้บัญญัติให้ฟ้องคดีเรื่องกฎหมายลำดับรองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายได้โดยตรงต่อศาลปกครองสูงสุด โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องคดีที่ศาลปกครองชั้นต้นก่อน

(๒.๒) คดีที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ทั้งนี้ การฟ้องร้องคดีเกี่ยวข้องกับภาษีอากรนั้น มิใช่ว่าทุกคดีจะต้องฟ้องต่อศาลภาษีอากรเสมอไป เนื่องจากมูลกรณีของบางคดีมิได้มีลักษณะเป็นคดีภาษีอากร แต่อาจจะมีลักษณะเป็นคดีแพ่งโดยแท้ หรือคดีปกครอง หรือคดีอาญาก็ได้ ลักษณะจะเป็นคดีภาษีอากรก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภาษีอากรหรือมีประเด็นโต้แย้งเกี่ยวกับการประเมินภาษีอากร ซึ่งได้แก่ สิทธิเรียกร้องของรัฐในหนี้ค่าภาษีอากร การขอคืนค่าภาษีอากร สิทธิหรือหน้าที่ตามข้อผูกพันซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากร ตามที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๗ เท่านั้น การจำแนกมูลคดีว่าเป็นประเด็นพิพาทในลักษณะใดนั้น บางกรณีอาจไม่ยากนักหากประเด็นโต้แย้งมีเพียงประเด็นเดียว แต่หากเป็นกรณีที่มีประเด็นหลัก และประเด็นรอง ซึ่งประเด็นใดประเด็นหนึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร มาตรา ๗ แต่อีกประเด็นหนึ่งอยู่ในอำนาจศาลพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่ง หรือศาลปกครองกรณีเช่นนี้เอกชนต้องนำคดีไปฟ้องต่อศาลใด ลักษณะเช่นนี้ยังมีความไม่ชัดเจนซึ่งต้องศึกษาต่อไปว่า มีกลไกทางตุลาการใดที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาในการแก้ปัญหาดังกล่าว^๔

๓. ระบบการวินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากรในต่างประเทศ

คดีภาษีอากรเป็นคดีที่มีลักษณะเป็นคดีปกครองประเภทหนึ่ง จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงที่ต้องมีการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองให้อยู่ภายในกรอบความชอบด้วยกฎหมายภาษีอากรโดยศาล แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ ควรจัดให้ศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากรมีรูปแบบ

^๔ อ้างแล้วตามเชิงอรรถที่ ๑, น. ๑๓๑ ถึง ๑๔๗.

และลักษณะเช่นใด จึงจะสามารถควบคุมฝ่ายปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกรณีตัวอย่างการจัดแบ่งเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากรที่แตกต่างกันจำนวน ๔ ประเทศ ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี ประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ดังนี้^๕

๓.๑ ประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศสจำแนกคดีภาษีอากรเป็น ๒ ประเภท คือ คดีภาษีอากรโดยแท้และคดีเกี่ยวเนื่องกับการจัดเก็บภาษี โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรของประเทศฝรั่งเศส (LIVRE Des Procédures Fiscals) มาตรา ๑๕๐ ประกอบประมวลรัษฎากร (General Tax Code) มาตรา ๑๗๐๐ กำหนดบทนิยามของคำว่า “คดีภาษีอากร” หมายรวมถึงคดีพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เสียภาษีและเจ้าพนักงานผู้เก็บภาษี เกี่ยวกับความถูกต้องของภาษีที่จัดเก็บเป็นรายบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินและการกำหนดภาษี อันหมายถึง การกำหนดฐานภาษี (Assiette) และการคำนวณภาษี (Liquidation) อันมีลักษณะของคดีภาษีอากร ทั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกรณีผู้เสียภาษีร้องขอให้แก้ไขข้อผิดพลาดในการกำหนดภาษีของเจ้าพนักงาน โดยผู้เสียภาษีเห็นว่า การเสียภาษีไม่ถูกต้อง ไม่มีเหตุผลเพียงพอ ผู้เสียภาษีก็อาจขอให้ยกเลิกได้ (Demande En Reduction)

ส่วนคดีเกี่ยวเนื่องกับการจัดเก็บภาษี เช่น คดีขอให้เพิกถอนการกระทำทางปกครอง อันไม่ชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายบริหารทางภาษี คดีโต้แย้งเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบหรือแนวปฏิบัติหรือวิธีพิจารณาเกี่ยวกับภาษีของฝ่ายบริหาร หรือบังคับคดีไม่เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคดีขอให้รัฐรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากรัฐใช้อำนาจตามกฎหมายในการจัดเก็บภาษี เช่น การกระทำละเมิดของเจ้าพนักงานภาษี

การดำเนินคดีภาษีอากรในประเทศฝรั่งเศส แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน ได้แก่ การดำเนินคดีในชั้นฝ่ายบริหารและการดำเนินคดีในชั้นศาล กล่าวคือ จะต้องมีการโต้แย้งความถูกต้อง และนำเรื่องหรือเสนอคำร้องต่อหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบให้มีคำวินิจฉัยเสียก่อน จึงจะมีสิทธินำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลได้ ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการดำเนินคดีภาษีอากรในประเทศไทย

ประเทศฝรั่งเศสมีได้จัดตั้งศาลภาษีอากรเพื่อพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นพิเศษ ดังเช่นประเทศไทย หรือประเทศเยอรมนี ทั้งนี้ ประเทศฝรั่งเศสแบ่งแยกอำนาจการพิจารณาคดีภาษีอากรตามชนิดของภาษีอากร กล่าวคือ ศาลยุติธรรมรับผิดชอบคดีภาษีอากรทางอ้อม ส่วนศาลปกครองรับผิดชอบคดีภาษีอากรทางตรง ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ศาลยุติธรรมรับผิดชอบคดีที่เกี่ยวกับภาษีอากรทางอ้อม เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีสรรพสามิต ค่าธรรมเนียมและค่าอากรอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นภาษีอากรทางอ้อม โดยประมวลรัษฎากร (Code of Legal Organization L.๓๑๑ - ๒ (๑๙)) บัญญัติว่า ศาลจังหวัดเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากร ประกอบกับกฎหมายวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร ฉบับรัฐบัญญัติ Deliver Tax Procedures L.๑๕๙ บัญญัติให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวกับภาษีอากรทางอ้อม ภาษีที่ดิน ภาษีสรรพสามิต ค่าธรรมเนียมและค่าอากรอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นภาษีอากรทางอ้อม

^๕ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๑, น. ๑๑๔-๑๒๓.

ศาลปกครองรับผิดชอบคดีที่เกี่ยวกับภาษีอากรทางตรง เช่น ภาษีการค้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอากรทางตรงอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีภาษีอากร ฉบับรัฐบัญญัติ Deliver Tax Procedures (Left Lawful - Decrees in Council of State) R.๑๙๙ - ๑ article (กฎหมายวิธีพิจารณาความคดีภาษีอากร ฉบับที่เป็นรัฐกฤษฎีกา) กำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรทางตรง หรือภาษีอากรอื่นใดที่มีลักษณะเทียบได้กับภาษีอากรทางตรง เช่น คดีขอให้เพิกถอนคำสั่งที่เกี่ยวกับการประเมินกำหนดฐานภาษีและการคำนวณภาษีอากร หรือคดีขอคืนภาษีอากร นอกจากนี้ ยังมีกรณีการขอคืนภาษีอากรในกรณีบอกเลิกสัญญา การขอลดหย่อนภาษีการค้าในกรณีที่มีการหยุดกิจการ ซึ่งต่างก็มุ่งต้องการที่จะได้รับสิทธิตามกฎหมาย

อำนาจในการพิจารณาของศาลเหล่านี้เป็นการพิจารณาเพื่อระงับข้อพิพาททางภาษีที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เสียภาษีกับเจ้าพนักงานผู้เก็บภาษีในส่วนที่เกี่ยวกับความถูกต้องตามกฎหมายภาษีอากรที่เก็บเป็นรายบุคคลในการประเมินและการกำหนดภาษี ซึ่งหมายถึงการกำหนดฐานและการคำนวณภาษี แต่หาได้หมายรวมถึงการพิจารณาเพื่อลงโทษทางอาญาด้วยไม่

ทั้งนี้ คดีภาษีอากรของประเทศฝรั่งเศสเน้นไปทางด้านศาลปกครอง โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบไปด้วยตุลาการเจ้าของสำนวน (rapporteur) และตุลาการผู้แถลงคดี (Commissaire du Gouremement) และองค์คณะตุลาการ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับศาลปกครองของประเทศไทย

สำหรับตุลาการศาลปกครองคดีภาษีอากร นอกจากได้รับการคัดเลือกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญแล้วยังสามารถตั้งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยสอบสวนและถ้อยแถลงเรื่องเทคนิคโดยเฉพาะของภาษีอากรได้ โดยอาจสั่งหรือแต่งตั้งตามคำร้องของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีภาษีอากร ฉบับรัฐกฤษฎีกา มาตรา R๒๐๒ - ๓ โดยผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่ตามขอบเขตและกำหนดระยะเวลา ส่งรายงานตามที่ศาลกำหนดไว้เท่านั้น ไม่มีอำนาจครอบคลุมไปถึงปัญหาข้อกฎหมายแต่อย่างใด ทั้งนี้ ศาลปกครองอาจปฏิเสธไม่ตั้งผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาข้อเท็จจริงก็ได้ ถ้าเห็นว่าข้อเท็จจริงไม่มีปัญหามากนัก หรือสามารถพิจารณาโดยอาศัยเอกสารในคดีได้^๖

๓.๒ ประเทศเยอรมนี

ศาลภาษีอากรของประเทศเยอรมนีมีจำนวน ๒ ระดับชั้น คือ ศาลการเงินชั้นต้น (Finanzgericht - Finance Courts) และศาลการเงินสูงสุดแห่งสหพันธรัฐ (Bundesfinanzhof - Federal Finance Court) มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในทางมหาชนเฉพาะเรื่อง ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีภาษีอากร (Finanzgerichtsordnung : FGO) มาตรา ๓๓ โดยแต่เดิมนั้นอำนาจการพิจารณาคดีภาษีอากรขึ้นอยู่กับศาลปกครอง ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๑๘ เริ่มมีแนวความคิดที่จะแบ่งแยกอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีออกมาให้ชัดเจน โดยในระยะเริ่มต้นศาลภาษีอากรเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสำนักงานทางภาษีอากร ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ และให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แต่งตั้งสมาชิกของศาลมลรัฐเป็นผู้พิพากษา แต่ผู้พิพากษาอาจถูกปลด เปลี่ยนแปลง โยกย้าย แต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นได้ตลอดเวลา ทำให้ขาดความเป็นอิสระ

^๖ กฤษดา พุ่งโชคชัย, “หลักการและปัญหาการเข้าสู่ตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชำนาญพิเศษ,” หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารกระบวนการยุติธรรม, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๔, น. ๑๓๐ ถึง ๑๓๓, สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๗, https://thesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2021/TU_2021_5801305102_10822_22115.pdf.

ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๓๙ ก่อนที่สงครามโลกครั้งที่ ๒ จะเริ่มขึ้น ศาลภาษีอากร ถูกยุติบบาทลงโดยผลของประกาศคณะปฏิวัติ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๙ แต่อย่างไรก็ตาม ศาลภาษีอากรได้เปิดทำการขึ้นใหม่อีกครั้งเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง ตามกฎหมายของสภาปกครอง ฉบับที่ ๓๖ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ (Control Council Law NO. ๓๖ dated ๑๐ October ๑๙๔๖) และผลของกฎหมายฉบับนี้ทำให้อำนาจตุลาการในทางภาษีอากรแยกเป็นอิสระจากอำนาจฝ่ายบริหาร ผู้พิพากษาในศาลภาษีอากรมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง ไม่ขึ้นกับหน่วยงานของรัฐทางด้านภาษีอากร อีกต่อไป ทั้งนี้ ผู้พิพากษาในศาลภาษีอากรได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลสหพันธ์สามารถดำรงตำแหน่ง ได้ตลอดชีวิต แม้ว่าจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหพันธ์ก็ตาม

รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ค.ศ. ๑๙๔๙ มาตรา ๙๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้ง ศาลภาษีอากรเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรโดยเฉพาะ โดยเป็นศาลปกครองชำนาญพิเศษ แยกต่างหากจากศาลปกครองทั่วไปที่มีอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับกฎ การกระทำทางปกครอง คำสั่งทางปกครอง ในข้อนี้แตกต่างจากศาลปกครองประเทศฝรั่งเศสที่มีอำนาจพิจารณาคดีภาษีอากรทางตรงด้วย

ศาลภาษีอากรมีเขตอำนาจเหนือคดีภาษีอากรทั้งปวง และมีวิธีพิจารณาความตามกฎหมาย ว่าด้วยศาลภาษีอากร ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๕ (Die Finanzgerichtsordnung vom ๖.๑๐.๑๙๖๕) แก้ไขเพิ่มเติมลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ค.ศ. ๒๐๐๑ อย่างไรก็ตาม ถ้าหากคดีภาษีอากรดังกล่าวมีประเด็นโต้แย้ง ที่เกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานโดยองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายภาษีอากรของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ผู้ถูกโต้แย้งสิทธิก็อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัยชี้ขาดได้

การเสนอคำฟ้องต่อศาลภาษีอากรจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้ดำเนินการอุทธรณ์ภายใน (Vorverfahren) ต่อพนักงานภาษีอากรแล้วไม่เป็นที่พอใจในคำวินิจฉัยนั้น ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน (มาตรา ๔๔,๔๐ FGO)

คดีภาษีอากรของประเทศเยอรมนีจะได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีโดยศาลพิเศษอิสระ ซึ่งไม่ขึ้นกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองด้านภาษีอากร โดยศาลภาษีอากรแตกต่างจากศาลประเภทอื่น เพราะมีลำดับชั้นของศาลเพียง ๒ ชั้นศาล คือ ศาลภาษีอากรหรือศาลภาษีมลรัฐ และศาลภาษีอากร สหพันธ์เท่านั้น แต่องค์คณะในการพิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรจะมีความแตกต่างกันไปตามชั้นศาล

(๑) ศาลภาษีมลรัฐ (Finanzgericht : FG) เปรียบเสมือนเป็นศาลชั้นต้น และมีเขตอำนาจครอบคลุมคดีภาษีอากรที่เกิดขึ้นตลอดทั้งมลรัฐนั้น ๆ โดยมีอำนาจพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับ ภาษีอากรตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยศาลภาษีอากร มาตรา ๓๓ ประกอบด้วยมาตรา ๓๕ ได้แก่ คดีพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรประเภทต่าง ๆ เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการค้า ภาษีมรดก ภาษีที่ดิน และภาษีสรรพสามิต ทั้งนี้ ศาลภาษีอากรไม่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร

ศาลภาษีมลรัฐ (Finanzgericht : FG) มีองค์คณะ ๕ คน ประกอบด้วย ผู้พิพากษาอาชีพ จำนวน ๓ คน และผู้พิพากษากิตติมศักดิ์หรือผู้พิพากษาสมทบ (Honorable Judges) จำนวน ๒ คน ทั้งนี้ ผู้พิพากษากิตติมศักดิ์หรือผู้พิพากษาสมทบสามารถร่วมในการพิจารณาด้วยวาจา และมีสิทธิวินิจฉัยตัดสินคดีเช่นเดียวกับผู้พิพากษาอาชีพ (มาตรา ๔,๑๖ FGO)

คู่ความฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลภาษีอากรชั้นต้นหรือศาลภาษีอากรมลรัฐสามารถอุทธรณ์ต่อศาลภาษีอากรสหพันธ์ (Bundesfinanzhof) ได้ (มาตรา ๑๑๕ FGO)

(๒) ศาลภาษีอากรสหพันธ์ (Bundesfinanzhof) ตั้งอยู่ที่เมืองมิวนิก (Munich) มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของศาลภาษีอากรมลรัฐ และยังเป็นศาลที่มีอำนาจในการวินิจฉัยคำฟ้องพิเศษที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะเจาะจง ตามกฎหมายว่าด้วยศาลภาษีอากร (FGO) มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ โดยศาลภาษีอากรสหพันธ์ มีองค์คณะ จำนวน ๕ คน ซึ่งเป็นผู้พิพากษาอาชีพทั้งหมด

สำหรับวิธีพิจารณาคดีเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยศาลภาษีอากร (Die Finanzgerichtsordnung vom ๖.๑๐.๑๙๖๕) เนื่องจากศาลภาษีอากรเป็นศาลพิเศษเฉพาะด้าน ดังนั้น ผู้พิพากษาที่จะพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรจึงต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านภาษีอากรพิเศษ^๗

๓.๓ ประเทศอังกฤษ

สำหรับศาลที่พิจารณาคดีเกี่ยวกับภาษีอากรนั้น แต่เดิมมีศาลเอ็ชเช็คเกอร์ (Court of Exchequer) ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและภาษีอากรของประเทศ แต่ปัจจุบันเป็นอำนาจของศาลสูง (High Court) ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหน่วยงานฝ่ายปกครอง ทั้งนี้ การดำเนินคดีภาษีในชั้นศาลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการระงับข้อพิพาททางภาษีในชั้นฝ่ายบริหาร การใช้สิทธิในการอุทธรณ์คดีต่อศาล ได้กำหนดขั้นตอนในการนำคดีขึ้นสู่ศาลไว้โดยเฉพาะ ขึ้นอยู่กับคดีในแต่ละเรื่องว่าจะเข้าสู่การพิจารณาของศาลใด แต่คดีทั้งหลายเหล่านั้นจะได้รับการพิจารณาโดยศาลยุติธรรม มิได้มีการตั้งศาลพิเศษแยกออกมาจากศาลยุติธรรมแต่อย่างใด

กระบวนการในการนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลขึ้นอยู่กับว่าคดีนั้นเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการชุดใด เนื่องจากประเทศอังกฤษมีการตั้งหลายประเภท สำหรับกระบวนการระงับข้อพิพาททางภาษีของตุลาการสามารถแบ่งได้เป็นจำนวน ๓ ประเภท คือ

- (๑) คณะกรรมการภาษีเงินได้ (General Commissioners of Income Tax)
- (๒) คณะกรรมการภาษีเงินได้พิเศษ (Special Commissioners of Income Tax)
- (๓) คณะกรรมการหรือตุลาการภาษีมูลค่าเพิ่มและอากร (Vat and Duty Tribunals)

คณะกรรมการหรือตุลาการแต่ละประเภทนอกจากจะมีกระบวนการระงับข้อพิพาททางภาษีในชั้นฝ่ายบริหารที่แตกต่างกันแล้ว การระงับข้อพิพาททางภาษีในชั้นศาลก็มีความแตกต่างกันอีกด้วย แต่อย่างไรก็ดี ความแตกต่างที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นความแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์ ส่วนกระบวนการในการระงับข้อพิพาทมีความคล้ายคลึงกันในหลาย ๆ เรื่อง อาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันบ้าง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและเหตุผลของคดีภาษีแต่ละประเภท^๘

^๗ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๖, น. ๑๖๒ ถึง ๑๖๔.

^๘ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๖, น. ๑๙๐.

๓.๔ สหรัฐอเมริกา

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีภาษีอากรของสหรัฐอเมริกามีจำนวน ๓ ศาล คือ ศาลภาษีอากรแห่งรัฐ (United States Tax Court) ศาลชั้นต้นของรัฐบาลกลาง (U.S. District Court) และศาลพิจารณาคดีข้อเรียกร้องต่อรัฐ (U.S. Court of Federal Claims) ซึ่งผู้เสียภาษีอากรต้องใช้สิทธิในการยื่นคำฟ้องต่อศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีภาษีอากร

(๑) ศาลภาษีอากรแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Tax Court) มีการจัดตั้งเป็นศาลพิเศษ โดยเป็นศาลระดับรัฐบาลกลาง (Federal Court) จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ มีความเป็นอิสระ ไม่ถูกควบคุมจากหน่วยงานใด ๆ ของรัฐบาล โดยในปี ค.ศ. ๑๙๒๔ มีการตราบัญญัติภาษีอากร (The Revenue Act of ๑๙๒๔) กำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์การประเมินภาษีอากร (Board of Tax Appeals) เป็นหน่วยงานอิสระ แต่เมื่อศาลสูงสุดหรือศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกา มีคำวินิจฉัยว่า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภาษีของสหรัฐอเมริกามีได้มีฐานะเป็นศาล ภายหลังรัฐสภา (สภา Congress) จึงตราบัญญัติภาษีอากร (The Revenue Act of ๑๙๔๒) ได้เปลี่ยนสถานะเป็นศาลภาษีอากรแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Tax Court) เพื่อระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากร

ศาลภาษีอากรแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Tax Court) เป็นศาลยุติธรรมที่ใช้อำนาจตุลาการเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยมีเขตอำนาจ (Jurisdiction) ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบศาลภาษีอากร (United States Tax Rules) เรื่องที่ ๑๓ มีอำนาจครอบคลุมทั่วประเทศเหนือคดี ดังต่อไปนี้

(๑.๑) คดีที่ขึ้นสู่ศาลโดยผู้มีหน้าที่เสียภาษี ในเรื่องคำสั่งที่ไม่สมบูรณ์ของอธิบดี (Commissioner) จากการมีหนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้ ภาษีมรดก ภาษีที่ดิน หรือภาษีอากรตามประมวลกฎหมายภาษีอากร ตอนที่ ๔๑ ถึง ๔๔ ที่เกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต หรือภาษีอื่นที่อยู่ภายใต้คำสั่งของอธิบดี (Commissioner)

(๑.๒) คดีที่ขึ้นสู่ศาลโดยผู้รับโอน (Transferee) หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ (Fiduciary) ในเรื่องเกี่ยวกับการที่อธิบดี (Commissioner) มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับโอนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้รับผิดชอบ

ทั้งนี้ จะเป็นการพิจารณาเฉพาะคดีภาษีอากรที่รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดเก็บ และเฉพาะกรณีที่มีข้อโต้แย้งทางภาษีอากรเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และคำสั่งของสำนักงานสรรพากร (IRS) เท่านั้น เช่น คดีการอุทธรณ์การประเมินของสำนักงานสรรพากร (IRS) หรือโต้แย้งคำสั่งใด ๆ ของสำนักงานสรรพากร (IRS) กล่าวคือ ศาลภาษีอากรแห่งสหรัฐอเมริกามีอำนาจพิจารณาคดีภาษีอากรในกรณีที่ผู้เสียภาษีมีข้อพิพาทกับสำนักงานภาษีอากร (Internal Revenue Service หรือ IRS) โดยผู้เสียภาษีอากรที่ถูกเจ้าหน้าที่สำนักงานภาษีอากร (IRS) ประเมิน แล้วไม่เห็นด้วยกับการประเมินจึงนำข้อพิพาทดังกล่าวนี้มาสู่ศาลภาษีอากร

ศาลภาษีอากรของสหรัฐอเมริกาพิจารณาคดีภาษีอากรในส่วนแพ่ง และไม่ใช้ระบบลูกขุนในการพิจารณาคดี มีผู้พิพากษาเพียงคนเดียวพิจารณาคดีภาษีอากรทุกประเภท โดยไม่มีอำนาจพิจารณาในส่วนที่มีโทษทางอาญา กล่าวคือ โทษทางอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรจะอยู่ในเขตอำนาจศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทั่วไป

นอกจากนี้ ประมวลรัษฎากร (Internal Revenue Code) ยังกำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากร (Chief Judge) มีอำนาจแต่งตั้งให้ผู้พิพากษาในศาลภาษีอากรเป็นผู้พิพากษาพิเศษ (Special Trial Judge) ทำหน้าที่พิจารณาคดีมีโนสาเร่ (Small cases) และคดีอื่น ๆ บางประเภท

ศาลภาษีอากรตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี ซึ่งอยู่ในเขตการปกครองของ District of Columbia แต่ในการพิจารณาคดีภาษีอากร กฎหมายกำหนดให้ผู้พิพากษาของศาลภาษีอากรเดินทางไปนั่งพิจารณาในศาลต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ถึง ๖๐ เมือง

(๒) ศาลชั้นต้นแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. District Court) เป็นศาลชั้นต้นของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการพิจารณาคดีพิพาทคดีในข้อพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรในสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้เสียภาษีอากรที่โต้แย้งการประเมินของเจ้าหน้าที่สำนักงานภาษีอากร (IRS) หากไม่เห็นชอบด้วยก็สามารถนำคดีมาฟ้องร้องที่ศาลชั้นต้นแห่งนี้ได้ แต่จะต้องจ่ายเงินค่าภาษีอากรตามที่ถูกประเมินเสียก่อนจึงจะมีอำนาจนำคดีขึ้นฟ้องเพื่อให้ศาลนี้พิจารณา

การพิจารณาคดีในศาลนี้จะใช้เวลาค่อนข้างนานเนื่องจากเป็นเมืองใหญ่ และมีคดีเป็นจำนวนมาก ทั้งยังต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าศาลภาษีอากรกลาง เนื่องจากผู้เสียภาษีไม่สะดวกในการดำเนินคดีดังกล่าวด้วยตนเอง จำต้องอาศัยทนายความและมีวิธีพิจารณาคดีที่เคร่งครัด ยุ่งยาก ซับซ้อน และมีการรับฟังพยานหลักฐานเข้มงวดกว่าศาลชั้นต้นอื่น ๆ และใช้ระบบลูกขุนทำการพิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริง ส่วนผู้พิพากษาพิจารณาปัญหาข้อกฎหมาย

(๓) ศาลพิจารณาคือเรียกร้องต่อรัฐ (U.S. Court of Federal Claims) เป็นศาลที่มีอำนาจครอบคลุมทั่วประเทศ โดยทั่วไปแล้วพิจารณาคดีที่ฟ้องเรียกร้องเงินจากรัฐที่มีทุนทรัพย์เกินกว่า ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ เช่น คดีขอคืนเงินค่าภาษีอากร คดีการเวนคืนทรัพย์สินส่วนบุคคลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐบาล กล่าวอีกนัยหนึ่ง ศาลพิจารณาคือเรียกร้องต่อรัฐ (U.S. Court of Federal Claims) มีอำนาจพิจารณาคดีภาษีอากรเช่นเดียวกับศาลชั้นต้นแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. District Court) คือ ผู้เสียภาษีอากรที่ต้องการดำเนินคดีที่ศาลนี้จะต้องจ่ายเงินค่าภาษีอากรตามการประเมินของเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร (IRS) เสียก่อนจึงจะมีอำนาจนำคดีขึ้นสู่ศาลนี้ได้

ส่วนการพิจารณาคดีในศาลพิจารณาคือเรียกร้องต่อรัฐนั้น ผู้พิพากษานายเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษา แต่ไม่ใช่ระบบลูกขุนและไม่จำกัดทุนทรัพย์ คดีส่วนใหญ่จะเป็นคดีที่พิพาทกันระหว่างบริษัทข้ามชาติกับสำนักงานสรรพากร (IRS)^๔

๔. ความสำคัญในการจัดแบ่งเขตอำนาจศาลและการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีภาษีอากร

จากผลการศึกษาวิวัฒนาการของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรในประเทศต่าง ๆ ปรากฏว่าถึงแม้แต่ละประเทศจะมีปัจจัยแวดล้อมในเรื่องระบบกฎหมาย หลักกฎหมาย แนวคิดเรื่องลักษณะคดี และระบบศาลที่แตกต่างกัน แต่หลักเกณฑ์อันเป็นสาระสำคัญที่ใช้กำหนดรูปแบบองค์กรที่มีหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากรนั้นเป็นไปในทำนองเดียวกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว ได้แก่ ความเชี่ยวชาญของผู้มีหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากร และวิธีพิจารณาความที่นำมาปรับใช้แก่การวินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากร

^๔ อ่างแล้วเชิงอรรถที่ ๖, น. ๒๓๗.

ทั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อาจมีการกำหนดกลไกในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากรไว้ต่างกัน แต่ยังคงมีความสอดคล้องกันปรากฏออกมาในลักษณะของการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดที่จะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษีอากรและการปกครอง เพื่อให้มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะสามารถเข้าใจเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และเทคนิคพิเศษอย่างเช่น เรื่องภาษีอากร ซึ่งการที่ประเทศต่าง ๆ กำหนดให้ใช้วิธีพิจารณาคดีภาษีอากรโดยเฉพาะก็เป็นเรื่องที่แต่ละประเทศให้ความสำคัญกับความมีลักษณะพิเศษของคดีภาษีอากรที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือคลี่คลายปัญหาให้ได้โดยรวดเร็วและไม่ยุ่งยาก ภายใต้กระบวนการกลั่นกรองข้อเท็จจริงที่เปิดโอกาสให้แก่เอกชนได้มีโอกาสนำเสนอพยานหลักฐานอย่างเป็นธรรมนั้น นำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีภาษีอากรจะต้องมีกลไกที่ทำให้กระบวนการพิจารณากลั่นกรองข้อเท็จจริงเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมกับเอกชนที่มีความเสียเปรียบในการแสวงหาพยานหลักฐาน และผู้ที่ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดต้องมีความรู้ความเข้าใจ อีกทั้งเชี่ยวชาญในเรื่องภาษีอากรเพียงพอที่จะใช้ความชำนาญพิเศษในการกลั่นกรองข้อเท็จจริงอันนำไปสู่การอำนวยความสะดวกให้เอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายปกครอง

ข้อมูลการศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....^๑

ประเทศ	ระบบศาล	ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร
สหรัฐอเมริกา	<p>สหรัฐอเมริกามีการจัดตั้งศาลภาษีอากรเป็นศาลพิเศษขึ้นต่างหาก ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๓ ชั้นศาลทำหน้าที่พิจารณาข้อพิพาทระหว่างผู้มีหน้าที่เสียภาษีกับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ และใช้ชื่อศาลว่า “United States Tax Court” โดยได้กำหนดเขตอำนาจเหนือคดี ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) คดีที่ขึ้นสู่ศาลโดยผู้มีหน้าที่เสียภาษี ในเรื่องของคำสั่งที่ไม่สมบูรณ์ของอธิบดี (Commissioner) จากการมีหนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้ ภาษีมรดก ภาษีที่ดิน หรือภาษีตามประมวลกฎหมาย ตอนที่ ๔๑ ถึง ตอนที่ ๔๔ ที่เกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต หรือภาษีอื่นที่อยู่ภายใต้คำสั่งของอธิบดี และ</p> <p>(๒) คดีที่ขึ้นสู่ศาลโดยผู้รับโอน (Transferee) หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ (Fiduciary) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีหนังสือแจ้งโดยอธิบดีถึงผู้รับโอนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจนั้นให้รับผิดชอบ ดังนั้น การพิจารณาคดีของศาลภาษีเป็นการพิจารณาคดีภาษีอากรในส่วนแบ่ง</p>	ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั่วไป
อังกฤษ	<p>ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มคอมมอนลॉว์เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา อีกทั้งเป็นประเทศที่ใช้ระบบศาลเดี่ยว ซึ่งต่างกับประเทศไทยที่ใช้ระบบศาลคู่ กล่าวคือ ศาลยุติธรรมของประเทศอังกฤษเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี โดยไม่แยกออกมาเป็นศาลพิเศษอื่นใดอีกนอกจากศาลยุติธรรม อย่างไรก็ตาม ประเทศอังกฤษก็มีศาลยุติธรรมพิเศษ (Specialized Tribunals) แยกออกมาเพื่อทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัย</p>	

^๑ ข้อมูลจาก นายศุภกฤต ลือพัฒนสุข นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, ผู้รับผิดชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ประเทศ	ระบบศาล	ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร
	<p>ของส่วนราชการต่าง ๆ และกระทรวงของรัฐบาล เช่นกัน เช่น เรื่องเกี่ยวกับแรงงาน คนเข้าเมือง ประกันสังคมและรวมถึงเรื่องภาษีด้วย อีกทั้งจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่กฎหมายของประเทศแองโกล-แซกซอนหรือกลุ่มประเทศคอมมอนลอว์นั้น ไม่มีการแยกกฎหมายออกเป็นกฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชน ดังนั้น จึงไม่ได้มีการแยกว่าเรื่องใดเป็นคดีปกครอง เรื่องใดเป็นคดีธรรมดาตั้งเช่นประเทศภาคพื้นยุโรป คดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญา จึงมีลักษณะเช่นเดียวกับที่ศาลยุติธรรมเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณา</p>	<p>ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั่วไป</p>
<p>ฝรั่งเศส</p>	<p>กฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้มีการแยกประเภทกฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชนออกจากกัน มาแต่ดั้งเดิม ทำให้มีศาลปกครองสำหรับรับวินิจฉัยคดีปกครองเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากศาลยุติธรรมเกิดขึ้น และใช้ระบบศาลคู่ โดยแบ่งเขตอำนาจการพิจารณาของศาลออกเป็น ๒ สาย ซึ่งแต่ละสายจะมีศาลสูงแยกต่างหากจากกัน ได้แก่ ศาลสามัญ (Juridictions de l'ordre Judiciaire) มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและพาณิชย์ รวมถึงคดีอาญา โดยมีศาลที่เรียกว่า “Cour de cassation” เป็นศาลสูงสุด และศาลปกครอง (Juridictions de l'ordre adminstratt) มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีรัฐเป็นคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง โดยมีศาลที่เรียกว่า “Consell d'Etat” เป็นศาลสูงสุด จากระบบดังกล่าวของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ประกอบกับที่สาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มีศาลภาษีเป็นศาลพิเศษแยกออกมาต่างหาก จึงอาจทำให้เข้าใจได้ว่ามีเพียงศาลปกครองเท่านั้นที่มีเขตอำนาจเหนือคดีที่เกี่ยวกับภาษีอากร เพราะเป็นที่ทราบว่าคุณคดีภาษีอากรนั้น คู่ความฝ่ายหนึ่งคือรัฐ โดยที่รัฐอยู่ในสถานะใช้อำนาจเหนือเอกชน จึงเป็นลักษณะทางปกครองประการหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติศาลปกครองกลับมีเขตอำนาจเหนือคดีภาษีอากรเฉพาะแต่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา</p>	<p>ศาลสามัญที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญา เช่นเดียวกับการพิจารณาคดีอาญาทั่วไป</p>

ประเทศ	ระบบศาล	ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร
	<p>ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่วนศาลสามัญจะเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีที่เกี่ยวกับอากรแสตมป์ อากรลงทะเบียน ภาษีมรดก ภาษีความมั่งคั่ง และภาษีพิเศษประจำปีที่เกิดขึ้นในอัตราร้อยละ ๓ จากราคาตลาดของอสังหาริมทรัพย์ที่มีบริษัทต่างชาติเป็นเจ้าของ แต่อำนาจการพิจารณาคดีของศาลเหล่านี้เป็นการพิจารณาเพื่อระงับข้อพิพาททางภาษีคดีพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เสียภาษีกับเจ้าพนักงานผู้เก็บภาษีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องตามกฎหมายของภาษีที่เก็บเป็นรายบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและการกำหนดภาษี ซึ่งก็หมายถึงการกำหนดฐานและการคำนวณภาษี อันมีลักษณะเป็นคดีปกครองเท่านั้น มิได้รวมถึงการพิจารณาเพื่อลงโทษทางอาญาด้วย</p> <p>ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส คดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญา เช่น การหลบเลี่ยงภาษี การไม่ชำระภาษีโดยตั้งใจนั้นจะถือเป็นคดีพิพาททางภาษีอากรที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประเมินภาษี การกำหนดฐานภาษี และการคำนวณภาษีรายบุคคล คดีเหล่านี้ถือเป็นคดีอื่น ๆ ที่ประเทศฝรั่งเศสได้แยกออกไปมิให้อยู่ในขอบเขตของนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (LIVRE DES PROCEDURES FISCALES) ด้วย และกำหนดให้มีการดำเนินคดีแตกต่างไปจากคดีภาษีอากร ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ศาลปกครองที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่เป็นภาษีทางตรงและศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่เป็นภาษีทางอ้อมของสาธารณรัฐฝรั่งเศส มิใช่ศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญาด้วย แต่เป็นอำนาจของศาลสามัญที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญาเช่นเดียวกับการพิจารณาคดีอาญาทั่วไป</p>	

ประเทศ	ระบบศาล	ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร
เยอรมนี	<p>สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้แบ่งองค์กรใช้อำนาจยุติธรรมออกเป็นศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ศาลแห่งสหพันธ์ในแต่ละรัฐ และเขตอำนาจศาลยุติธรรมจะแบ่งออกเป็น ๕ เขตอำนาจ ประกอบด้วย เขตอำนาจศาลสามัญ เขตอำนาจศาลแรงงาน เขตอำนาจศาลปกครอง เขตอำนาจศาลสังคม และเขตอำนาจศาลภาษีอากร โดยมีศาลแห่งสหพันธ์เป็นศาลสูงสุด</p> <p>จะเห็นได้ว่าภายในขอบเขตของกฎหมายมหาชน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้จัดตั้งศาลพิเศษขึ้นเพื่อรองรับการพิจารณาคดีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากรจะอยู่ในความรับผิดชอบของศาลภาษีอากร และเรื่องเกี่ยวกับสังคมจะอยู่ในความรับผิดชอบของศาลสังคม และในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญจะได้รับการพิจารณาโดยศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>อย่างไรก็ดี ในคดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญามีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายว่าด้วยศาลภาษีอากรของเยอรมัน มาตรา ๓๓ (๓) ความว่า “บทบัญญัติที่ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยศาลภาษีอากร ไม่นำไปบังคับกับการลงโทษในทางอาญา และการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการพิจารณากำหนดโทษปรับในทางอาญา เนื่องจากคดีที่มีประเด็นเกี่ยวเนื่องกับบทลงโทษในทางอาญาและการพิจารณากำหนดค่าปรับอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมในทางอาญา” จากบทบัญญัติดังกล่าว ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่มีโทษทางอาญา จึงได้แก่ศาลสามัญหรือศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทั่วไป</p>	ศาลสามัญหรือศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทั่วไป

สถิติข้อหาความผิดทางอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๗ (เดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน)^๑

ลำดับที่	ฐานความผิด	จำนวนข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณา		
		ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (ม.ค. ถึง มิ.ย.)	รวม
๑	ประมวลรัษฎากร	๒๔๗	๑๕๖	๔๐๓
๒	พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐	๑,๐๖๑	๔๕๖	๑,๕๑๗
๓	พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐	๘๗๒	๔๔๑	๑,๓๑๓
๔	พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒			
๕	พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘			
๖	พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐			
๗	พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔			
๘	พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิต ในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔	๑		๑
๙	พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๔			
๑๐	พระราชกำหนดภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๖			
๑๑	ภาษีอากรอื่น ๆ			
	รวม	๒,๑๘๑	๑,๐๔๓	๓,๒๒๔

^๑ ข้อมูลจาก นายศุภกฤต ลือพัฒนสุข นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, ผู้รับผิดชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ภาคผนวก

- สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๒๘๒๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา
- ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
พร้อมรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
และแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง สาระสำคัญ
และกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๒๘๒๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร

และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

(๑)

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ..... 11601
วันที่..... 23 ธ.ค. 2567
เวลา..... 10.20 น.

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๒๗๒๓

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์
สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพุธที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๖

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๒๓/๒๗ วันที่ ๒๓/๑๒/๖๗
เวลา ๑๐:๒๗ น. ส่ง.....
สำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๑๑

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๓๗ (ณ) / ๒๓
วันที่ ๒๓ / ๑๒ / ๖๗
เวลา ๑๑.๐๖ น.
สำนักงานการประชุม

สารบบ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญ
ประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว
จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพุธที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วย
กับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗

(นายศิริโรจน์ แพทย์พันธุ์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ในมาตรา ๓ มาตรา ๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ และเพิ่มมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมการรับทราบกำหนดนัดของศาลในคดีภาษีอากรที่มีใช้คดีอาญา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในคดีภาษีอากร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่ไม่รวมถึงคดีอาญาซึ่งต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรเช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรบางฐานความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ในมาตรา ๓
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“คดีภาษีอากร” หมายความว่า คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษา
ของศาลภาษีอากร”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาคดีที่เกิดขึ้น
นอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจ
ของศาลภาษีอากรกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้
เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘

“มาตรา ๗/๑ ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้

(๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร

(๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

(๔) คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คดีความผิดตามวรรคหนึ่งอาจมีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้คดีความผิดหนึ่ง คดีความผิดใดอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรก็ได้

คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร

มาตรา ๗/๒ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ให้ศาลภาษีอากร รับพิจารณาพิพากษาความผิดบทอื่นไว้ด้วย

มาตรา ๗/๓ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดเป็นความผิด หลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ศาลภาษีอากรจะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรม หรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใด กรรมหนึ่งหรือหลายกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดีใหม่ ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสะดวกและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ กระบวนพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรให้เป็นไปตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนด ดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ในคดีภาษีอากรที่มีใช้คดีอาญา เมื่อศาลภาษีอากรแจ้งกำหนดนัด พิจารณาให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลภาษีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาษีอากรเอง หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบกำหนดนัดต่อไปแล้ว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาษีอากร ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษโดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษและผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลฎีกาให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๙ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใด อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด

มาตรา ๑๐ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสาวนงทิพา ของสิริวัฒนกุล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากปัจจุบันศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรที่ไม่รวมถึงคดีอาญา ซึ่งต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรเช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรบางฐานความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ สรุปได้ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ในมาตรา ๓ มาตรา ๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ และเพิ่มมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมการรับทราบกำหนดนัดของศาลในคดีภาษีอากรที่มีใช้คดีอาญา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในคดีภาษีอากร โดยเพิ่มเติมให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษและศาลฎีกาด้วยโดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

๓. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๑ การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

(๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความจำเป็นต้องตราขึ้นเพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรเฉพาะฐานความผิดที่ต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรของศาลภาษีอากรในการพิจารณาพิพากษา

(๒) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัตินี้ที่อาจมีผลต่อผู้เกี่ยวข้องแล้ว

(๓) ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษทางอาญาและคณะกรรมการ

๓.๒ การตรวจสอบการรับฟังความคิดเห็น

(๑) การรับฟังความคิดเห็นในขั้นการยกร่าง

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ดังต่อไปนี้

๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ <https://lawsurvey.coj.go.th> เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <https://www.coj.go.th> หัวข้อร่างกฎหมายที่รับฟังการแสดงความคิดเห็น เว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://jla.coj.go.th> หัวข้อรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย และผ่านระบบกลางทางกฎหมาย <https://www.law.go.th> ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ รวม ๑๖ วัน

๒) การมีหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/๑๕๕๖๔ - ๑๕๕๖๗ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เพื่อสอบถามความเห็นไปยังหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ ศาลภาษีอากรกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด และสภาพนายความ

(๒) การรับฟังความคิดเห็นในขั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเปิดโอกาสให้ประชาชนส่งความคิดเห็นต่อร่างกฎหมาย จำนวน ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่ง รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการในระหว่างวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ และ ครั้งที่สอง รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การแก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร จะเป็นการลดภาระทั้งด้านเวลา และค่าใช้จ่ายของประชาชนที่เป็นคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากร และการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรโดยผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากรโดยตรง ย่อมส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่เป็นคู่ความในคดีภาษีอากรอีกด้วย

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
พร้อมรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
และแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง สำคัญ
และกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร
และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร)

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย สำนักงานศาลยุติธรรม

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนการปฏิรูปประเทศ

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๕.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น ๕.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง .....

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

โดยที่ความรับผิดชอบทางอาญาตามกฎหมายภาษีอากรมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากความรับผิดชอบทางอาญาทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น เพราะประเด็นความผิดส่วนที่สำคัญจะเป็นไปตามโครงสร้างของกฎหมายภาษีอากรแต่ละฉบับ แต่ในปัจจุบันคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมอื่นที่ไม่ใช่ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากร ซึ่งการที่คดีภาษีอากรในส่วนแบ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลภาษีอากรและคดีภาษีอากรในส่วนอาญาดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลยุติธรรมอื่น นอกจากจะเป็นการเพิ่มภาระแก่คู่ความที่ต้องดำเนินกระบวนการในสองศาลแล้ว ยังต้องใช้เวลาในการสืบพยานหลักฐานในส่วนของคดีอาญาใหม่ที่ข้อเท็จจริงส่วนใหญ่ในคดีส่วนอาญาจะปรากฏในส่วนนวนคดีในส่วนแพ่ง รวมถึงอาจทำให้ดุลพินิจในการกำหนดโทษในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรแตกต่างกันไปในแต่ละศาล

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เรื่องนี้สามารถดำเนินการได้โดยวิธีการเสนอแก้ไขกฎหมายในรูปแบบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร) เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

เพื่อให้ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรและมีผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมายภาษีอากรเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร

อันจะส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายอาชญากรรมเพื่อจัดเก็บผลประโยชน์ของรัฐ

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ไม่มี เนื่องจากในปัจจุบันศาลอาชญากรรมยังไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมกฎหมายที่เกี่ยวกับอาชญากรรม จึงเกิดปัญหาเป็นการแก้ปัญหาค่าความที่ต้องดำเนินการพิจารณาในสองศาล ต้องใช้เวลาในการสืบพยานหลักฐานในส่วนคดีอาญาใหม่ที่ข้อเท็จจริงส่วนใหญ่ในคดีส่วนอาญาจะปรากฏในส่วนวนคดีในส่วนแพ่ง

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร ไม่มี

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและศาลล้มละลายกลางเป็นศาลชำนาญพิเศษที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีส่วนอาญาด้วย จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในลักษณะเดียวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาความคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๘ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกันเมื่อเป็นการพิจารณาพิพากษาคดีอาญา จึงต้องกำหนดให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม ดังนั้นร่างพระราชบัญญัตินี้จึงมีความสัมพันธ์กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ ด้วย

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

๑) ก่อให้เกิดหน้าที่แก่อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาชญากรรมกลางในการดำเนินการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับกรดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน

๒) ก่อให้เกิดหน้าที่แก่สำนักงานศาลยุติธรรมในการกำหนดกรอบอัตราค่าจ้างของข้าราชการตุลาการและข้าราชการศาลยุติธรรมให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นของศาลอาชญากรรม

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร ไม่มี

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

การที่ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษด้านภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับภาษีอากรทั้งในส่วนแพ่งและส่วนอาญา จะส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรด้วย

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานศาลยุติธรรม

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

๑) อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางดำเนินการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน

๒) คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) พิจารณารอบอัตรากำลังของข้าราชการตุลาการให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นของศาลภาษีอากร

๓) คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.) พิจารณากำหนดกรอบอัตรากำลังของข้าราชการศาลยุติธรรมให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นของศาลภาษีอากร

๔) สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการจัดทำคำของบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่ มีการใช้ระบบการประชุมทางจอภาพเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีที่ไม่ต้องเดินทางมายังศาลภาษีอากรกลาง แต่ให้เดินทางไปยังศาลยุติธรรมตามภูมิลำเนาหรือที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

จัดประชุมหรือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนโดยทั่วไปทราบ ตลอดจนเผยแพร่กฎหมายผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม เช่น เว็บไซต์ของสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://jla.coj.go.th> เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <https://www.coj.go.th> กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลยุติธรรม <https://iprd.coj.go.th> มีหนังสือเวียนถึงส่วนราชการต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน ... บาท อัตรากำลังที่ต้องใช้ ... อัตรา อัตรากำลังที่มีอยู่แล้ว ... อัตรา อัตรากำลังที่ต้องเพิ่มขึ้น ... อัตรา

รายละเอียดปรากฏตามสรุปประมาณการค่าใช้จ่ายในการเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามร่างพระราชบัญญัติฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ที่แนบท้าย

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ลดภาระทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่ายของคู่ความ ศาล และบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร รวมถึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากรเพื่อจัดเก็บผลประโยชน์ของรัฐ

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรโดยศาลภาษีอากร ซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรและมีผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมายเฉพาะด้าน จะส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และ เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ ไม่มี

๘.๕ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ ด้านงบประมาณ เนื่องจากต้องมีการเพิ่มกรอบอัตรากำลังของข้าราชการ ตุลาการและข้าราชการศาลยุติธรรม

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ไม่มี

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ ไม่มี

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา ไม่มี

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือ ดำเนินกิจการทางปกครอง ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....

(นายธานี สิงหนาท)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

วันที่ ๓๑ มี.ค. ๒๕๖๖

สำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนากฎหมาย (ศุภกฤต, ภัทรพล)

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑ โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓

E-mail ojta@coj.go.th

ข้อมูลการวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะเวลาถัดไปแรก
เพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

กรณีปรับปรุงอาคารที่ทำการศาล

ประเภทค่าใช้จ่าย / รายการ	งบประมาณ ๓ ปี (บาท)	หมายเหตุ
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร		
๑.๑ ข้าราชการตุลาการ	รวม ๒๓,๘๖๔,๕๘๘	เอกสารหมายเลข ๑
๑.๒ ข้าราชการศาลยุติธรรม	๔๒,๑๔๘,๘๐๐	เอกสารหมายเลข ๒
๑.๓ ข้าราชการศาลยุติธรรม	๒๑,๖๗๖,๗๘๘	
๒. ค่าใช้จ่ายด้านบริหารจัดการ	รวม ๑๓,๓๓๗,๗๕๐	
๒.๑ กิจกรรมพิจารณาพิพากษาคดี		
- ค่าตอบแทนนายแพทย์ผู้ตรวจการ	๑๐,๒๕๖,๐๐๐	เอกสารแนบท้าย ๓
๒.๒ กิจกรรมสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี	๓,๐๘๑,๗๕๐	เอกสารแนบท้าย ๔
๓. ค่าใช้จ่ายด้านลงทุน	รวม ๓๒,๙๓๘,๗๐๐	
๓.๑ จัดหาครุภัณฑ์ประจำศาล	๓,๙๐๖,๙๐๐	เอกสารแนบท้าย ๕
๓.๒ จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	๑,๐๓๑,๘๐๐	เอกสารแนบท้าย ๖
๓.๓ ปรับปรุงอาคารที่ทำการศาล	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	เอกสารแนบท้าย ๗

ข้อมูลการวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะเวลาสามปีแรก
 เพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลฎีกาพิจารณาคดีอาญาและวิธีพิจารณาคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

กรณีก่อสร้างอาคารที่ทำการศาล

ประเภทค่าใช้จ่าย / รายการ	งบประมาณ ๓ ปี (บาท)	หมายเหตุ
๑. ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รวม	
๑.๑ ข้าราชการตุลาการ	๑๐ อัตรา	เอกสารหมายเลข ๑
๑.๒ ข้าราชการศาลยุติธรรม	๒๐ อัตรา	เอกสารหมายเลข ๒
๒. ค่าใช้จ่ายด้านบริหารจัดการ	รวม	
๒.๑ กิจกรรมพิจารณาพิพากษาคดี		
- ค่าตอบแทนหน่วยงานบริหารจัดการ	๑๑,๓๓๗,๗๕๐	เอกสารแนบท้าย ๓
๒.๒ กิจกรรมสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี	๓๐,๒๙๖,๐๐๐	เอกสารแนบท้าย ๔
๓. ค่าใช้จ่ายด้านลงทุน	รวม	
๓.๑ จัดหาครุภัณฑ์ประจำศาล	๒๘๒,๙๔๘,๗๐๐	เอกสารแนบท้าย ๕
๓.๒ จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	๑,๐๑๑,๘๐๐	เอกสารแนบท้าย ๖
๓.๓ ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาล (๑๔ บล็อก)	๒๘๐,๐๐๐,๐๐๐	เอกสารแนบท้าย ๗

เอกสารหมายเลข ๑๖

ค่าใช้จ่ายควบคุมของหน่วยงานราชการ

คำศัพท์	กรรมวิธีการหัก		งบประมาณ ปี ๕๓				งบประมาณ ปี ๕๔				รวม ๓ ปี	
	จำนวน	เงิน	เงินต้น	เงินต้น	เงินต้น	เงินต้น	เงินต้น	เงินต้น	เงินต้น			
ผู้ศึกษาทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	๓	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐	๓๖,๘๐๐
ผู้ศึกษาทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	๒-๓	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐	๓๔,๓๖๐
รวม		๗๑	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐	๗๑,๑๖๐

หมายเหตุ : จัดสรรอัตราจ้างตามสัญญาจ้างที่จ้างพนักงานจ้างเหมาบริการ

รายละเอียดงบประมาณด้านบุคลากรประเภทงานประจำและโครงการพิเศษที่ดำเนินการในส่วนราชการและวิสาหกิจของรัฐ (ฉบับที่...) พ.ศ. ... (การใช้จ่ายเงินที่มาจากแหล่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากข้าราชการ)

ตำแหน่ง	ระดับ	เงินเดือน			เงิน			รวม
		เงินเดือน	เงินประจำตัว	เงินพิเศษ	เงินเดือน	เงินประจำตัว	เงินพิเศษ	
งานสารบรรณทั่วไป	K1 - K2	23,930	29,930	29,930	6,000	29,930	1,436	376,392
- เจ้าพนักงานธุรการ								
งานรับซื้อ/ขายของ/วัสดุครุภัณฑ์								
งานเก็บเงิน								
งานพิมพ์	K1 - K2	23,930	29,930	179,580	6,000	29,930	8,615	2,258,340
- เจ้าพนักงานธุรการ								
งานพิมพ์	O1 - O2	18,110	24,110	24,110	6,000	24,110	1,087	302,364
- เจ้าพนักงานธุรการ								
งานฝึกสอน								
- ฝึกสอน	K1 - K2	23,930	32,930	197,580	6,000	32,930	8,615	2,474,340
งานพิมพ์								
- เจ้าพนักงานธุรการ	O1 - O2	18,110	24,110	144,660	6,000	24,110	6,520	1,814,160
รวม		108,010	141,010	575,860	30,000	141,010	26,272	7,225,596

หมายเหตุ : งบการเงินประเภทงานประจำและการดำเนินการพิเศษที่ดำเนินการในส่วนราชการและวิสาหกิจของรัฐ (ฉบับที่...) พ.ศ. ... (การใช้จ่ายเงินที่มาจากแหล่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากข้าราชการ)

ตำแหน่ง
ผู้ดำเนินการพิมพ์และในทางวิชาการ
ผู้ดำเนินการพิมพ์และในทางวิชาการ

หมายเหตุ : ผู้ดำเนินการพิมพ์และในทางวิชาการ

เอกสารแนบท้าย

กิจกรรมวิเคราะห์สภาพภาคี : ค่าตอบแทนหน่วยงานจัดหาวัตถุดิบ
 ค่าใช้จ่ายการบริหารจัดการของเจ้าภาพการดูแลการ

ตำแหน่ง	กรอบอัตราค่าจ้าง		งบประมาณ ปีที่ ๑			งบประมาณ ปีที่ ๒			งบประมาณ ปีที่ ๓			รวม ๓ ปี
	ขั้น	จำนวน	ค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง	รวมเดือน	๑๒ เดือน	ค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง	รวมเดือน	๑๒ เดือน	ค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง	รวมเดือน	๑๒ เดือน	
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาชญากรรมกลาง	๓	๕	๓๓,๘๐๐	๓๕๘,๐๐๐	๓,๘๖๔,๐๐๐	๓๓,๘๐๐	๓๕๘,๐๐๐	๓,๘๖๔,๐๐๐	๓๓,๘๐๐	๓๕๘,๐๐๐	๓,๘๖๔,๐๐๐	๑,๑๖๕,๐๐๐
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น/ผู้พิพากษาชั้นต้น	๒-๓	๕	๒๕,๕๐๐	๒๖๗,๐๐๐	๓,๕๒๕,๐๐๐	๒๕,๕๐๐	๒๖๗,๐๐๐	๓,๕๒๕,๐๐๐	๒๕,๕๐๐	๒๖๗,๐๐๐	๓,๕๒๕,๐๐๐	๑,๑๖๕,๐๐๐
		๑๐		๒๖๖,๐๐๐	๓,๕๒๖,๐๐๐		๒๖๖,๐๐๐	๓,๕๒๖,๐๐๐		๒๖๖,๐๐๐	๓,๕๒๖,๐๐๐	๑๐,๖๙๖,๐๐๐

หมายเหตุ : จัดสรรอัตราค่าจ้างตามข้อมูลที่กำหนดไว้เพื่อปฏิบัติงานที่ในภารกิจที่เพิ่มขึ้น

รายการครุภัณฑ์

ประกอบงบการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาความคดีภาษีอากร (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

หน่วยงบบุคลากร/ครุภัณฑ์ (ก)	ลักษณะ (ข)	จำนวน (ค)	ราคาต่อหน่วย (ง)	รวม (จ)	หมายเหตุ (ฉ)
๑ เครื่องถ่ายภาพเอกสารระบบดิจิทัล (ขาว - ดำ) ความเร็ว ๓๐ แผ่นต่อนาที	เครื่อง	๑	๓๐๕,๐๐๐	๓๐๕,๐๐๐	
๒ เครื่องโทรสารแบบใช้กระดาษธรรมดา ๘เอกสารได้ครั้งละ ๓๐ แผ่น	เครื่อง	๒	๓๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	
๓ เครื่องทำสายเอกสาร แบบตัดตรง ทำลายครั้งละ ๒๐ แผ่น	เครื่อง	๑	๒๔,๕๐๐	๒๔,๕๐๐	
๔ ตู้เอกสาร ๔ ชั้นชัก	ตู้	๓๐	๒,๕๐๐	๖๔,๐๐๐	
๕ ตู้ใส่ชุดครุย	ตู้	๓๐	๗๕,๐๐๐	๒,๒๕๐,๐๐๐	
๖ โทรทัศน์	เครื่อง	๒๐	๔๐๐	๘,๐๐๐	
๗ โต๊ะเก้าอี้สำหรับข้าราชการศาลยุติธรรม	ชุด	๒๐	๒๕,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	
๘ โต๊ะเก้าอี้สำหรับผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ	ชุด	๕	๔๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	
๙ โต๊ะเก้าอี้สำหรับผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น/ผู้พิพากษาประจำศาล	ชุด	๕	๓๕,๐๐๐	๑๗๕,๐๐๐	

รายการครุภัณฑ์และอุปกรณ์ต่อพ่วงศาลาภาษีอากรกลาง (เพิ่มเติม)

ศาลาภาษีอากรกลางอัตราค่าตั้งข้าราชการตุลาการที่บรรจุลง 10 อัตรา

ศาลาภาษีอากรกลางอัตราค่าตั้งข้าราชการที่ลงปฏิบัติงาน จำนวน 20 อัตรา

จำนวนบัลลังก์ ศาลาภาษีอากรกลาง จำนวน ... บัลลังก์

สถิติคดีปี 63 ค้างมา 93 คดี คดีรับใหม่ 223 คดี คดีเสร็จไป 216 คดี

ลำดับ ที่	รายการครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	รายการที่สำนักเทคโนโลยี วิเคราะห์		
		จำนวน	ราคาต่อหน่วย	ราคารวม
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง				
1	ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พร้อมระบบปฏิบัติการ และเครื่องสำรองไฟฟ้า	20 ชุด	43,000	860,000
2	เครื่องพิมพ์ Multifunction เลเซอร์หรือ LED ขนาดเล็ก - สำหรับหน้าบัลลังก์	5 เครื่อง	9,000	45,000
3	เครื่องพิมพ์เลเซอร์ (Printer Laser)	12 เครื่อง	8,900	106,800
ราคารวมสุทธิ			1,011,800	

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารงานออกแบบและก่อสร้าง ส่วนช่วยอำนวยความสะดวก โทร. ๐-๒๕๔๑-๒๐๓๐ สายใน ๑๒๓๒
ที่ ศย ๐๑๐(ส)/๓๐๕๕ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ข้อมูลเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรกลางและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่...) พ.ศ. ...

เรียน ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและงบประมาณ

ตามที่สำนักแผนงานและงบประมาณได้มีบันทึกข้อความ คำขอที่ ศย ๐๑๕(ส)/๔๖๕๒ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ แจ้งว่า สำนักแผนงานและงบประมาณขอความอนุเคราะห์ข้อมูลด้านการปรับปรุงอาคารสถานที่ของศาลภาษีอากรกลางและประมาณการค่าใช้จ่ายเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในภารกิจการพิจารณาคดีอาญาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร จึงขอให้สำนักบริหารงานออกแบบและก่อสร้างจัดทำข้อมูล และส่งไปยังสำนักแผนงานและงบประมาณ ภายในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ นั้น

สำนักบริหารงานออกแบบและก่อสร้างได้จัดทำรายละเอียด และประมาณการจากกรอบอัตรากำลังและความต้องการในพื้นที่ดังนี้

- ๑. กรอบอัตรากำลังข้าราชการตุลาการ
  - ๑.๑ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ จำนวน ๕ อัตรา
  - ๑.๒ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น/ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น จำนวน ๕ อัตรา
- ๒. กรอบอัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมและจ้างงานประเภทอื่นๆ
  - ๒.๑ ข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน ๒๐ อัตรา
  - ๓. ห้องพิจารณาคดี จำนวน ๕ ห้อง

ซึ่งในส่วนนี้ใช้งบประมาณ ๖,๖๖๒,๒๐๐ บาท นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานของงานเรือดอน , งานระบบต่างๆ รวมถึงค่าใช้จ่ายพิเศษและมูลค่างานในระยะสามปี ทำให้มีค่าจ้างโดยประมาณทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามสิบล้านบาทถ้วน) (เป็นการประมาณการจากการปรับปรุงพื้นที่เดิมที่มีอยู่)

แต่หากประมาณการจากการก่อสร้างอาคารศาล ชั้นใหม่ จำเป็นต้องใช้พื้นที่อาคารศาลที่มีจำนวนปลั๊กมากกว่า ๑๐ ปลั๊ก จึงจำเป็นต้องใช้พื้นที่อาคารศาลที่มีจำนวนปลั๊กทั้งสิ้น ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองร้อยแปดสิบล้านบาทถ้วน) (งบประมาณรวมอาคารศาล ๑๔ ปลั๊ก , งานผังบริเวณ และสิ่งก่อสร้างประกอบ ไม่รวมบ้านพัก)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายวิสุทธิ์ กิจสิงห์)

วิศวกรโยธาเชี่ยวชาญ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานออกแบบและก่อสร้าง

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘
กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๓ ๑ “คดีภาษีอากร” หมายความว่า คดีแห่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “คดีภาษีอากร” หมายความว่า คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร	แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คดีภาษีอากร” เพื่อให้คดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕ ๖๓๖ ๖๓๗</p> <p>ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอด กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่ บรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ใน ดุลพินิจของศาลภาษีอากรกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณา พิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะ ได้อนุญาตแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่ง</p>	<p>มาตรา ๔ ๖๓๖ ๖๓๗</p> <p>ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดี ภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปเป็นแทน</p> <p>“ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอด กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจ ของศาลภาษีอากรกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใด คดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นใน มาตรา ๕ วรรคสอง เพิ่มคดีที่โอนมา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาเพื่อให้สอดคล้องกับการ แก้ไขเพิ่มเติมให้คดีอาญาตามกฎหมาย เกี่ยวกับภาษีอากรบางฐานความผิด อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร</p>
	<p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ และมาตรา ๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘</p> <p>“มาตรา ๗/๑ ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร (๒) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร (๓) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต</p>	<p>เพื่อกำหนดคดีอาญาเกี่ยวกับ ภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษี อากร</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณา คดีภาษีกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๘	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีกฎหมายและวิธีพิจารณา คดีภาษีกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(๔) คดีความผิดตามกฎหมายอื่นที่กำหนดในพระราชบัญญัติภาษีกฎหมาย</p> <p>คดีความผิดตามวรรคหนึ่งอาจมีพระราชบัญญัติกำหนดให้มีคดีความผิดหนึ่งคดีความผิดโดยอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีกฎหมายก็ได้</p> <p>คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีกฎหมาย</p> <p>มาตรา ๗/๒ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีกฎหมายให้ศาลภาษีกฎหมายรับพิจารณาพิพากษาความผิดบทอื่นไว้ด้วย</p>	<p>เพื่อให้ศาลภาษีกฎหมายมีอำนาจรับพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีกฎหมายที่เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลภาษีกฎหมาย</p>
	<p>มาตรา ๗/๓ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีกฎหมาย ศาลภาษีกฎหมายจะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรมหรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใดกรรมหนึ่ง</p>	<p>เพื่อให้ศาลภาษีกฎหมายมีอำนาจรับพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีกฎหมายที่เป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีกฎหมาย</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๗ ระเบียบพิจารณาคดีในศาลภาษีอากร ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีบทบัญญัติ และข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>หรือหลายกรณีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดีใหม่ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสะดวกและเพื่อประโยชน์แห่งความ ยุติธรรมเป็นสำคัญ”</p> <p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๗ ระเบียบพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรให้ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนด ตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีบทบัญญัติและข้อกำหนด ดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา ในศาลแขวง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม”</p>	<p>ศาลภาษีอากรจะรับพิจารณาพิพากษา ทุกกรณี หรือไม่รับพิจารณาพิพากษา เฉพาะกรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลาย กรณีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดี ใหม่ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้</p> <p>แก้ไขกระบวนการพิจารณาคดี ในศาลภาษีอากรเพื่อให้สอดคล้องกับ การแก้ไขเพิ่มเติมให้คดีอาญาตาม กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในอำนาจ ของศาลภาษีอากร</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๒ เมื่อศาลภาษีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้ความฟ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้น ไม่มาศาลภาษีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาษีอากร หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบกำหนดนัดต่อไปแล้ว</p> <p>มาตรา ๒๔ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาษีอากร ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๒ ในคดีภาษีอากรที่มีเขตติอาญา เมื่อศาลภาษีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้ความฟ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลภาษีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบกำหนดนัดต่อไปจากศาลภาษีอากร หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบกำหนดนัดต่อไปแล้ว”</p> <p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๔ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาษีอากร ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>แก้ไขให้การถือว่าคู่ความ รับทราบกำหนดนัดของศาลภาษีอากร ไม่ใช้กับคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับ ภาษีอากร เพื่อมิให้ขัดแย้งกับหลักการ พิจารณาพิพากษาคดีอาญา</p> <p>กำหนดให้นำประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาใช้กับการ อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ภาษีอากรเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไข เพิ่มเติมให้คดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับ ภาษีอากรอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๕ การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดี ภาษีอากรในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษและผล แห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>มาตรา ๒๖ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรใน ศาลฎีกาให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดย อนุโลม</p>	<p>มาตรา ๒๕ การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดี ภาษีอากรในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษและผล แห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p> <p>มาตรา ๒๖ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม</p> <p>การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาล ฎีกาให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม</p>	<p>กำหนดให้นำประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาใช้กับการ พิจารณาและและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษี อากรในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้คดีอาญาดำเนินการเกี่ยวกับภาษี อากรอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร</p> <p>กำหนดให้นำประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาใช้กับการฎีกา คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ และการพิจารณา และการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากร ในศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับ การแก้ไขเพิ่มเติมให้คดีอาญาดำเนินการ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอยู่ในอำนาจ ของศาลภาษีอากร</p>

<p>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p>
	<p>มาตรา ๙ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลโดยอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติ นี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่คงมีอำนาจ พิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>กำหนดเขตพหุพหะศาลรองรับ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใด ให้ศาล ซึ่งคดีนั้นค้างพิจารณาอยู่มีอำนาจ พิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนกว่า คดีจะถึงที่สุด เพื่อให้การดำเนินงานคดี เป็นไปอย่างต่อเนื่อง</p> <p>กำหนดผู้รักษาการเพื่อให้ การบังคับใช้เป็นไปตามกฎหมาย</p>

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร)

ด้วยสำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐ ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป เพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร) ดังนั้น เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๑๐๔๗ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ประกาศการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร) โดยให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ <https://lawsurvey.coj.go.th> เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <https://www.coj.go.th> หัวข้อ ร่างกฎหมายที่รับฟังการแสดงความคิดเห็น เว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://jla.coj.go.th> หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย และประกาศรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบกลางทางกฎหมาย <https://www.law.go.th>

๑.๒ มีหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/๑๕๕๖๔ - ๑๕๕๖๗ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เพื่อสอบถามความคิดเห็นไปยังหน่วยงานอื่น ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลภาษีอากรกลาง กรมราชทัณฑ์ และสภาพนายความ

๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th)

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการแสดงความคิดเห็น

๒.๑ การรับฟังความคิดเห็นในชั้นการยกร่างของสำนักงานศาลยุติธรรมก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ รวม ๑๖ วัน

๒.๒ การรับฟังความคิดเห็นในชั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๒ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการ ระหว่างวันที่ ๔ มีนาคม ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕

ครั้งที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในวาระที่สาม ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

ทั้งนี้ ไม่มีผู้ใดแสดงความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นทั้งสองครั้ง ข้างต้น

๓. พื้นที่ ...

๓. พื้นที่กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม หน่วยงานของรัฐ และบุคคลทั่วไป

๔. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

๑) การกำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยอนุโลม

๒) การกำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในส่วนของคดีอาญา โดยข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม

๓) การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ ฎีกา คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร รวมถึงให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกาโดยอนุโลม

๔) การกำหนดความผิดที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรพ.ศ. ๒๕๒๘

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

ความเห็นของหน่วยงาน

๑) หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๗ (พก)/๑๔๐๘๓ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ แจ้งว่า เห็นด้วยกับประเด็นที่สำนักงานศาลยุติธรรมสอบถามทั้งหมด

๒) หนังสือศาลภาษีอากรกลาง ที่ ศย ๓๐๐.๐๐๖(E)/๗๑๒ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ แจ้งว่า เห็นด้วยกับประเด็นที่สำนักงานศาลยุติธรรมสอบถามทั้งหมด

๓) หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ ๐๗๐๒.๑/๑๐๕๘๓๗ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ แจ้งว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ให้อำนาจศาลภาษีอากรสามารถพิจารณาพิพากษาคดีและการดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งทางแพ่งและทางอาญา ทั้งได้มีการกำหนดให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการพิจารณาคดีของศาลภาษีอากรและกระบวนการยุติธรรม รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรวดเร็ว มีความถูกต้อง สร้างความเป็นธรรม มีบรรทัดฐานไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีภาษีอากรมากยิ่งขึ้น จึงเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่) พ.ศ. ....

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

(๑) ความเห็นของผู้เห็นด้วย

๑) ความผิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายภาษี เป็นความผิดที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษด้านภาษีโดยเฉพาะจึงควรให้ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาคดีอาญาด้วย

๒) ช่วยให้การดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรมีความถูกต้อง รวดเร็ว ยิ่งขึ้น เป็นการอำนวยความสะดวกต่อคู่ความ และประชาชนผู้มาฟังความยุติธรรมต่อศาลยุติธรรม

(๒) ความเห็น ...

(๒) ความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วย

๑) ร่างนี้มีเจตนารมณ์เพื่อเรียกร้องและแก้ปัญหาความสับสนในด้านสิทธิประโยชน์ ค่าตอบแทนที่พึงได้รับหากมีอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา หรือไม่ จึงควรพิจารณาให้รอบคอบโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญมากกว่าด้านสิทธิประโยชน์ของบุคลากร

๒) คดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรเจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบปรับเป็นส่วนใหญ่ คดีที่เหลือไม่มากพอที่จะขึ้นศาลภาษีไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและความผิดพลาดเกี่ยวกับภาษีไม่มีความยุ่งยากเหมือนส่วนแพ่ง

ในการนี้ สามารถแยกความเห็นเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

๕.๑ การกำหนดให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยอนุโลม มีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑) เนื่องจากความผิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายภาษีอากรเป็นความผิดที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะด้านโดยเฉพาะ จึงควรให้ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาคดีอาญาด้วย

๒) คดีอาญาเกี่ยวกับภาษี เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบปรับเป็นส่วนใหญ่ คดีที่เหลือไม่มากพอที่จะขึ้นศาลภาษี ไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและความผิดพลาดเกี่ยวกับภาษีไม่ยุ่งยากเหมือนคดีส่วนแพ่ง และร่างนี้มีเจตนารมณ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของบุคลากรมากกว่าประโยชน์ของประชาชน

๓) ศาลภาษีอากรกลาง มีความเห็นว่า การจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพต้องมีการกำหนดมาตรการทางปกครองเพื่อให้เกิดสภาพบังคับและส่งผลให้การจัดเก็บภาษีของรัฐมีประสิทธิภาพ สามารถนำภาษีอากรที่จัดเก็บได้ไปดูแลความสงบเรียบร้อยและพัฒนาประเทศ ดังนี้ การที่ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวกับภาษีอากรจึงส่งผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บภาษีอากรในภาพรวม ทั้งยังสร้างภาระ ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินคดีอันเป็นมูลคดีเดียวกัน แต่มีความผิดทั้งส่วนแพ่งและอาญาของประชาชนผู้มีอรรถคดี รวมถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร นอกจากนี้ ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลภาษีอากรยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร โดยเฉพาะ การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญเฉพาะด้าน ก็จะสามารถดำเนินไปได้อย่างถูกต้องตามหลักการของกฎหมายภาษีอากร อันจะนำไปสู่ประโยชน์ของประชาชน และสังคมโดยรวม

๕.๒ การกำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในส่วนของคดีอาญา โดยข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม มีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑) เป็นไปตามหลักของผู้มีอำนาจออกข้อกำหนด

๒) ศาลภาษีอากรกลาง มีความเห็นว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษ ย่อมมีข้อแตกต่างจากการดำเนินคดีแพ่งหรือคดีอาญาโดยทั่วไป ข้อพิพาททางภาษีอากรมีลักษณะพิเศษที่ต้องอาศัยมาตรการที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความทั่วไป เพราะนอกจากจะต้องพิจารณากฎหมายหลักในระดับประมวลกฎหมาย หรือพระราชบัญญัติแล้ว จะต้องพิจารณาสนธิสัญญา ความตกลงระหว่างประเทศ หรือกฎ ระเบียบที่มีการออกมาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย เพื่อให้ได้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบของความ ดังความในข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒ ที่กำหนดให้คำฟ้องหรือคำให้การที่อ้างบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือคำวินิจฉัยใด

ที่เกี่ยวข้อง ...

ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียง ให้แนบสำเนามาพร้อมกับคำคู่ความดังกล่าวด้วย เว้นแต่คำคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะได้อ้างไว้แล้ว เมื่อศาลภาชีอากรจะพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชีอากร ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงกำหนดได้ว่า ข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายย่อมเป็นการวางหลักเพื่อประกันสิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดีอาญาเกี่ยวกับภาชีอากรไว้ตาม มาตรา ๒๖ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพไว้ด้วย”

๕.๓ การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ ฎีกา คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชีอากร รวมถึงให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกาโดยอนุโลม มีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑) ร่างนี้มีเจตนารมณ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของบุคลากรมากกว่าประโยชน์ของประชาชน

๒) ศาลภาชีอากรกลาง มีความเห็นว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัติฯ นี้กำหนดให้ศาลภาชีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาชีอากรด้วย จึงเป็นกรณีสมควรที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา ๒๔ เกี่ยวด้วยการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลภาชีอากร ให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวกับภาชีอากรในชั้นอุทธรณ์อยู่แล้ว ให้อำนาจพิจารณาคดีอาญาเกี่ยวกับภาชีอากรในชั้นอุทธรณ์ด้วย โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับด้านภาชีอากร ตั้งแต่เริ่มต้นฟ้องคดีจนกระทั่งคดีถึงที่สุด

๕.๔ การกำหนดความผิดที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาชีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาชีอากร พ.ศ. ๒๕๖๘

๑) ศาลภาชีอากรกลาง มีความเห็นว่า การกระทำความผิดอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงภาชีอากรหรือส่งผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บภาชีอากรโดยตรง และการกระทำความผิดอาญาที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นลักษณะพิเศษ ซึ่งการกระทำความผิดอาญาทั้ง ๒ ลักษณะดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายภาชีอากรที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาชีอากรที่เกี่ยวข้อง และระบบการจัดเก็บภาชีอากรโดยภาพรวม เพื่อที่ว่าคณะผู้พิพากษาผู้พิจารณาพิพากษารรคดีดังกล่าวจะได้มีความเข้าใจและสามารถชั่งน้ำหนัก รวมถึงวิเคราะห์ความร้ายแรงของการกระทำ และผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บภาชีอากรในภาพรวม ส่งผลให้องค์คณะผู้พิพากษาสามารถที่จะพิจารณาและใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ สำหรับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายภาชีอากรที่ไม่ต้องอาศัยเจตนาในการพิจารณา คณะผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวย่อมต้องมีความเข้าใจถึงที่มาที่ไป ลักษณะของการกระทำที่เชื่อว่าเป็นความผิดอาญาตามบทบัญญัติดังกล่าว ทั้งเหตุผลและที่มา รวมถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดลักษณะพิเศษนั้น ๆ ดังนั้น คดีอาญาในลักษณะดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาพิพากษาจากผู้พิพากษาของศาลภาชีอากรซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดเก็บภาชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาชีอากรทั้งทางแพ่งและทางอาญาเป็นอย่างดี จึงเห็นด้วยกับการกำหนดบทบัญญัติแห่งความผิดอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลภาชีอากรให้ชัดเจน นอกจากนี้ ในปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับภาชีอากรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การกำหนดให้ความผิดคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาชีอากรอยู่ในรูปแบบของบัญชีพระราชบัญญัติ เพื่อให้เขตอำนาจของศาลภาชีอากรมีความชัดเจนและสะดวกต่อการปรับปรุงแก้ไขในภายหลัง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมบัญญัติคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับ

ภาชีอากรดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาชีอากรของรัฐ เช่น กรณีที่มีการแก้ไขกฎหมายภาชีอากร หรือ มีการยกเลิกความผิดต่าง ๆ การแก้ไขปรับปรุงก็สามารถกระทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะทำให้สามารถ ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และเท่าทันต่อสถานการณ์รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของกฎหมายภาชีอากร

๖. คำชี้แจงรายประเด็น

๖.๑ การกำหนดให้ศาลภาชีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชีอากร และ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา ความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยอนุโลม มีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

คำชี้แจง การพิจารณาคดีอาญาในศาลภาชี มีเจตนาจะให้การพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชี อากรอยู่ในการพิจารณาของผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว และคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชีอากร โดยส่วนใหญ่ต้องผ่านการพิจารณาในส่วนแพ่งอยู่แล้วการพิจารณาคดีอาญาดังกล่าวโดยศาลภาชี จึงเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า ทั้งนี้ การแก้ไขบทนิยามคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชีอากรจึงได้กำหนดให้ เฉพาะคดีอาญาที่จำต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาชีอากรจึงจะอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลภาชีอากร ในส่วนคดีอาญาที่ไม่จำต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาชี เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติไฟ พ.ศ. ๒๔๘๖ ยังเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเช่นเดิม

๖.๒ การกำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาชีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจ ออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในส่วนของคดีอาญา โดยข้อกำหนดดังกล่าวจะต้อง ไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินกระบวนการ พิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม

เนื่องจาก ไม่มีข้อคัดค้านของหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้อง มีเพียงความเห็นของศาลภาชีอากรกลาง ตามข้อ ๕.๒ เท่านั้น จึงไม่มีประเด็นที่ต้องชี้แจง

๖.๓ การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ ฎีกา คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในคดีอาญา ที่เกี่ยวกับภาชีอากร รวมถึงให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษา คดีดังกล่าวในศาลอุทธรณ์คดีชั้นฎีกาพิเศษและศาลฎีกาโดยอนุโลม มีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑) ร่างนี้มีเจตนารมณ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของบุคลากรมากกว่าประโยชน์ของประชาชน

คำชี้แจง การพิจารณาคดีอาญาในศาลภาชี มีเจตนาจะให้การพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับ ภาชีอากรอยู่ในการพิจารณาของผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว และคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชี อากรโดยส่วนใหญ่ต้องผ่านการพิจารณาในส่วนแพ่งอยู่แล้วการพิจารณาคดีอาญาดังกล่าวโดยศาลภาชี จึงเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า ทั้งนี้ การแก้ไขบทนิยามคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาชีอากรจึงได้กำหนดให้ เฉพาะคดีอาญาที่จำต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาชีอากรจึงจะอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลภาชีอากร ในส่วนคดีอาญาที่ไม่จำต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาชี เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติไฟ พ.ศ. ๒๔๘๖ ยังเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเช่นเดิม

๖.๔ การกำหนดความผิดที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาชีอากรและ วิธีพิจารณาคดีภาชีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘

เนื่องจาก ไม่มีข้อคัดค้านของหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้อง มีเพียงความเห็นของศาลภาชีอากรกลาง ตามข้อ ๕.๒ เท่านั้น จึงไม่มีประเด็นที่ต้องชี้แจง

๗. การนำผลรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร) เสนอต่อคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และมอบหมายให้สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ และเสนอร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวไปตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

อนึ่ง ในส่วนความเห็นของผู้ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นการแสดงความเห็นในส่วนของหลักการ มิได้กระทบเนื้อหาในสาระสำคัญ จึงเห็นควรให้คงเนื้อความเดิมของร่างพระราชบัญญัติฯ ไว้

๘. ประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

การที่ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับภาษีอากรทั้งในส่วนแพ่งและส่วนอาญา จะส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร

ในการนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฯ มีผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนี้

(๑) ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก ลดภาระทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่ายของคู่ความ ศาล และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร รวมถึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากรเพื่อจัดเก็บผลประโยชน์ของรัฐ

- เชิงลบ ไม่มี

(๒) ด้านสังคม

- เชิงบวก การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากรโดยศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรและมีผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมายเฉพาะด้าน จะส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร

- เชิงลบ เป็นการเพิ่มภาระและปริมาณงานเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากรแก่ข้าราชการตุลาการและเจ้าหน้าที่ในศาลภาษีอากร

(๓) ด้านงบประมาณ

- เชิงบวก การจัดเก็บผลประโยชน์ของรัฐเพิ่มมากขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพ

- เชิงลบ การเพิ่มขึ้นของปริมาณงานเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวกับภาษีอากร ศาลภาษีอากรจึงจำเป็นต้องได้รับจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สถานที่ รวมถึงครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น การให้ศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรน่าจะเกิดความคุ้มค่ามากกว่า

๙. การรับฟังความคิดเห็นในชั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

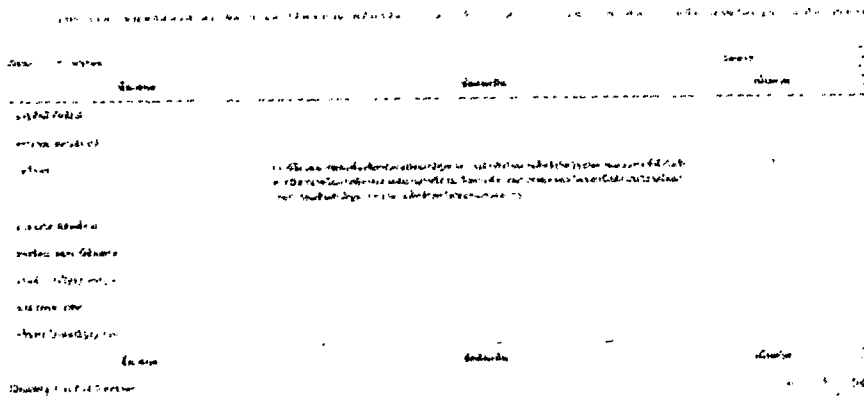
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเปิดโอกาสให้ประชาชนส่งความคิดเห็นต่อร่างกฎหมาย จำนวน ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่ง รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการในระหว่างวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ และ ครั้งที่สอง รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

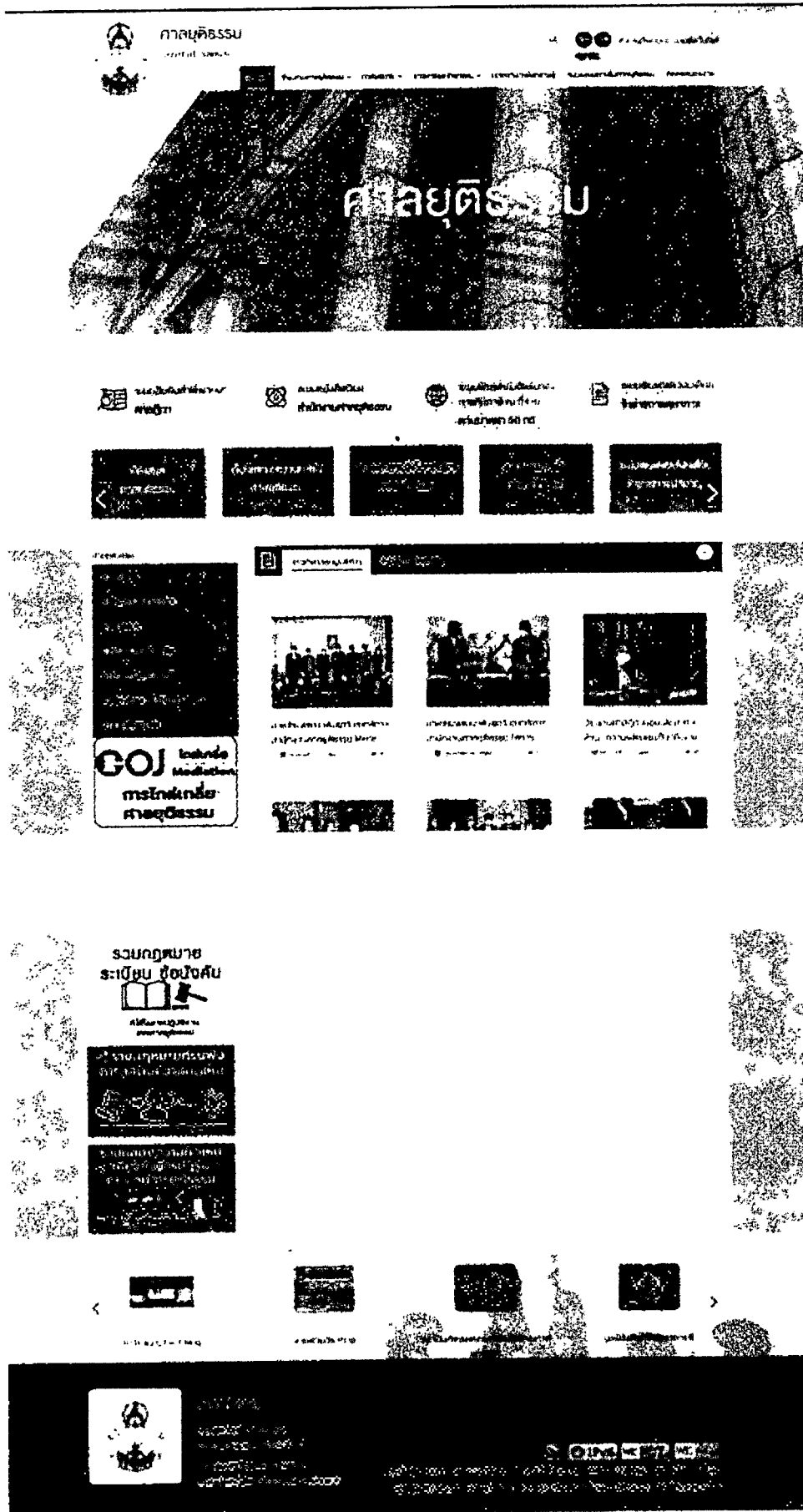
หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
 ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร)

๑) การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร) ทั้งจากหน่วยงานรัฐ บุคลากรในหน่วยงานกระบวนยุติธรรม และประชาชนทั่วไป ผ่านทางเว็บไซต์ <https://lawsurvey.coj.go.th> เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <https://www.coj.go.th> หรือ เว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://jla.coj.go.th> และหัวข้อ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย และประกาศรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบกลางทางกฎหมาย <https://www.law.go.th>

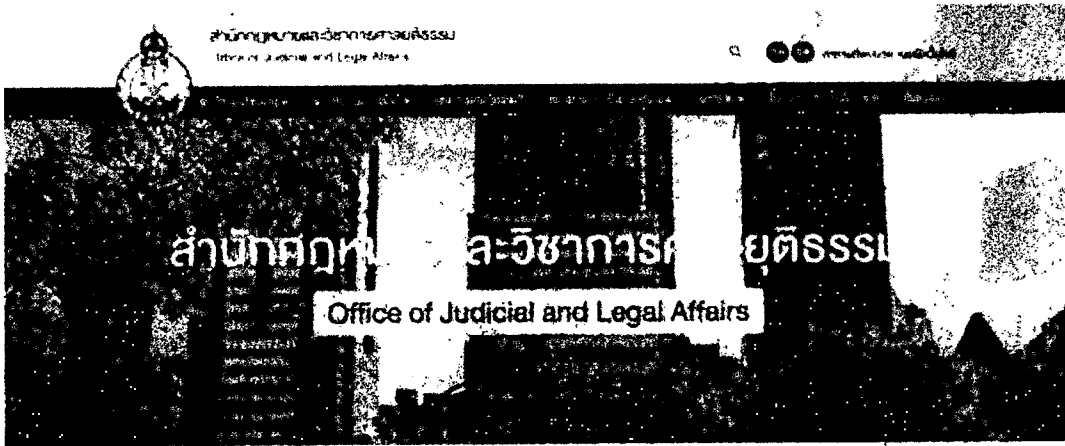
๑.๑) เว็บไซต์ <https://lawsurvey.coj.go.th>

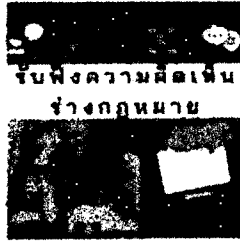
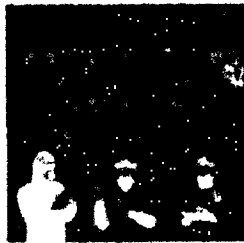
๑.๒) เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <https://www.coj.go.th>

๑.๓) เว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://jla.coj.go.th>

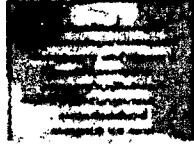
[หน้าแรก](#)
[เกี่ยวกับเรา](#)
[พันธกิจ](#)
[วิสัยทัศน์](#)
[ค่านิยม](#)
[โครงสร้าง](#)
[บุคลากร](#)
[ข่าวประชาสัมพันธ์](#)
[ติดต่อเรา](#)

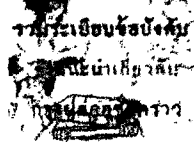
โครงการพัฒนาระบบงานกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

โครงการพัฒนาระบบงานกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

โครงการพัฒนาระบบงานกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2562

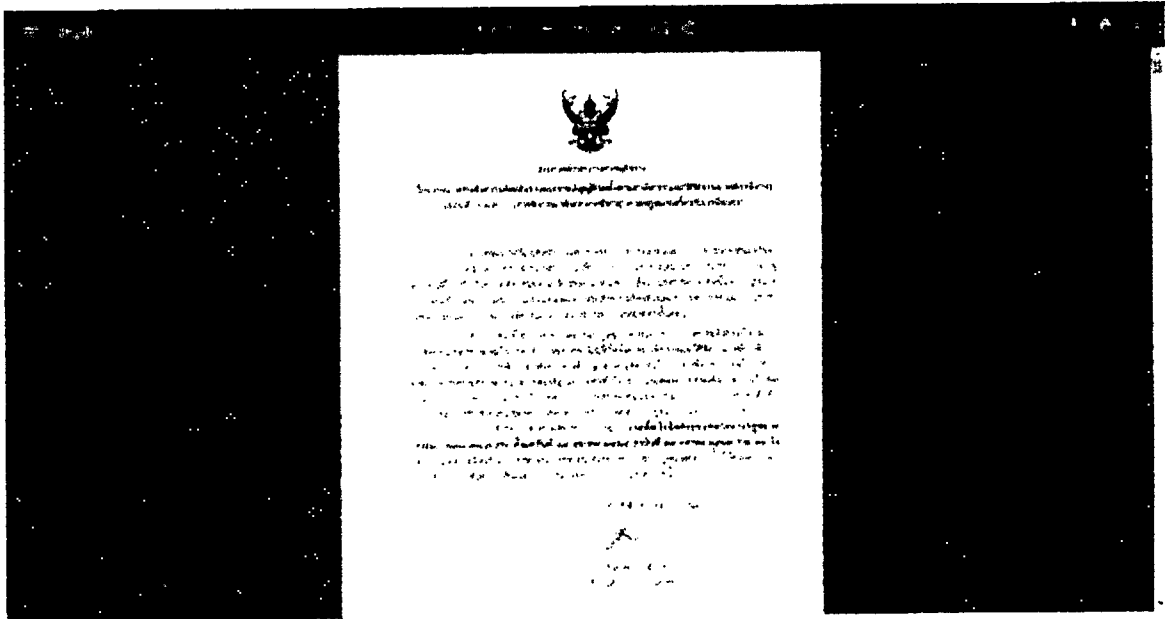

โครงการพัฒนาระบบงานกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

๑.๔) เว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย https://www.law.go.th

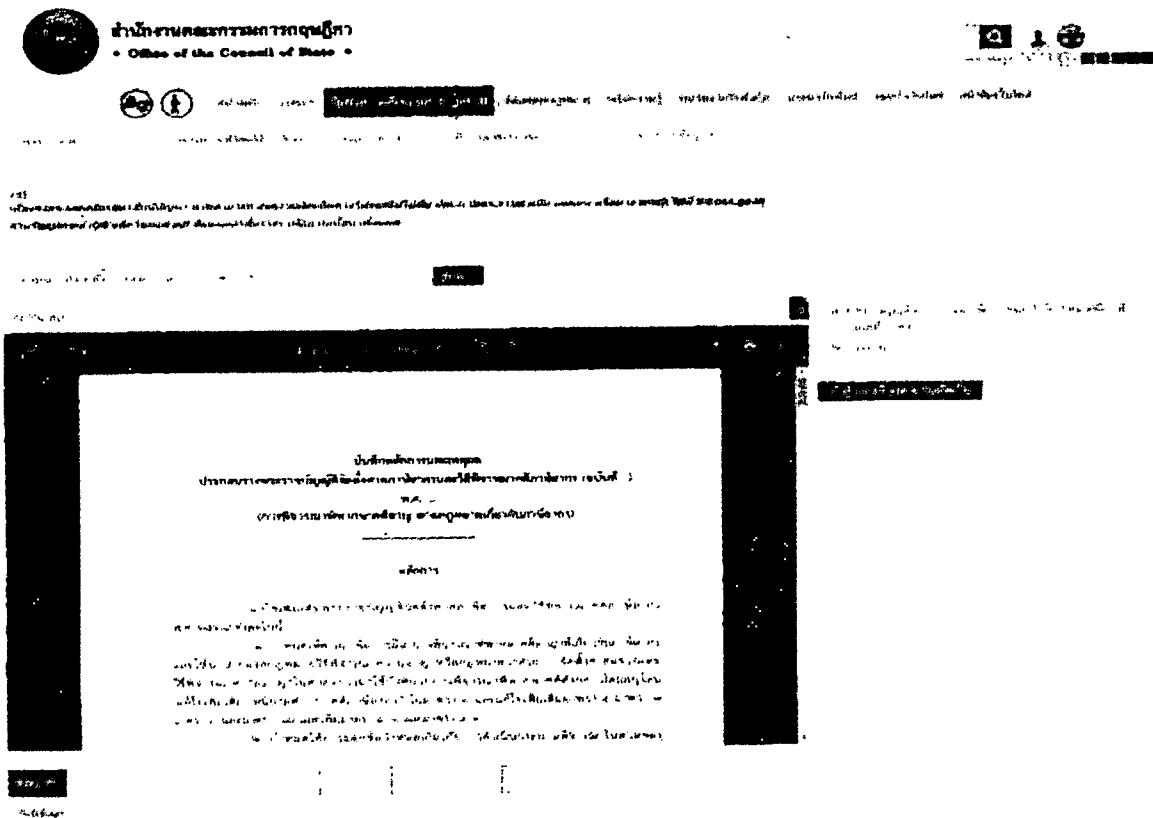
The screenshot displays the LAW website interface. At the top, there is a navigation bar with the text "LAW" and some icons. Below this, there is a chat window titled "เลขที่ (HO) 421" with a "D1" status indicator. The chat window contains a list of messages, each with a timestamp and a status icon (e.g., "✓"). Below the messages, there are two buttons: "แสดงประวัติสนทนา" (Show chat history) and "ลบประวัติสนทนา" (Delete chat history). At the bottom of the chat window, there is a text input field and a "ส่ง" (Send) button. To the right of the chat window, there is a status indicator "Online 12 Offline: 0". Below this, there is a section titled "จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด" (Total number of participants) with a count of "12". There are also two buttons: "แสดงประวัติสนทนา" (Show chat history) and "ลบประวัติสนทนา" (Delete chat history). At the bottom of the page, there is a section titled "Offline จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด" (Offline total number of participants) with a count of "0". Below this, there are two buttons: "แสดงประวัติสนทนา" (Show chat history) and "ลบประวัติสนทนา" (Delete chat history).

๒) ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นเป็นการทั่วไป และได้เผยแพร่พระราชบัญญัติฯ พร้อมด้วยข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นเพื่อเชิญชวนให้ร่วมแสดงความคิดเห็น

๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th)

๓.๑) ครั้งที่หนึ่ง รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการ

๓.๒) ครั้งที่สอง รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในวาระที่สาม

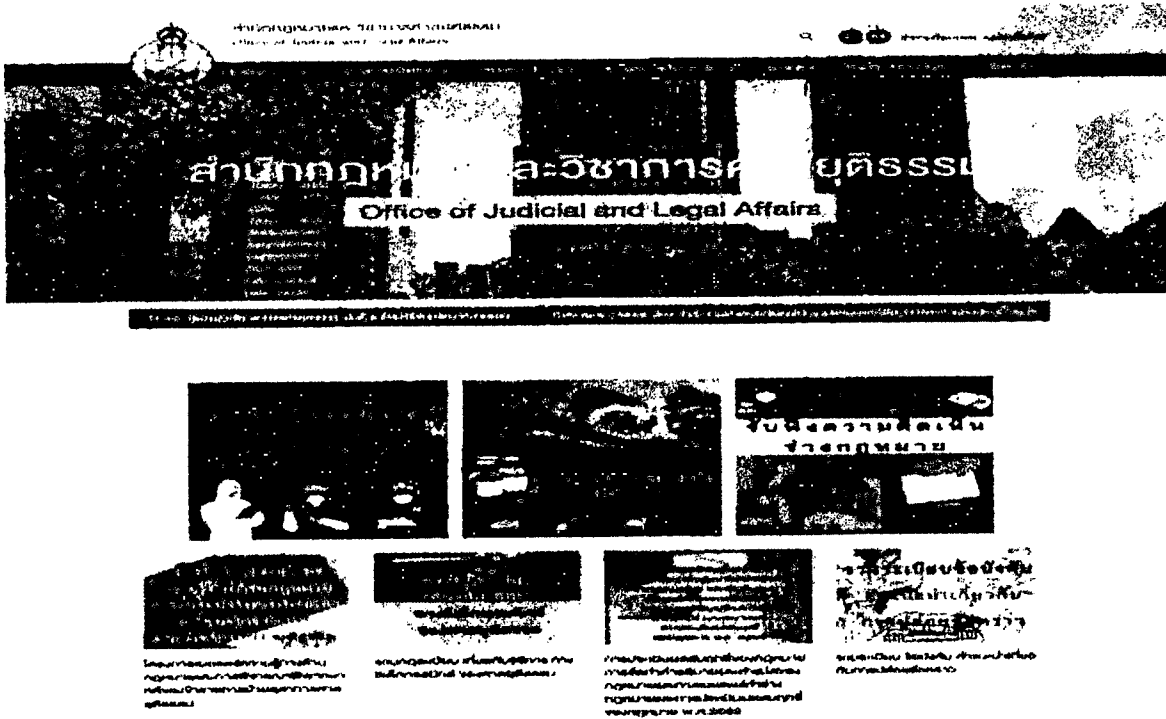
The screenshot shows the official website of the Council of State (สำนักงานคณะกรรมการการตุลาการ). The page header includes the Council's logo and name in Thai and English. Below the header, there are navigation menus and a search bar. The main content area displays a document titled "ร่าง พ.ร.บ. การจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....". The document text is partially visible, starting with "ข้าพเจ้า นายกรัฐมนตรี" and "ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....". The document is presented in a dark-bordered frame, suggesting it is a scanned or captured image of a physical document.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๘

หลักฐานการเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร)

๑) เว็บไซต์ <https://lawsurvey.coj.go.th>

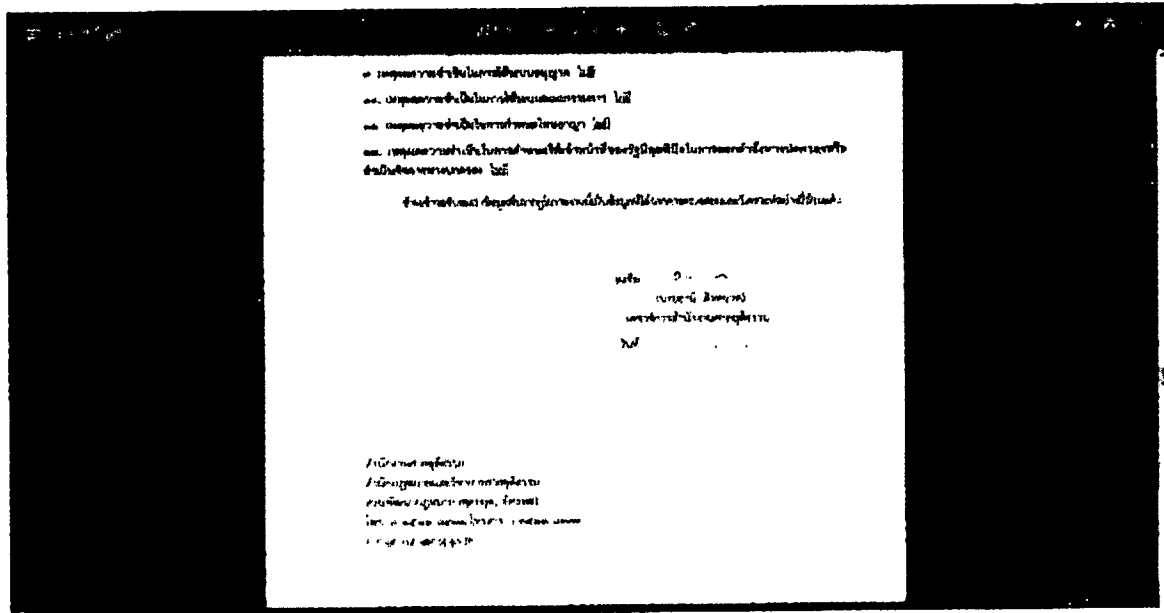
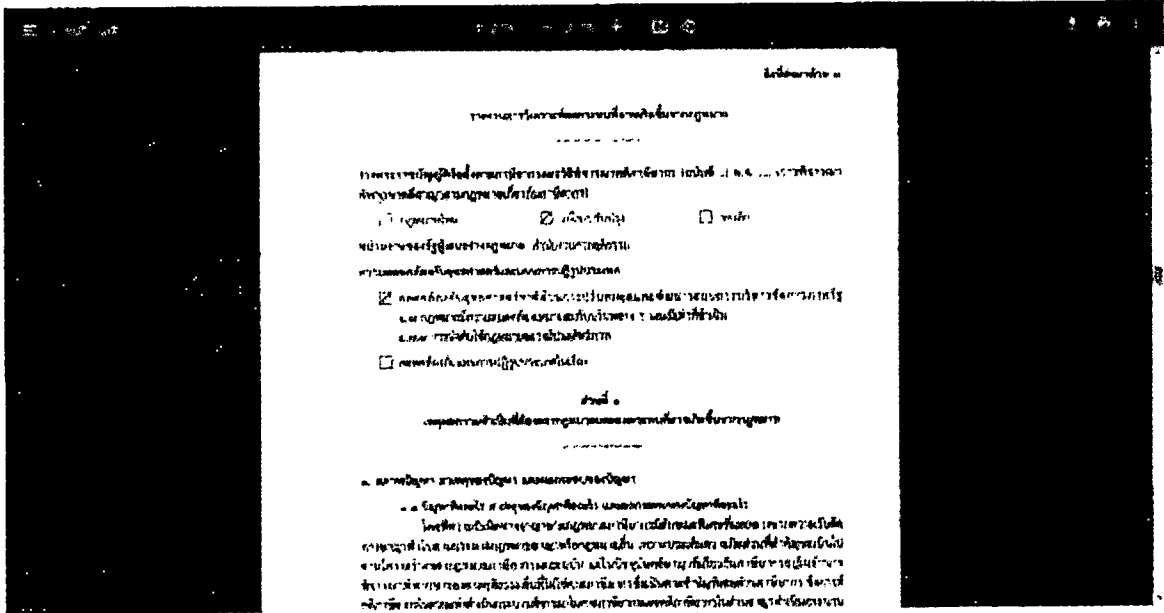

ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်စေခြင်း အကြောင်း (HEARING)

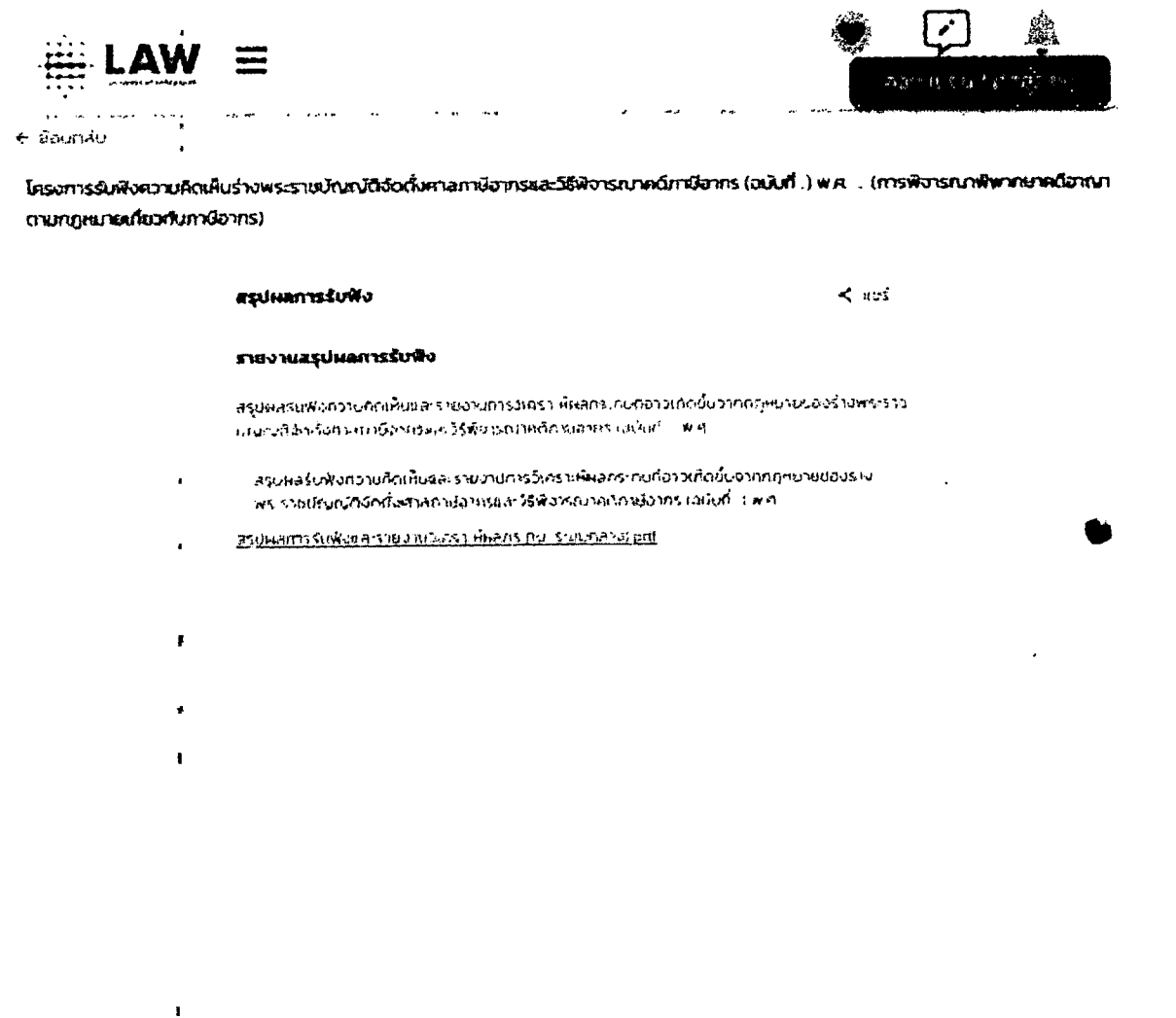
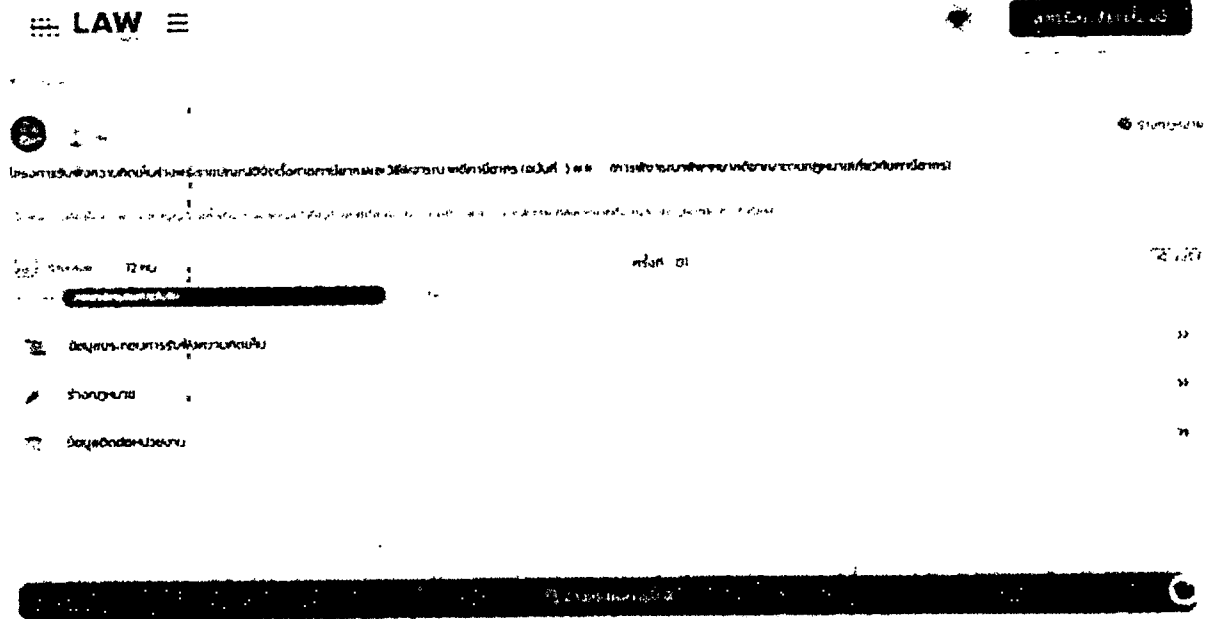
Table with 3 columns: Issue/Point, Status, and Date. It lists 15 numbered items related to environmental impact assessment and public hearing procedures.

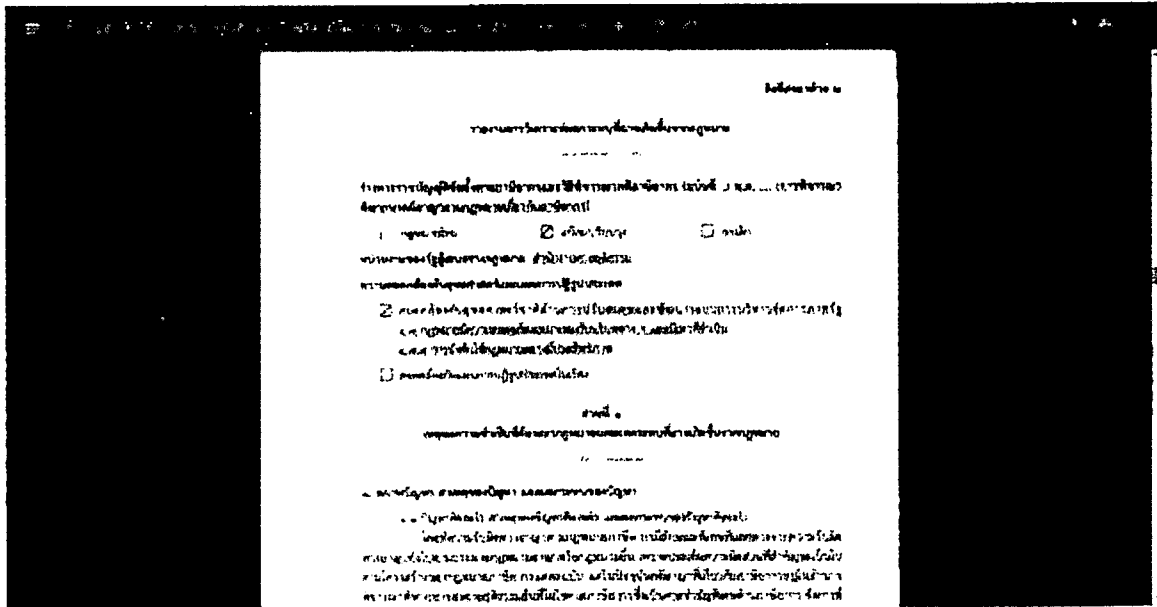
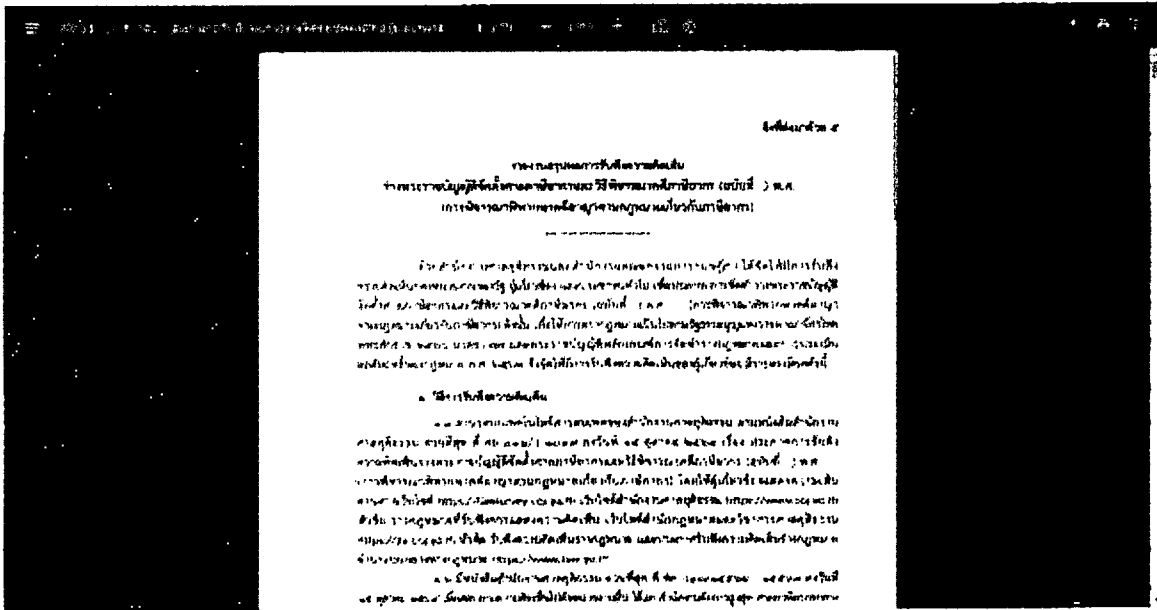
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး၊ ဝန်ကြီးဌာန

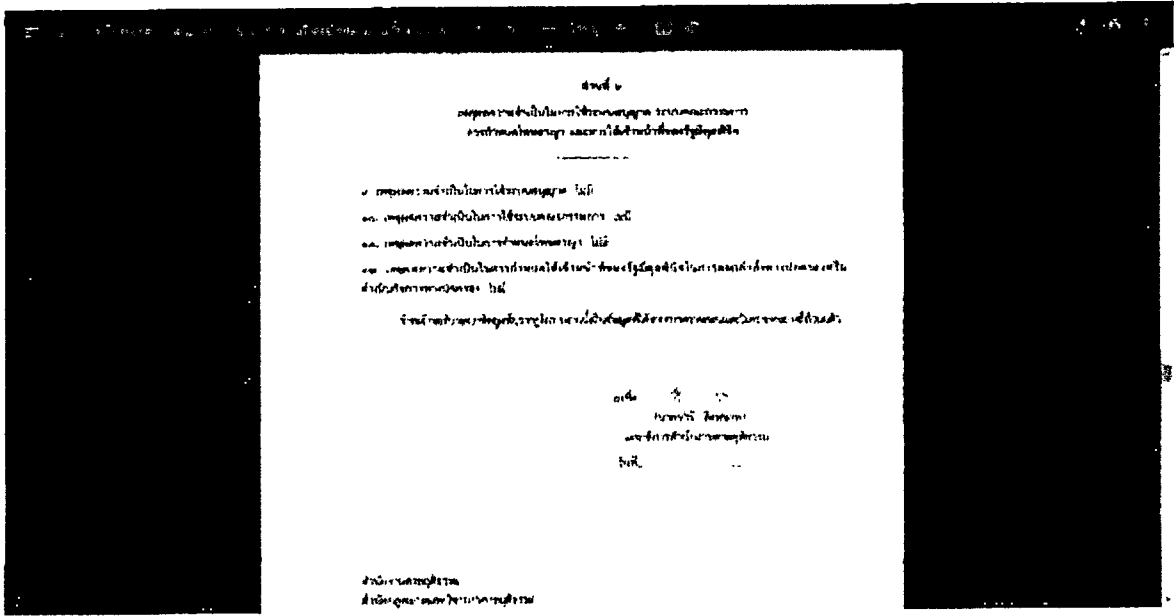
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး၏ အမိန့်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး၏ အမိန့်အရ (၂၀၁၆) ခု ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်စေခြင်း အကြောင်း (HEARING) အစည်းအဝေး ဖွဲ့စည်းကျင်းပခဲ့ပြီး အစည်းအဝေးတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာများကို စဉ်းစားဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

๒) เว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย <https://www.law.go.th>

แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง สารสำคัญ และกรอบระยะเวลา
 ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร)

ชื่อกฎหมายลำดับรอง	สารสำคัญ	กรอบระยะเวลา
ข้อกำหนดคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	กำหนดให้อ่านาจอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง โดยอนุมัติประธานศาลฎีกาออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการรับฟังพยานหลักฐาน ในคดีอาญาได้ เช่น การยื่นคำฟ้อง คำให้การ การสืบพยาน การพิพากษาและการบังคับคดี หรือแบบพิมพ์ เป็นต้น โดยไม่ต้องทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยต้องลดน้อย กว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ในกรณีนี้ ข้อกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว	๑ ปี

“การตราพระราชบัญญัติของรัฐสภา”

“มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้”

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, มาตรา ๘๑)

ออกแบบโดย : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๙, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑ - ๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๕

